

Deze tekstuitgave is vervaardigd door medewerkers van de Stichting Vrijwilligersnetwerk Nederlandse Taal o.l.v. Nicoline van der Sijs en Hans Beelen. De tekstuitgave vormt een onderdeel van de elektronische Woordenbank Nederlandse Dialecten (eWND), op www.meertens.knaw.nl/dialectwoordenboeken/

Het onuitgegeven typoscript van het Venloos Waordebook van Jos. van Daelen-Meuter ligt bij Algemene Taalwetenschappen van de Radboud Universiteit Nijmegen; Frens Bakker heeft hiervan foto's gemaakt, die wij voor de tekstuitgave hebben gebruikt. Van het voorwerk bestaan verschillende pagina's; we hebben de relevante passages samengesmeed tot één geheel. Ook in het vervolg zitten er hier en daar pagina's tussen die een herhaling zijn van eerdere pagina's. Die hebben we met elkaar gecollationeerd en verder weggelaten. Lemma's zijn soms gecorrigeerd of er is tekst bij geschreven of getypt; ook dan hebben we een versie gemaakt zoals in onze ogen door de oorspronkelijke auteur was bedoeld. In de tekst hebben we daarom nergens paginaovergangen aangegeven.

JOS. VAN DAELEN-MEUTER
VENLO
MAGAZIJN VAN DAMES- EN HEEREN-MODEARTIKELEN
KLAASSTRAAT No. 13-15
TELEFOON 182
POSTGIRO No. 165859
VENLO, 9 Januari 1937

Den Weled. Heer Win. ROUKENS litt. docts.
NIJMEGEN.

Inliggend ontvangt U een woordenboek van het Venloos dialect, hetwelk echter nog niet geheel compleet is. Ik heb nog verschillende woorden, die nog bijgevoegd moeten worden; ik zal deze ter gelegenertijd U nog toezenden. Ik vertrouw dat dit iets bijdragen zal tot behoud van ons mooi dialect. Zooals U zien zult, heb ik voor de uitspraak teekens gemaakt, die U anders neemt, doch ik was reeds lang met dit werk bezig, en kon het niet meer veranderen. Een copie hiervan heb ik aan Notaris van Wesseme gezonden, die U wel bekend zal zijn.

Ik hoor gaarne van U of er aanmerkingen en verbeteringen zijn, want ik wil me niet opwerpen als een technicus hier in.

Een inleiding heb ik er in gemaakt.

Hoogachtend,

(Getekend: J van Daelen)

Veurwaord

Oos Venloos is, wie ouk de andere Limburgsche dialecte, sappig en zangerig, en me môt enne gebaore Venloose zien, um det good te kunnen spraeke. Jaomer is et, detter zoë vuël zien, die zich zoëwat schame Venloosch te praote; ze meine det det "gedistingeerder" steit, wannier ze et Hollands verhatsbatse, zoëdet ennen echter Hollander der mei lach.

Moeier kunt ge neet praote as in ôs leef Venloos.

Daorum meug dit waordebook, det nog lang neet groët kan gaon op volledigheid, der wat toe bejdrage, det ôs Venloos veur et naogeschlach bewaard meug blieve.

Ôs Venloos is veur einen boetenstaonder lastig te liere. Veuriers de oetspraak waoveur me ennen Venloosen mând môt hebbe, en twiedens de eigenaardige vervoeginge van de werkwöörd,

doordetter vuël onregelmaotige zien. Ouk de schriefwieze is lastig, jüs umdet de meiste klanke neet in et hollands weer te gaeve zien, en et is daoveur good, det ik hejonder ein kleine verduudelikking volge laot. Veur die klanke heb ik de fransche, duitsche en ingelsche taal te hölp môtte neme, en daomei liët de duudelikheid nog waal ens te winse euver.

Ik stel mich veur dit op de volgende meneer aan te gaeve:

a blief oetgespraoke wie in et hollandsch *lap*

aa blief oetgespraoke wie in et hollandsch *haas*

aa wuurt oetgespraoke as of der 3 *a*'s staon: *haas - handschoen*

ae wuurt oetgespraoke wie de fransche *è* in *mère*

ao wuurt oetgespraoke wie de ingelsche *o* in *more*

e blief oetgespraoke wie in et hollandsch *rek*

ee blief oetgespraoke wie in et hollandsch *beer*

ei blief oetgespraoke wie in et hollandsch *lei*

ei blief oetgespraoke wie in et hollandsch *zijn*, b.v. *bein* enkelv. lang oetspraeke

eie wuurt oetgespraoke asof tösse de twië *e* nog ein *j* steit, maar toch ein *ei* klank

eje wuurt oetgespraoke wie et steit geschreve, allein de letste *e* as ein *ö*

eu wuurt oetgespraoke wie in et hollandsch *reuk* en ouk wat korter b.v. *deur* is *duur*

i wuurt oetgespraoke wie in et hollandsch *ik*

ie wuurt oetgespraoke wie in et hollandsch *piet*

ie wuurt oetgespraoke wie in et fransche *vive*

ië waere eeder apart oetgespraoke, maar toch neet te sterk, net of ter ein *j* tösse steit.

o wuurt oetgespraoke wie et hollandsch *os*

oo wuurt oetgespraoke wie et hollandsch *boos*

oo wuurt oetgespraoke ein bietje aafgescheie, b.v. *moo'r* is *muur*

ô wuurt oetgespraoke korter wie in et hollandsch *boos* b.v. *bôks* is *broek*

oe wuurt oetgespraoke wie et hollandsch *koe*

oe wuurt oetgespraoke wie de duitsche *u*, dus lang

ö wuurt oetgespraoke wie de duitsche *ö* in *Köln*, b.v. *gelök* is *geluk*

öö wuurt oetgespraoke wie et ingelsch *church*, b.v. *schööpke* is *schaapje*

ou wuurt oetgespraoke wie et hollandsch *vrouw*

u wuurt oetgespraoke wie et hollandsch *geluk*

uu wuurt oetgespraoke wie het hollandsch *buurt*

ü wuurt oetgespraoke wie het fransche *brute* b.v. *triük* is *terug*

uë wuurt oetgespraokeein bietje aafgescheie, de *e* sprik me dan oet ongevaer as ein *ö* wie *Köln*. *vuël* is *veel*

oë wuurt oetgespraoke hetzelfde aafgescheie, b.v. *schoën* is *schoon*

ui wuurt oetgespraoke wie het hollandsch *huis*

gg wuurt oetgespraoke wie het fransch *garcon*

en met dees hölp teikes is et zelfs neet hiël duudelik te make. De teikes die ik veur de klinkers heb aangegaeve, zien eige vinding. Hej in geit eeder zienen eige waeg, totdet er ein uniforme regeling kan waere.

Achter eeder zelfstandig naamwaord steit et miervoud en et verkleinwaord, en bej de werkwöörd is den taegenwaordigen tied, verleje tied en ouk verleje deilwaord aangegaeve, zoë vuël meugelik.

Vuel hölp heb ik gehad van twië rasechte Venloosche, namelijk Notaris van Wessem oet Sittard en Jean Blooem-Caanjels gehad bej et verzamele van de venlosche wöörd, waoveur ik hiël erkintelik bin. Ik heb vuël gecorrespondeerd mit de notaris, en ik wil hej bej inkele stökskes oet zien verschillende breeve laote volge, wao oet blik, hoevuël belang hae stelde in dit werk:

“Ik krieg zoo jüs ôch pak mit de proof van ôch venloosch waardenbook; wao gej zoëvuël tied nuëdig had det klaor te fisternölle kan ik det neet in eine vlook en zuch naokieke, ik wil aevel now al ôch mien compliment make, want bej ein bekieke dervan môt ik zegge det gej ein hiël ind in de richting ziet gegaon, die ik zoë gaer gevolg zoe zeen”.

en vaerder:

“ik begin mit ôch te zegge, det ik mien muts aafneem veur de man dae zich zoon werk haet oppen hals gehaald; de raeje, waarom hae det begôs, zien moodertaal te redde, gif noch mier waerde aan de zaak. Gej wet neet wie good et eederein môt doon, de luu te huure spraeke, wie wej et in oosen jônggen tied ouk deje. Ik wins ôch, det plezeer dervan te zulle belaeve, waat ôch werk verdeent. Goojen daag, tot zeens,”

Ten slotte laot ik hej volge ein gedichtje dat in et blaedje “Ziedong” in Aoke gestaon haet, en det door notaris van Wessem in et Venloosch is vertaald, en veurkump in NO. 78 van Veldeke April 1931, ein gedichtje, det ik zoë moi vind, det ik et gaer nog ens hej bej ter laezing aanbevael.

Meuderke!

Mien beste leedje had ik hiël gaer geschreve
Veur dich, mien meuderke, zoë good, zoë braaf;
Dich bis vol leefde veur ôs altied gebleve,
Zelfs dinkst aan ôs, al leeste ouk in 't graaf.

Dich haes dien zörg veur ôs geteld, ouk noëts gemaete,
Dich haes dien kinder oet gans dien hert gegaeve
Dich zelf en waas te hats; dich haes ôs noëts vergaete
As et veur dien kinder waas, dan goofs te gaer dien laeve.

Mien wöörd zien vuuls te kald um dich te prieze
Wies tich verdeensde, te iere en te laove
En wil ik op et leefste waat ik had ens wieze
dan is et op et meuderke dao baove.

Ik vertrouw det ik et zoë vuël meugelik duudelik heb gemak. Zoe det neet zien, en zoeë de door mich gebroekte teikes door baetere vervange waere, hald ik mich veur die verbaeteringe gaer aanbevaole, want et geit er mich neet um, die van mich door te drieve, de houpzaak is det we ôs Venloos bewaare,

Juni 1941

Jos. van Daelen-Meuter

Venlo

Vragen

Kunt gej mich misschien van de volgende wöörd de hollandsche verklaoring gaeve?

Balkenbrej of kerboet

Hakke bej et sliddere

Kamere bej et beugele

Löhrme bej et beugele en het kôlstere

Kazzeweikske

Kloetvink

Kôntelapper

Kuët ônder aan de poët van et paerd
Wielder et menke van de aend
Möhn enne visch
Maerkat
Pinteneuker
Pitjoeg
Potflaai
töchtelaer
Schaores, det zien groëte mukke
Troedel
Vaeg (dat is ein vaeg)
Vlök as de veugel beginne oet te vleege
Waegeschiëter

VENLOOS WAORDEBOOK

A

aaf, af.

aafbaeie, afbidden; *baei, baeis, baeit, baeide, gebaeid*.

aafbetale, afbetalen.

aafbiete, afbijten; *biet, biets, biet, beet, gebete*.

aafblaaiere, afbladeren.

aafblaoze, afblazen; *blaos, blaos, blaos, blaosde, geblaoze*.

aafblieve, afblijven; *blief, bliefs, blief, bleef, gebleve*.

aafbraak, afbraak.

aafbraeke, afbreken; *braek, briks, brik, brook, gebraoke*.

aafbringe, afbrengen; *bring, brings, brink, brach, gebrach*.

aafbrokkele, met stukken afvallen.

aafdaak, afdak; *aafdaekske*.

aafdrieve, afdrijven; *drief, driefs, drief, dreef, gedreve*.

aafdruege, afdroogen; *drueg, druegs, drueg, druegde, gedrueg*.

aafgaon, afdalen, afgaan.

aafgank, stoelgang.

aafgaeve, afgeven, smetten; *gaef, gifs, gif, goof, gegaeve*.

aafgeete, afgieten.

aafgelaef, afgeleefd.

aafgelaege, afgelegen, verwijderd.

aafgetakeld, oud geworden.

aafgoeie, afgooien.

aafgrave, afgraven; *graaf, graafs, graaf, groof, gegrave*.

aafgraze, afgrazen.

aafgriep, afgrijpen; *griep, grieps, griep, greep, gegrepe*.

aafguns, afgunst.

aafhaole, afhalen; *haol, haols, haolt, haolde, gehaold*.

aafhöffe, afheffen; *höf, höfs, höf, höfde, gehöf*.

aafhööke, afhaken; *höök, hööks, höök, höökde, gehööök*.

aafhouwe, afslaan; *sloan, sleis, sleit, sloog, geslage*.

aafkampe, afmaken bij het breien.

aafkaoke, afkooken; *kaok, kaoks, kaok, kaokde, gekaok*.

aafkaoksel, afkooksel.

aafkeule, afkoelen; *keul, keuls, keult, keulde, gekeuld*.

aafkeime, afbreken (fig.); *keim, keims, keimp, keimde, gekeimp*.

aafk*ie*ke, afkijken; *k*ie*k*, *k*ie*ks*, *k*ie*k*, *keek*, *gekeke*.
aafk*ie*r, afkeer.
aafklemme, afknellen; *klem*, *klems*, *klemp*, *klemde*, *geklemp*.
aafklumme, afklimmen; *klum*, *klums*, *klump*, *klom*, *geklomme*.
aafkni*e*pe, afknijpen; *kni*e*p*, *knieps*, *kniep*, *kneep*, *geknepe*.
aafk*o*ms, afkomst.
aafkoupe, afkopen; *koup*, *köps*, *köp*, *koch*, *gekoch*.
aafkratze, afkrabben; *krats*, *krats*, *krats*, *kratsde*, *gekrats*.
aafkro*e*pe, afkruipen; *kroep*, *kriüps*, *krüp*, *kroop*, *gekraope*.
aafkruumele, afbrokkelen.
aafku*ie*kele, afbuitelen; *ku*ie*kel*, *kuikels*, *kuikelt*, *kuikelde*, *gekuikeld*.
aafla*ie*, afladen; *laai*, *laais*, *laait*, *laaide*, *gelaie*.
aaflae*z*e, aflezen; *laes*, *laes*, *laes*, *loos*, *gelaeze*.
aaflaot, aflaat.
aafle*ie*, afleiden; *lei*, *leis*, *leit*, *leide*, *geleid*.
aafli*e*re, afleeren; *li*e*r*, *li*e*rs*, *li*e*rt*, *li*e*rde*, *geli*e*rd*.
aafli*g*ge, afleggen; *li*g**, *lees*, *leet*, *loog*, *gelaege*.
aafliü*st*ere, afluisteren; *liü*st*er*, *liü*st*ers*, *liü*st*ert*, *liü*st*erde*, *geliü*st*erd*.
aafliuip, afloop.
aafmaeting, afmeting.
aafmake, afmaken; *maak*, *maks*, *mak*, *makde*, *gemak*.
aafpö*l*e, afpalen; *pö*l**, *pö*l*s*, *pö*l*t*, *polde*, *gepö*l*d*.
aafraekene, afrekenen; *raeken*, *raekens*, *raekent*, *raekende*, *geraekend*.
aafrao*ie*, afraden; *raoi*, *raois*, *raoit*, *raoide*, *geraoie*.
aafrie*je*, afrijden; *ri*e**, *ries*, *riet*, *rej*, *gereje*.
aafriete, afrijten; *ri*e*t*, *riets*, *riet*, *reet*, *gerete*.
aafroefe*le*, vlug doch slecht afmaken.
aafroo*e*pe, afroepen; *roop*, *rups*, *rup*, *reep*, *geroope*.
aafrü*l*le, afruilen; *rü*l**, *rü*l*s*, *rü*l*t*, *rü*l*de*, *gerü*l*d*.
aafschaere, scheren; *schaers*, *schaers*, *schaert*, *schoor*, *geschaore*.
aafscheete, afschieten; *scheet*, *schüts*, *schüt*, *shoot*, *geschaote*.
aafscheid, afscheid.
aafscheie, afscheiden, afzonderlijk houden.
aafgescheie van, afgezien van.
aafschiel*ve*re, afbrokkelen; *schiel*ve*r*, *schiel*ve*rs*, *schiel*ve*rt*, *schiel*ve*rde*, *geschiel*ve*rd*.
aefschö*p*pe, afscheppen; *schöp*, *schöps*, *schöp*, *schöpde*, *geschöp*.
aafschrap*s*el, schrap*s*el.
aafslaeg, afslag.
aafslidde*re*, afglijden; *slidde*r**, *slidde*r*s*, *slidde*r*t*, *slidde*r*de*, *geslidde*r*d*.
aafsprao*k*, afspraak; *aafsprö*ö*kske*.
aafstand, afstand.
aafstraffe, afstraffen; *straf*, *strafs*, *straf*, *strafde*, *gestraf*.
aafjakkere, afbeulen.
aafsnouwe, snauwen; *snouw*, *snouws*, *snouwt*, *snouwde*, *gesnouwd*.
aaftands, aftands.
aaftrekke, fotografeeren.
aaftrekke, winden laten; *trek*, *treks*, *trek*, *trok*, *getrokke*. *Ennen aaftrekke*.
aaftreksel, aftreksel.
aafval, afval.
aafvielsel, vijlsel.
aafweite, weten. *Van toete nog blaoze aafweite*, van niets weten.
aafwi*e*ke, afwijken; *wi*e*k*, *wieks*, *wiek*, *week*, *geweke*.

aafwieze, afwijzen; *wies, wies, wies, wees, geweze*.
aafwinne, winnen; *win, wins, wint, wôn, gewônne*.
aafzitte, afzetten; *zit, zits, zit, zoot, gezatte*.
aafzaale, afzadelen, iemand afbreken (fig.).
aanbestaie, aanbesteden; *bestaie, bestaieis, bestaieit, bestaiede, bestaied*.
aanbestaieing, aanbesteding.
aanbevaele, aanbevelen; *bevael, bevaels, bevaelt, bevool, bevaole*.
aandeil, aandeel.
aandeilhalder, aandeelhouder.
aandiekke, aandikken; *diek, dieks, diek, diekde, gediek*.
aandooning, aandoening.
aandoonlik, aandoenlijk.
aandüje, aanduiden; *dü, düs, düit, düide, gedüid*.
aanein, aan elkaar.
aaneinknuipe, aan een knoopen; *knuip, knuips, knuip, knuipde, geknuip*.
aaneinliemme, lijmen; *liem, liems, liemp, liemde, geliemp*.
aaneinnaegele, spijkeren; *naegel, naegels, naegelt, naegelde, genaegeld*.
aangaonde, met betrekking tot.
aangebaore, aangeboren.
aangedaon, aangedaan.
aangelaege, aan gelegen liggen.
aangenaome, aangenomen; *neem, neems, neemp, noom, genaome*.
aangezichspien, aangezichtspijn.
aanhaldend, aanhoudend.
aanhaolingsteiken, aanhalingsteeken.
aanjaeger, is een brandspuit, welke het water oppompt.
aankaarte, in het kaartspel van maat op tegenpartij spelen. *Det is um aangekaard*, van iemand iets aangenaams zeggen.
aanlaaie, kleven, b.v., het roet kleeft aan den ketel.
aanlinge, aanlengen; *ling, lings, link, lingde, gelink*.
aanloere, aanstaren.
aanluip, aanloop.
aanpöle, begrenzen.
aanprieze, aanprijzen; *pries, pries, pries, prees, gepreze*.
aanspenner, beginneling.
aanstaon, bevallen; *staon, steis, steit, stônd, gestaon*. 't *Steit um aan*, het bevalt hem.
aanstaonde, b.v. naaste week.
aanteike, aanteekenen; *teiken, teikens, teikent, teikende, geteikend*.
aantuine, aantonen; *tuin, tuins, tuint, tuinde, getuind*.
aanveurder, aanvoerder.
aanvraag, aanvraag.
aanvrieve, aanwrijven; *vrief, vriefs, vrief, vreef, gevreve*.
aanwieze, aanwijzen; *wies, wies, wies, wees, geweze*.
aanzeenlik, aanzienlijk.
aanzegge, aanzeggen; *zeg, zaes, zaet, zag, gezag*.
aaie, streelen; *aai, aais, aait, aaide, geaaid*.
aalmoos, aalmoes.
aap, aap; *aepke*. *Wie enne aep*.
aapekop, kleine bengel.
aerbaes, aardbezie.
aerd, aarde. *Houp aerd, klômpaerd, hoop aarde*.
aerdewerk, aardewerk.

aerdmenke, aardmannetje.
aartslaok, aars.
abuus, abuis.
accaord, accoord.
ach, acht.
ach gaeve, acht geven.
ach maol, acht maal.
achteraaf, buitenaf.
achteraaf gezeen, naderhand bezien.
achterblieve, achterblijven; *blief, bliefs, blief, bleef, gebleve*.
achterbôks, gedeelte van paardentuig, wat over het kruis van het paard gelegd wordt.
achterein, de een achter de ander gaan.
achterover, achterover.
achterhalde, achterhouden; *hald, hils, hilt, heel, gehalde*.
achterlaote, achterlaten; *laot, lits, lit, leet, gelaote*.
achterlik, achterlijk.
achternaef, achterneef.
achternao, achterna.
achteroet, achteruit.
achteroetgaon, achteruitgaan; *gaon, geis, geit, ging, gegaon*.
achteroetloupe, achteruitlopen; *loup, löps, löp, leep, geloupe*.
achterum, achterom.
achterwaege, achterwegen.
æk, azijn.
æktes, hagedis.
aend, eend; *aendje, aende*.
aetbaar, eetbaar.
aete, eten; *aet, its, it, oot, gegaete*.
aeve, even.
aevekes, eventjes.
aevel, evenwel.
aevemin, evenmin.
aevenens, eveneens.
aevevüel, evenveel.
aevewaal, echter.
aezel, ezel; *aezelke*.
aks, houweel.
al, bereids
ald, oud; *alder, aldste*.
aldejaorsaovend, oudejaarsavond.
alderdôm, ouderdom.
alderwets, ouderwetsch.
van alds, van ouds her.
alarm, alarm.
algemeen, algemeen.
alík, geheel (niet stuk).
allao, kom aan.
allebei, beiden.
allee, kom aan.
allaerd, dartel.
allegasie, beweringen.
allei, komaan, laan.

allein, alleen, slechts.
allemaol, allemaal.
Allerheilige, Allerheiligen.
allerleefs, allerliefst.
allermeiste, allermeeste.
Allerziële, Allerzielen.
allewiels, tegenwoordig.
allig, zeer waarschijnlijk.
almenaak, almenak.
aloen, aluin.
altaor, altaar; *altöörke*.
altied, altijd.
altied klaor, bereidwillig.
altied nog, alsnog.
alzoë, alzoö.
amper, ternauwernood.
anies, anijs.
Ant, Anna.
antwoord, antwoord; *antwöördje*.
Anjiës, Agnes.
anvelop, enveloppe.
aoft, fruit.
aojao, jawel (druk op *ao*), ironisch (druk op *jao*).
aojei, owee.
aojummig, owee.
aojummekes, owee.
aol, aal; *ööl*.
aolie, olie. *In den aolie zien*, dronken.
aolifant, olifant.
aolimaot, volle maat.
aolineutje, kleine noten (pinda).
aop, open. *De deur is oap*, de deur is open.
aor, halm, ader.
in aorde maken, in orde maken.
aos, aas (kaart), knoest. *Lillik aos*, scheldnaam.
aosem, **aom**, adem.
aoseme, **aoe**, ademen; *aosem, aosems, aosemp, aosemde, geaosemp*.
aosemhale, **aemhale**, ademen.
aosem schöppe, ademen.
aove, oven.
aovend, avond.
aoze, azen; *aos, aos, aos, aosde, geaos*.
apeneutje, kleine noten.
apegezich, gezicht als een aap.
nao aperie, afkijken.
apesmoel, apengezicht.
appelekoes, abrikoos.
appelemoos, appelcompot; *applemeuske*.
appelesien, sinaasappel.
aptiëk, apotheker.
as, als.
asse, asch, wanneer.

aste, wanneer je.

astebleef, als het u belieft.

avelkje, alfer. *Ein avelkje oetsmi^uete um einen snook te vangen*, een kleinigheid geven om groote winst te behalen.

aventoe, nu en dan.

avvecaot, advocaat.

Van aovend is 't den aovend,

En morgen is 't den daag

Det we besta^eke maag

't is neet um te aete

en ouk neet um te drinke

't is um den hierlikken daag te gedinke

Ik heb 't klökske huure luuje,

En wiet neet waat det zoe beduuje

En toe ik mich ens good bedach

Was et Sint dag

Gej ziet de wienstok, en wej de ranke

En as gej ôs wat gaef, dan zulle wej ôch ouk bedanke

B

baaie, baden; *baai, baais, baait, baaide, gebaaid*.

baak, drijfton, baken; *bakes*.

baal, baal; *baelke, baale*.

babbelaer, babbelaar.

baedelaer, bedelaar.

baedele, bedelen; *baedel, baedels, baedelt, baedelde, gebaedeld*.

baeibank, bidbank.

baeidaag instelle, smeken.

baeie, bidden; *baei, baeis, baeit, baeide, gebaeid*.

baek, beek; *baekske*.

baeker, beker; *baekerke*.

baend, beemd.

baer, beer. 't *Vel van den baer*, beerenhuid.

Baer, Hubertus.

baereleier, beerenleider.

baeter, beter.

baeter zien, hersteld.

baeterkoup, beterkoop.

bagere, zenuwachtig doen; *bager, bagers, bagert, bagerde, gebagerd*.

baggetel, bagatel.

bak, bak (ook anecdote); *bekske, bek*.

bakkes, gezicht.

baktand, kies.

bal, bal; *bel, belke*.

bald, bijna.

balk, balg, balk; *belk, belkske*.

ballentje g^oje, balgooien (kinderspel).

band, band; *bend, bendje*.

bangerik, lafaard.

bank, bank; *benk, benkske*.

bank, bank. *Door de bank*, over het algemeen.

bankeer, bankier.
banteniste, spektakel maken.
baodschap, boodschap.
baog, boog; *böög, böögske*.
baoi, bode.
baol, bol (tegenstelling van hol). *Baole wind*, bolle wind.
baom, bodem; *bööm, böömke*. *Zonder baom*, bodemloos.
baor, boor; *baore, böörke*
baor, baar.
baore, booren; *baor, baors, baort, baorde, gebaord*.
baove, boven. *Böveste*, bovenste. *Der baove*, er boven.
batraaf, bootwerker.
batjakker, bootwerker.
bats, bil.
batse, bij het beugelen er langs slaan; *bats, bats, bats, batsde, gebats*.
batterie, achterwerk.
bavviaon, baviaan.
bazelaar, onzin prater.
bazelbetje, vrouw die veel praat.
bazzeroel, kiel.
bebbel. *De zits der altied mit dienen bebbel bej*, je interrompeert altijd het gesprek.
bebien, bobijn.
bedeene, bedienen; *bedeen, bedeens, bedeent, bedeende, bedeend*.
bedinke, nadenken.
bedoon (zich), zich bevuilen; *bedoon, beduis, beduit, bedej, bedaon*.
bedpölf, bedpeluw.
bedpôngel, langslaper.
bedreege, bedriegen; *bedreeg, bedrügs, bedrüg, bedroog, bedraoge*.
bedreuf, bedroefd.
bedraag, bedrag.
bedrief, bedrijf.
bedrüppe, bedruipen; *bedrüp, bedrüps, bedrüp, bedrüpede, bedrüp*.
bedstei, bedstede.
beduveld, in den zin: ben je gek?
beëidige, beëedigen.
beeje, bieden; *beej, beejs, beejt, beej, gebaoje*.
beer, bier.
beerboek, dikke buik van bierdrinken.
beerbrouwerie, bierbrouwerij.
beerslemp, bierpap.
beeste, bieten.
begaaië, bevuilen, veel eten; *begaai, begaais, begaait, begaaide, begaaid*.
begaere, begeeren.
begaeve, geven.
begaoving, stuipen.
begien, non.
beginne, beginnen; *begin, begins, begint, begô, begônne*.
begriëpe, begrijpen; *begriëp, begriëps, begriëp, begreep, begrepe*.
begruëting, begroting.
behalde, behouden; *behalde, behils, behilt, behool of beheel, behalde*.
behei, veel praat hebben.
behoëze. *Ing behoëze zien*, weinig plaats in huis.

behoove, behoeven; *behoof, behoofs, behoof, behoefde, behoof*.
behuure, behooren; *behuur, behuurs, behuurt, behuurde, behuurt*.
behuurlik, behoorlijk.
beidskante. *Aan beidskante*, aan weerszijde.
bein, been. enkelvoud “bein” lang uitspreken, meervoud “bein” kort.
bejblieve, bijblijven; *blief, bliefs, blief, bleef, gebleve*.
bejein, bij elkaar. *Hae haet ze neet bejein*, snik zijn.
bejeintelle, bij elkaar tellen; *tel, tels, telt, telde, geteld*.
bejgeluivig, bijgeloovig.
bejleegte, (fig.) iemand de waarheid bijbrengen.
bejnao, bijna.
bejöörd, bejaard.
bejstumme, beamen.
bejtieds, bijtijds.
bejveuge, bijvoegen.
bekans, bijna.
bekieke, bekijken; *kiek, kieks, kiek, keek, gekeke*.
bekind, bekend.
bekiere, bekeeren; *bekier, bekiers, bekiert, bekierde, bekierd*.
bekker, bakker.
bekleidsel, bekleedsel.
beklik. *Det beklik der neet aan*, bij lange niet.
beköms, bekomst.
bekuikele, foppen.
bekummere, bekommeren.
bekwaom, bekwaam.
belachelik, belachelijk.
belaef, beleefd.
belaoive, beloven; *beloaf, belaoifs, beloaf, beloafde, beloaf*.
belazere, beet nemen; *belazer, belazers, belazert, belazerde, belazerd*.
beleeve, geloven.
beleidige, beleedigen.
belien, balijn.
belle, schellen.
beloeksefoekse, beet nemen.
beloëne, beloonen; *beloën, beloëns, beloënt, beloënde, beloënt*.
belös, belust.
Bels, België.
beluip, beloop.
belstertig, baloorig.
belüster, spijl eener trap.
bemeuie, bemoeien; *bemeui, bemeuis, bemeuit, bemeuide, bemeuit*.
beminse. *Dae stein is neet te beminse*, die steen is te zwaar.
bemooial, bemoeial.
beneume, benoemen; *beneum, beneums, beneump, beneumde, beneump*.
benieë, benijden, ook benieuwen; *benie, benies, beniet, beniede, benied*.
benkelik, gevaarlijk.
benouwd, benauwd.
benöl. *Hae haet der gein benöl van*, hij weet er niets van. *Gen benöl hebbe örges van*, geen verstand van iets hebben.
bepaerele, beparelen.
bepaole, bepalen; *bepaol, bepaols, bepaolt, bepaolde, bepaolt*.

beraad, beraad.
beraoje, beraden; *beraoj, beraojs, beraojd, beraojde, beraojd.*
berappe, betalen; *berap, beraps, berap, berapde, berap.*
berbeer, barbier.
berdeure, borduren.
bereddere, in orde maken.
berg, berg (enkelv. lang, meerv. kort); *bergske. Hae is den berg euver*, hij is met de noorderzon vertrokken.
bergemüske, verstoppertje spelen.
berkebessem, bezem.
bermhertig, barmhartig.
berôn, baron.
berouve, berooven; *berouf, beroufs, berouf, beroufde, berouf.*
berveuts, barrevoets.
bers, barst; *berske, berste.*
berste, barsten; *bers, bers, bers, bersde, geberste.*
Bert, Hubertus.
beruike, berooken; *beruik, beruiks, beruik, beruike, beruik.*
beruuke, beruiken; *beruuk, berüks, berüik, berook, beraoke.*
berveuts, barrevoets (klem op ber).
bes, best.
beschaore, beschooren.
bescheie, bescheiden.
beschelde, misgelden.
beschot, schutting.
beschummeld, beschimmeld.
beschuut, beschuit: *beschütjes.*
beslaag, beslag (meel), *ook* beroerte.
beslagte, gelijk zijn. *Dae beslag den andere wat*, die is gelijk aan den andere.
beslaon, beslaan; *beslaag, besleis, besleit, besloog, beslage.*
besloet, besluit.
besloete, besluiten; *besloet, beslüts, beslüt, besloot, beslaote.*
besnieëd, besneeuwd.
bespionneere, spionneren.
besprinkele, besprenkelen.
bessem, bezem (druk op bes).
bessemebinder, bezembinder.
bessemkônt, iemand die veel loopt zonder veel werk te doen.
bestaeke, besteken; *bestaek, bestiks, bestik, bestook, bestaoke.*
bestaon, bestaan; *bestaon, besteis, besteit, bestônd, bestaon.*
bestekamer, W.C.
bestelle. *Niks te bestelle as laeg briefkes*, heeft geen zeggingskracht.
bestemoeder, grootmoeder.
bestevader, grootvader.
bestuute, loven.
bestuuve, bestuiven; *bestuuf, bestuufs, bestuuf, bestuufde, bestaove.*
Bet, Elisabeth.
betoepe, te pakken nemen (fig.)
betraeie, betreden; *betraei, betraeis, betraeit, betrooi, betraoie.*
be-uige, bezien.
beukeneutje, vrucht van den beukenboom.
bewaere, beweren.

bewies, bewijs.
bezaete, bezeten.
bezeenswaardig, bezienswaardig.
bewaoge, bewogen.
besaope, bezopen, dronken.
bezeuke, bezoeken; *bezeuk, bezuks, bezuk, bezôch, bezôch*.
bezei, verstand.
bezeibele, beet nemen.
beziejes, bezijden.
bezitte, bezitten; *bezit, bezits, bezit, bezoot, bezaete*.
bezoepe, bezuipen; *bez^oep, bezüps, bezüp, bezoop, bezaope*.
bezônder, bijzonder.
bezörge, bezorgen.
bezwaai, bezwaaien.
bezweit, bezweet.
bezwaor, bezwaar.
bezwieges van, stilgezwegen van.
bidvaart, bedevaart.
biebel, bijbel.
biebeloetligger, bijbelverklaarder. *gg* is zachte K.
biechte. *Zich biechte*, biechten.
biel, bijl.
biës, beest. *Ik bin ein biës as et neet waar is*.
biëstevel, dierenhuid.
biëstig, beestachtig.
biete, bijten; *biet, biets, biet, beet, gebete*.
bietje, beetje. *Alle bietjes bate, alle beetjes baten. Verlaege bietje*, (ironisch) brutaal.
bieze, hot en haar lopen.
biggel, kinderspel; (vorm der steenen: *kuule, buuke, stööntjes*). *gg* is zachte K.
bikke, met een houweel slaan, *ook* eten.
bindel, kousenband.
bin, wees (van het werkwoord zijn).
binne, binnen. *Van binne*, inwendig.
blaad, blad; *blaedje, blaedjes*.
blaadloes, bladluis.
blaadwiezer, bladwijzer.
blaag, kleine jongen of meisje.
blaaiere, bladeren (w.w.).
blaere, zanikken.
blaok, rook.
Blaoke Paosse, Beloken Paschen.
blaor, blaar.
blaos, blaas.
blaosbalk, blaasbalg.
blaospop, reizende muzikant.
blaoze, blazen; *blaos, blaos, blaos, blossom, geblaoze*, of *blaos, bluës, bluës bloos, geblaoze*.
bleek, blik (een soort visch) kort uitspreken.
bleek, blik (lang uitspreken) metaal.
bleeke, blikken b.v. trommel.
bleffe, blaffen; *blef, blefs, blef, blefde, geblaf*.
bleik, bleek (kleur) of gras waarop gebleekt wordt.
bles, een streng haar.

bleui, bloei.
bleumkes aolie, geneeskundige olie.
blie, blij. *Blie make mit ein doei musch*, met weinig of niets blij maken.
bliedschap, blijdschap.
bliek, blijk.
bliekbaar, blijkbaar.
blieve, blijven; *blief, bliefs, blief, bleef, gebleve*. *Bej eemes opblieve*, iemand onder controle houden.
bliksem. *Heiten bliksem*, appelen met aardappelen dooreen gekookt.
blinke, blinken; *blink, blinks, blink, blônk, geblônke*.
blinketig, iets dat schittert.
bloët, bloot. *Bloët gaeve*, bloot geven. *Bloëte kop*, blootshoofs.
blônd en blouw slaon, bont en blauw slaan.
bloodkralle, bloedkoralen.
blooie, bloeden.
blööke, blaten.
blood, bloed.
bloodspejing, bloedspuwing.
bloodzwaer, bloedzweer.
bloodzuiker, bloedzuiger.
bloom, bloem; *bleumke, bloome*.
bloomekrans, bloemkrans.
bloomenaerd, bloemaarde.
bloomenhaof, bloemtuint.
bloomepot, bloempot.
bloomis, bloemist.
bloomezoad, bloemzaad.
bloomkoël, bloemkool.
blouw, blauw.
Blouw Trap, Blauw Trap (een overblijfsel van de omwalling der stad Venlo).
blüe, bloeien
bluts, buil. *Bluts op de kop*, buil op het hoofd. *Einen erme bluts*, een stakker, stumper. *Eine goje bluts*, goedzak.
bodding, pudding.
boebbele, binnenmondsch praten.
boebbeltje, borreltje, *ook* flesschje met jenever.
boeffe, boffen.
boefkônte, groot spreken.
boek, buik. *Boek wie ein beerton of börgemeister*, buik als een bierton of burgemeester. *Twie hand op einen boek*, het samen eens zijn (hand kort uitspreken).
boekband, buikband
boeket, ruiker.
boekke, bukken; *boek, boeks, boek, boekde, geboek*.
boeknagel, navel.
boemmelaer, doordraaier.
boën, boon; *büenke, boëne*. *In de boëne zien*, de kluts kwijt zijn.
boënebak, een soort slede voor meer personen.
boëneschaal, schil der boonen.
boënestroëe, niet veel bijzonders van artikel.
boenje, ruzie.
boens, bons.
boense, bonzen.

boer, boer; *büerke, boere*. *Waat den boer neet kint det vrit hae neet*, de boer begint niet vlug aan iets nieuws.

boeremoos, boerekool.

boergoeie, jongensspel.

boerenhaof, hofstede of hoeve.

boes, bos stroo.

boeët, boot; *buëtje, buët*.

boete, buiten. *Der boete*, buiten.

boetebeins, buitenbeen.

boetedet, behalve dat.

boetegewoën, buitengewoon.

boetenaaf, buitenaf, *ook* afgezien van.

boeteshoes, buitenshuis.

boetekans, buitenkans.

boeteste, buitenste.

boetetieds, buitentijds.

boeteverblief, buitenverblijf.

boets, schok.

boetse, schokken. *Et hert boets um in et lief*, zijn hart bonst.

boeze, het huilen van den wind.

bôg, nest; *bukske, bug, ook* minderwaardig.

bôgte, nestelen.

bôk, bok; *bukske, buk*. *Ennen alden bok lös nog gaer ein greun blaedje*, hoe ouder hoe gekker, of: Alter schützt vor Torheit nicht.

bokend, boekweit.

bokeskook, boekweit koek. *Alles op zienen tied, bokeskook in den herfs*, alles op zijn tijd.

bôks, broek; *bukske, bôkske, ook* boomstronk en ook room van de melk. *Aan de bôks zitte*, iemand bij het spel afwinnen.

bôks en doels, paar en oneven.

bôksemenke, klein ventje.

bôksenbaom, het kruis in de broek.

bôkseschieter, lafaard.

bôksesnal, gesp van de broek.

bôksetes, broekzak.

bôkspringe, haasje over.

bol, bol; *bölke, böl*.

böldere, bulderen, *ook* iets b.v. een ijzeren platte plaat die in het midden zich omhoog heft.

bolderwaage, zware wagen op 4 raderen.

bölleke, bulken.

böllenbak, bullenbak.

bolt, bout, nagel.

bölt, bult

bômbarie, lawaai.

bômkaetel, groot hoofd.

bômmezien, bombazijn.

bômvrej, bomvrij.

bôngerd, boomgaard.

bône, hard slaan.

Boof, boef.

bookworm, boekenworm.

bööre, met lint omboorden.

bööorde vol, boordevol.

böörse, boordsel.
börg, borg.
börger, burger.
börgemeister, burgemeester.
börgerie, burgerij.
börre, branden.
börstel., borstel.
börstele, hard werken.
bors, borst; *börsje*. *Hae haet et op et börsje*, hij is verkouden.
börstele, hard werken.
bötter, boter.
bötterkop, dikkop.
böttermelk, karnemelk.
böttermelksche kiës, kaas van karnemelk.
böttermelkszie. *Aan de böttermelkszie ligge*, hij is er b.v. bij een verdeeling het slechtst aan toe.
bötter stoeëte, karnen.
böttersuiske, botersaus.
böttervluëtje, botervloot.
böttram, boterham.
bôs, bos; *buske, bus*.
boum, boom; *buimke, buim*. *Van den hoeëgen boum aaf laeve*, royaal leven. *Buimke verwissele*, kinderspel.
boumkruuperke, kleine vogel.
braaf, tamelijk. *Braaf wïed*, tamelijk ver.
braeke, breken; *braek, briks, brik, brook, gebraoke*.
brak, *alden brak*, oud huis.
bragge, kleine ondeugende jongens (gg is zachte K).
brand, brand; *brendje*. *Hae brand zich*, hij is er dicht bij.
brandewien, brandewijn.
brandwaer, brandweer.
braodwors, braadworst.
braoje, braden; *braoi, braois, braoit, braoide, gebraoid*.
braomele, braambessen.
breed, bred van een kar; *brejer, breedje*.
breef, brief; *breefke, breve*.
breer, barrier.
breid, breed.
breier, breeder.
brej, brei.
breui. *Mit dezelfde breui euvergaote*, een zelfde soort.
breuie, broeien. *Mit dezelfde breui euvergaote*, een zelfde soort.
breveer, brevier.
bridskook, een gebak.
briek, gebakken steen.
briësem, brasem. *Ein gezich as einen briësem*, een zuur gezicht.
brilleschei, etui van een bril.
bringe, brengen; *bring, brings, bring, brach, gebrach*.
broder, koek.
broeëd, brood; *bruëdje, broejer*.
broed, bruid; *broette*.
broedegôm, bruidegom.
broeddel, knoeierij.

broeëdkruumels. *De broeëdkruumels staeken um,* hij kan de weelde niet verdragen.

broeëdmets, broodmes.

broekbaar, bruikbaar.

broelof, bruiloft.

broen, bruin.

broes, schuim.

Broesert, vroegere waterafloop in de Maas.

brok, brok; *brökske, brök.*

brök, brug; *brökske, brögge.* *Euver de brök kome,* betalen.

brökgeld, bruggeld.

brölle, brullen; bröl, bröls, brölt, brölde, gebröld.

brômme, brommen; *brôm, brôms, brômpe, brômde, gebrômpe.*

brômvleeg, groote vlieg.

brônkappel, pompoen.

brôn, baron.

brôns, brons.

brook, zware grond z.g. uiterwaard.

broor, broer.

brozels, kruimels.

bru, brui. *Mit dezelfde bru euvergaote,* van hetzelfde slag.

brumme, brem.

brumme, bremmen.

Brünke, Bruintje.

brünneere, bruineeren.

bu, bui.

buffele, winden laten.

buis. *Eemes aan den buis kome,* iemand ter verantwoording roepen.

bukkem, bokking,

bül, buidel.

bülle, bollen (meel).

bums, dik hoofd.

bün, tribune.

bundig, bondig.

bunsel, groot pakket.

bunsele, dooreen gooien.

busschop, bisschop.

bussele, dooreen gooien.

büt, doel.

buus, buis; *büske, buuze.*

buut, buit.

C

cattezjiem, cathegismus.

côplemente, complimenten.

cent, cent; *cens* of *cente.*

D

daag, dag. *Van daag euver acht daag,* over acht dagen.

daagdeef, dagdief.

daag samen, goeden dag.

goeiendaag, *Goeiendaag zegge,* goeden dag zeggen.

daagdeurder, dagloner.

daagleeg, klein venster.
daagloeëner, daglooner.
daak, dak; *daekske, dake*.
daakdrüp, de zijde waaraan de regen afloopt.
daakgööt, dakgoot.
dabbe, in den grond scharren door een hond.
dadelik, dadelijk.
dae, degene, die.
daege, degen.
daeke, deken; *daekentje, daekes*.
dan. *Van dan komme*, ergens van daan komen.
dao, daar, *ook* aanwezig.
dao achter, daar achter.
dans, dans; *denske*.
daobej, daarbij.
daod, daad.
dao door, daardoor.
daore, doorn, *ook* dooier van een ei.
dao nao, daarnaar.
dao nao toe, daar heen.
daoropper, daarheen.
daorum, daarom.
das, das; *deske, dassé*. *Eemes den das aandoon*, iemand te pakken krijgen.
dazele, wankelend lopen.
de, jij.
deef, dief; *deefke, deve*.
deefkes, loopers om een slot te openen.
deene, dienen; *deen, deens, deent, deende, gedeend*.
deens, dienst.
deensmaedje, dienstmeisje.
deep, diep
deer, dier.
dees, deze.
deig, deeg.
deil, deel.
deile, deelen; *deil, deils, deilt, deilde, gedeild*.
del, vies mensch, slordig, *ook* slons.
dempig, aamborstig. *Zoeë dempig as ein peerd*, kort van adem zijn.
den, dennenboom.
der, er.
derds, derde.
derm, darm, enkelv. lang, meervoud kort uitspreken.
dermei, er mede.
dermekiedelaer, dirigent bij het muziekkorps bij Jocus.
der neaeve, er naast. *Der naeve zaet staeve*, niet goed geraden.
deste, dat je.
desgood, dat is goed.
desnoeëds, desnoods.
dessing, staat, monster.
deste baeter, zooveel te beter.
destiëds, destijds.
deswaege, daarom.

det, hetgene, dat.
dette, dat hij.
detter, dat er.
dettet, dat het.
deun. *Det is ennen langen deun gewaes*, dat heeft lang geduurd.
deug, deugd. *Gen deug doon*, niets goed doen.
deugneet, deugniet.
deur, duur, kort uitspreken.
deur, deur, lang uitspreken.
deure, duren.
deurstiel, deurstijl.
dezien, dozijn.
dich, jij, *ook* dicht.
dichbej, dichtbij.
die, dewelke.
dieddel, vies mensch.
diek, dijk.
diek, dik.
diekke,dikke. *Den diekke oethange*, branie maken.
diekte, dikte.
dien, jouw. *Der diene*,de jouwe.
diëm, tepel van een koe.
dink, ding.
dinke,denken; *dink, dinks, dink, dach, gedach*. *Ik dink bej mien eiges*, ik denk bij mij zelf.
direk, dadelijk.
ditjes. *Zoeëvuël ditjes detjes hebbe*, veel noten op zijn zang hebben.
döbbel, dubbel.
dobbelstein, dobbelsteen.
döbbeltje, dubbeltje.
dochter, dochter; *döchterke, döchter*.
doeëd, dood.
doeddele, knutselen.
doeëd make, dooden (w.w.).
doeëdsbed, sterfbed.
doeëdsbrief, doodbericht.
doeëdsengs, doodsangst.
doeëdsgraver, doodgraver.
doeëdsknöök, doodsbeenderen.
doeëdskop, doodshoofd.
doeëdskrank, doodziek.
doeëdsslaeger, ploertendooder.
doeëdzund, doodzonde.
doef, duif.
doef, dof, niet blinkend. ook duw.
doeffe, stooten, duwen.
doeëje, doode.
doeëjebus, doodenfonds.
doeëjewaage, lijkenwagen.
doeles, suffert.
doem, duim; *düimke, doeme. Düimke, mezüimke. Den doem op de kael zette*, iemand dwingen.
doemendreier, vleier.
doeën, dichtbij.

doeënderbej, dichter bij.
does, soort hond.
doeës, doos; *duëske, doeëze*.
doets, hoed.
doeveklip, duiventil.
doezend, duizend.
döj. *Ein gooi döj*, een goed vrouw.
dok, dog (hond).
dök, dikwijls.
dökker, dikwijls.
dokke, betalen.
döks, dikwijls
dolle, ijlen wanneer iemand zonder bewustzijn is.
dölper, dolper.
dônderjage, toornig uitvallen.
dônker, donker.
döölke, jonge kraai.
dôns, dons.
dook, doek; *dukske, deuk* (dit laatste lang uitspreken). *Det dook zich wael, zaet te waever*, dat zal wel gaan.
doon, doen; *doon, duis, duit, dej, dejs, dej, gedaon*. *Mit eemes te doon hebbe*, medelijden met iemand hebben. *Hae mak um vuël te doon*, hij maakt het hem lastig. *Zelf doon, zelf hebbe*, hij is er verantwoordelijk voor. *Wat van doon hebbe*, iets nodig hebben.
door, ingevolge.
döör, dorens.
door. *Door door dikke dikke door, de letzte zulle we halde*, kinderspel.
doorgaons, doorgaans.
doorhaer, doorheen
doorknaied, doorkneed.
doorkrütze, doorkruisen.
doorreje spek, doorregen.
doorreweg, regelmatig.
doorslaag, vergiet.
doorsteure, doorzenden.
doortouwd, doorkneed (fig.).
dop, tol, *ook* klein kind; *döpke*.
döp, oogen. *Doot dien döp toe*, doe de oogen dicht.
döppe, dom kind.
dörp, dorp.
dörpskermes, kermis op het dorp.
dors,dorst. *Vergaon van dors*, zeer dorstig zijn.
dörstig, dorstig.
dörve, durven; *dörf, dörfes, dörf, dörfde, gedörf of dors*.
dörver, iemand die durf heeft.
dot. *De wits gen dot van*, je weet er niets van.
douf, doof. *Douf neut*, noten met een verdroogde pit. *Det haet hae gennen douve in de oere geblaoze*, dat is niet tot doovemans ooren gezegd.
douge, deugen; *doug, dougs, doug, dougde, gedoug*.
douwe,duwen; *douw, douws, douwt, douwde, gedouwd*.
draaf, er af.
draan, er aan.
drachter, er achter.

drachter bej doon, er achter voegen.
drachter kome, iets achterhalen.
drachter zitte, iemand aanporren. *Hae zit drachter haet*, spoed maken.
drage, dragen; *draag, druëgs, druëg, droog, gedrage*.
dragöör, baggermachine.
draod, draad; *dröödje, drööd. Ik heb dich op den draod*, ik doorzie je.
dram. *Iemand den dram aamdoon*, iemand pressen.
draos, koffiedik.
drei, draai. *Mit den fransen drei*, een slag om den arm.
dreie, draaien; *drei, dreis, dreit, dreide, gedreid. Dich mit dreiers ophalde*, langs omwegen (fig.).
dreigement, bedrijging.
drej, drie. *Ein stök of drej*, drietal.
drejling, drieling.
dreksbak, vuilnisbak.
dreksker, vuilniskar.
drekskis, vuilnisbak.
drenkske, medicijn.
dreuf, droef.
dreumel, klein kind.
dreuver, er over.
dreuverhaer, er over heen.
drieve, drijven; *drief, driefs, drief, dreef, gedreve*.
drif, strooming.
drille, dwingen van een kind.
driloer, dwingerig.
drin, er in.
droebbel, puist.
droeëf, druif.
droelle, druilen.
droevevinger, wingerd.
droeve, druiven.
droet, er uit.
drök, druk.
drökdoeës, W.C.
drökke, drukken.
drökte, drukte. *Dröktemaker*, veel drukte maken.
drölke, haarwring van vrouwen.
drônder, er onder.
drop, er op.
dröpke, borrel.
dröppel, druppel.
dröppele, druppelen.
droum, droom.
drübbelke, klein kind.
drüeg, droog. *Zoeë drüeg as ein raot*, kurkdroog. *Zoeë drüeg as pômperniekkel*, oud bakken.
drüege, droogen.
drüegpruimer, een in zich zelf gekeerd man.
drüegte, droogte.
drüegveuts, droogvoets.
druime, droomen
druisraegen, sterke regen.
druimer, droomer.

drum, er om.
drüppe, druppelen, b.v. regen van een dak.
düe, dooi.
düeds, doodsch.
düeje, dooien.
duf, muffig.
duiles, goedbloed.
duip, doop.
duippe, doopen.
duipvônt, doopvont.
dumpel, deuk.
dunne. *Aan den dunne*, diarree.
dun. *Dun of door ein dukske*, hoe wil je het hebben, zoo of zoo.
düster, duister.
duudelik, duidelijk.
duuke, duiken; *duuk, düks, dük, dook, gedaoke*.
duumelim, foudraal om een vinger.
duustere. *Veur den duustere triik*, voor het donker is terug zijn.
duuvel, duivel. *Gennen duuvel op zien hert laote bersten*, geen doekje voor den mond nemen. *Bej ter duuvel gaon biechte*, zijn geheimen aan iemand die er misbruik van maakt, openbaar maken.
duuvelskral, een soort bessen.
duuvelstoejaeger, leerjongen.
duuzele, duizelen.
duuzelig, duizelig.
dweiel, dwijl.
dweiele, dwijlen, *ook* lanterfantten.

E

ech, echt.
echterste, achterste.
eeder, ieder.
eederein, iedereen. *Det is neet eederein*, niet de eerste de beste.
eederskier, ieder keer.
eemes, iemand.
effe, effen. *Een effe gezich trekke*, star. *Now zien we effe*, na betaling van een schuld.
efkes, **effekes**, eventjes.
eg, egge.
egalig, egaal.
ei, ei; *eike, eier*.
eid, eed.
eierdöpke, eierdopje.
eiges. *Det geit van eiges*, Dat gaat van zelf.
eimer, emmer. *eimerke, eimers*.
ein, een.
einder, hetzelfde.
eindrach, eendracht.
einkinnig. *Ein einkinnig kind*, een kind dat niet vlug vriendschap sluit.
einmaol, een maal. *Op einmaol*, eensklaps.
einstummig, *eenstemmig*.
eintoeëinig, eentonig.
einzieig, eenzijdig.
eksteroug, eksterroog.

elders, ouders.
elf. *Op zien elf en dertigst*, op zijn doode gemak.
elkes k_ier, ieder keer.
ellek, elk.
ellenbaog, ellenboog.
elswiekker, drijfvol.
engs, angst.
engstig, angstig.
ennige, eenige.
ens, op een keer. *Nog neet ens zien*, nog niet accoord zijn. *De kus te neet ens*, Dat kun je niet.
en trint, bijna. (stomme E).
ensgezind, eensgezind.
erbermelik, erbarmelijk.
erg, hevig. *Op et ergs*, op het hevigst. *Erg vuël*, zeer veel.
erkintelik, erkentelijk.
erm, arm.
ermegeld, armengeld.
ermenraod. *Van ermenraod*, noodgedwongen.
ermoodspens, **ermoodszeier**, een zeer armoedige man (ook scheldnaam).
ermooi, armoede.
erret, erwt. *erretje* (tweede E stom).
et, het.
erreslei, arreslede.
ettelikke, sommige.
eur, haar (bez. voorn.)
euver, over. *Euver Leuth nao Kaldekerke gaon*, langs omwegen.
eueval, overal.
eueverbluffe de loef afsteken.
eueverbaojig, overbodig.
eueverdaod, overdaad, weelde.
eueverduuvele, overrompelen (fig.).
eueverdrök, zeer druk.
eueverein, overeen.
euevergaeve, braken, *ook* overgeven.
eueverhaole, over het veer halen.
eueverhoup, overhoop.
eueverkuët, overkoot van een paard.
eueverkuikele, buitelen.
euever nie, op nieuw.
eueverleer, overleder.
eueverleje, overleden.
eueverlik, overleg.
eueverluip, bordes, gaanderij.
euevermeistere, overmeesteren.
euevermeug, zeer vermoeid.
euevermorge, overmorgen.
eueverneie, overnaaien.
eueverrieje, overrijden.
eueverriep, zeer rijp.
eueverrok, overrok.
eueverscheete, overschieten.
eueverste, overste.

euversteur, overstuur.
euvertoemmele, te veel gewerkt.
euvervloed, overvloed.
euverwaeg, spoorwegovergang (accent op euver).
euverwaeg. *Wej kunne goed euverwaeg*, wij harmonieeren (accent op waeg).
euverwölve, welven.
euverzitte, overzetten bij een veer, vertalen.
evangelie. *Et is nog lang gein evangelie, dat is nog zoo zeker niet.*

F

faas, vaas.
faats, In het kaartspel een waarde alleen hebben, b.v. ruiten koning.
faele, mankeeren.
faeteere, huldigen.
falie, een soort sluijer bij rouwdracht. *eemes op zien falie gaeve*, slaan.
faet, feest.
faezel, vezel, ook vlokje.
faezele, ontrafelen.
farezeër, farizeër, die het achter den mouw heeft.
feep, mondstuk van een blaasinstrument, b.v. een clarinet; *feepke*.
feepe, blazen op een instrument welk een fluittoon doet hooren.
femelaer, kwezel.
femele, kwezelen.
femilie, familie.
fermesjel, vermicelli.
fernuus, fornuis.
fiemel. *Enne fiemel hebbe*, een beetje verwaand zijn.
fiemmele, knutselen.
fikke, vingers. *Mit de fikke draaf blieve*, met vingers afblijven.
fien, fijn.
fiennekes, fijntjes.
fiës, feest.
fiësdaag. *Hoeëge fiësdaag*, hooge feestdag.
fies, vies. *Fieze mop*, gewaagde anecdote. *Op eine fieze kier*, op zekere keer. *Fieze metente*, kletspraatjes.
fiespele, fluisteren.
fiesternölle, knutselen.
fiet, fijt.
fiette, hard loopen.
fiks, keeshond.
finaal, werkelijk.
fitte, vitten.
flaai, vla. *flaetje*, *flaaie*.
flaats, lichte slag, ook uitroep.
flabbedoes, ruw doch goed meisje.
flam, vlam; *flemke*.
flamboeës, framboos.
flanse, slordig maken.
flaotert, iemand die alles wat hem voor den mond komt, zegt.
flap, gek.
flatse, bij het beugelen den bal langs het doel slaan.
fledder, uitwerpsels.

fleereholt, vlierenhout.
fleerenthee, vlierenthee.
fleeres, flap, gek.
flemme, sigaar of pijp rooken.
fles, flesch.
flette, anjelieren.
flewiël, fluweel.
flikfloei, vleien.
flikke, vleien, *ook* repareren. *Flik den ùl dan vrit hae good*, iemand vleien. *Det fliks te dökker*, pas op dat je dit nog eenmaal doet.
fлимп, fidebus, een dunne hout of papier, waarmede vroeger de pijp werd aan gestookt.
flodderbôks, een veel te wijde broek, *ook* iemand die zeer slordig gekleed is.
floddergats, een bijnaam voor de Keizerstraat in Venlo.
floep, uitroep b.v. hopla.
floetsmadam, naam van een bekende openbare vrouw in Venlo.
flokker, vlug, bij de hand. *De jônge veugel zien flokker*, de jonge vogels zijn op het punt van uitvliegen.
flouw, flauw. *flouwe köl*, onzin.
flouze, onzinnige woorden.
fluit, straatmeid.
fluiteholt, vlierenhout waarvan eertijds fluiten gesneden werden.
fluiterskiës, kaas van zuur geworden melk.
Flujas, Valuas (stichter van Venlo).
foei, fooi.
foek, fuik
foël, voile.
foem, groote neus.
foemele. *Wegfoemele*, verbergen.
foës, voos.
foesse, heimelijk wat wegsteken.
foetele, valsch spelen. *De foetelerie bevindt zich*, alles komt eens uit.
foettere, brommen.
fopper, speen.
fortün, fortuin.
fraanjel, franje.
fratsemæke, gekheid maken.
friemmele, bewegelijk zijn.
frikkedel, gehakt vleesch (bol).
froemmele, verbergen.
froezele, plisseeren.
front, halfhemd.
fruit, ooft.
frunsele, b.v. in een kleed valsche plooiën.
fuikele, flikken, vleien.
fukas allein, een jongspel.

G

gaaie. *Et gaat um*, het gaat naar zijn wensch.
gaar, aan de kook, *ook* bij de hand zijn
gaar neet, volstrekt niet.
gaarepaap, libelle (insect)
gaaroet neet, volstrekt niet.

gaas, gas.

gaas, gans; *genske*.

gaat, gat; *gaetje, gater*. *Ein rooi veur zien gaat haole*, zich wat onaangenaams op den hals haole. *Zien gaat geit mit grôndies*, hij is angstig. *Eenes gater in de sök lölle*, buitengewoon veel praat hebben.

gaeie, wieden.

gael, geel.

gaer, gaarne. *Neet gaer*, ongaarne.

gaerd, vischroede. *Lang gaerd*, zeer groot persoon.

gaeve, geven; *gaef, gifs, gif, goof, gegaeve*. *Hae gif mit veer diëm*, hij is zeer royaal. *Ens gevaeve blief gegaeve helke kepelke die kop aaf*, eenmaal gegeven blijft gegeven.

gank, gang; *gengske, geng*. ook loop, *ook gang bij een diner*. *Gank e weg*, ga heen.

gans, geheel (lang uitspreken). *Gans good*, heel goed.

gaols, geil. *Gaolse boeën*, slecht smakende koffieboon.

gaon, gaan; *gaon, geis, geit, ging, gegaon*. *Die geit ter nao toe*, Hij gaat sterven. *Der haer gaoen*, er heen gaan. *Oeterein gaon, van elkander gaan, ook b.v. een zaak opheffen*. *Dae haet er einen naeve zich gaon, zeer hoovaardig zijn*. *Vurraangaon*, voortgaan. *Ein oor gaons*, een uur gaans. *Gaonde en kômmende klanten*, geregelde klanten.

gapen, geeuwen.

gappen, stelen.

gare, garen. *Halve gare*, niet snik. *In et gare hange*, tot iets den stoot geven.

gareklôtske, garenklos.

gas, viertal, *ook gast*.

gashoes, gasthuis.

Gassestraot, Gasthuisstraat.

Gastehaof, Gasthuishoeve.

Gatjes. *Jan Gatjes*, vervelende vent.

gats, steeg.

geach, geacht.

gebaeie, gebeden m.v.

gebaoje. *Tien gebaoje*, tien vingers.

gebaorte, geboorte.

gebeje, gebieden.

gebleump, gebloemd.

gebluts, een gekwetste b.v. peer.

geboecheld, gebocheld.

gebraod, gebraad.

gebreurs, gebroeders.

gebroeke, gebruiken; *broek, broeks, broek, gebroekde, gebroek*.

gebroes, gedruis, gebruis.

gebunsel, gerommel.

gedeenstig, gediensstig.

gedeilte, gedeelte.

gedeuns, lawaai.

gedich, gedicht.

gedöld, geduld.

gedoek, gebukt.

gedoons, gerommel.

gedruus, gedruis.

gedwië, gedwee.

ge'erm, gearmd.

geeter, gieter.

geetere, begieten; *geet, güts, güt, goot, gegaote*.
gegroef, gegroefd.
gehaaid, bij de hand.
gehiel, geheel.
gehing, hengsel van een deur.
gehuch, gehucht.
gehül, gehuil.
gehuur, gehoor.
gein, geen.
geis, geest.
geissele, geeselen, *ook* water bij de melk doen (fig.).
geistelik, geestelijk.
geitenbôk, bok.
gej, gij.
gek, gek; *gekske, gekke*. *Gekke waerlich*, idiote kerel. *Zoeë gek as ein paerd*, Zoo gek. *Örges gek op zien*, ergens grooten lust op hebben. *Genne gek der van make*, al te goed zijn, misbruik van iemands goedheid maken. *Et is te gek um los te loupe*, dat kan niet zijn. *Genne gek van sinter Merte maken*, misbruik maken van iets.
gekluit, long, lever en alles wat in het varken zit.
geknômmel, prullig.
gekriet, geweest.
gekrüje, kruiden, specerijen.
gelaeg, gelaegenheid, gelegenheid. *Bej gelaeg*, bij gelegenheid.
gelei, laan.
geleje, geleden.
geliek, gelijk. *Vans gelieke*, hetzelfde, b.v. een groet terug.
gelieke, gelijken.
geliekvloers, parterre.
gelint, glazen schutting.
gelök, geluk.
gelökkigerwies, bij geluk.
gelouf geloof
gelp, malsch.
geluud, geluid.
gemaak, gemak. *Heimelik maak*, W.C.
gemak, gemaakt.
gemaotig, gematigd.
gemein, gemeen.
gemeinlik, gewoonlijk.
gemeinte, gemeente.
gemekkelik, gemakkelijk.
gemeneerd, goede manieren hebbend.
gemoel, veel gezwets.
gemood, gemoed.
gemuts, gemutst.
gen, geen.
genaege, genegen.
genaeze, genezen; *genaes, genuës, genuës, genoos, genaeze*.
geneump, genoemd.
gennerlei, geenerlei.
genôg, genoeg.
genuëd, genoodigd.

Genuë, Genoy (een kapelletje in Venlo).
gepeerd, wormstekig (kort uitspreken).
gepeid, gepaaid.
gepotsiemeld, van klei gebakken, zonnebakken.
geraemte, geraamte.
geraoje, geraden.
gerdeneer, tuinier.
gerdien, gordijn; *gerdienke*, *gerdiene*.
gerdiene praek, bedsermoen.
gerei, artikelen.
gereid, gereed.
gereurd, geroerd.
gering, geringd.
gerös, gerust.
geroes, geruis, gesuis.
gers, gerst.
gerstig, garstig.
geruch, gerucht.
gescheid, grens van b.v. een stuk bouwland.
geschier, getuig van een paard.
geschik, geschikt.
gesluns, darmen en dergelijke.
gesoes, gesuis.
gespel, gesp (druk op de eerste E).
gespele, bidden.
gespuus, gespuis.
gesteusel, gestoelte.
gestuurd, gestoord.
getieje, getijden (brevier).
getoemmel, gestommel.
getoet, gezanik.
getraoje, getreden (fig. gepikeerd).
getuug, paardentuig.
getuuge, getuige.
gevaers, rijtuig.
geval. *Waat wil het geval*, wat gebeurt er.
gevallen, bevallen; *geval*, *gevèls*, *gevèlt*, *gevéél*, *gevalle*.
gevaor, gevaar.
geveugelte, gevogelte.
geveul, gevoel.
geveulig, gevoelig.
gevraet, mond. *Recht in et gevraet kieke*, flink in het gezicht zien.
gewaar waere, iets merken. *Hae wuurt wat gewaar*, hij merkt wat.
gewaer, geweer.
gewaere laote, laten geworden. *Laot um gewaere*, laat hem geworden.
gewaes, geweest.
gewaog, gewaagd.
gewas. *Op ein los gewas*, enkel op losse gezegden.
gewieks, bij de hand.
gewin, gewin. *Et ierste gewin is kattedespin*, de fortuin kan zich draaien.
gewinne, wennen.
gewoeën, gewoon.

gewölf, gewelf.
gewuënte, gewoonte.
gezatte mins, een flink man, *ook* zit er goed bij (fig.).
gezeen, aangezien. *Eemes dae et gezeen haet*, een ooggetuige.
gezet, courant (druk op de tweede E).
gezeumer, gezeur.
gezich, gezicht. *Ein gezich wie ein pletske*, een bleek gezicht. *Halt dien gezich*, zwijg.
gezwank halde, zich goed houden.
gezwaogers, zwagers.
gezwiege, afgezien.
gich, reumatiek.
giebbele, braken, *ook* meisjeslach.
giebbeltôn, W.C.
giëduip, nooddooop.
giëf, gaaf.
giëhônger, geeuwhonger.
giellegiers, geelgors.
gieps, gips.
gieraos, gierigaard.
gifschieter, iemand die snel kwaad wordt.
giftig. *Giftig as eine knien*, kwaad als een konijn.
gille, gelden (w.w.). *De meeste stumme gille*, bij meerderheid van stemmen.
gis, gist.
glaas, glas.
glaashelder, glashelder.
gladdekker, een bij de hand persoon.
glazere, van glas. *Glazere kan*, glazen kan. *Glazere kas*, kast met aan de voorzijde glas.
gleuie, gloeien.
glibberig, glad.
gliëk, gelijk, hetzelfde.
gluiven, gelooven.
gluupe, gluisen.
gluuperd, gluiserd.
göbbele, braken.
goddeloës, goddeloos.
goeëie, gooien, werpen.
goesting, zin, ambitie. *Det is nao zien goesting*, dat is naar zijn zin.
göl, gul.
gold, goud.
gölde, gulden.
gölzig, gulzig.
gôm, gom.
gommelastiek, elastiek.
gônstaag, woensdag.
good bedach, goed nagedacht.
good bestaëid, goed besteed.
goodgaefsch, goedgeefsch.
goodsmoods, in koelen bloede. *Hae stook um goodsmoods*, hij stak hem in koelen bloede.
good veurzeen, goed voorzien.
gooie, goede. *Gooien daag same*, goeden dag te samen.
gooie kôup, goedkoop.
gööl, meter bij den doop.

gööt, goot; *göötje, göötte, ook dakgoot. Boere gööt, domme meid. Euver de gööt höffe*, iemand helpen.

göötmineur, soldaat.

gööttendrek, vuil uit de goten.

görgele, gorgelen.

gouw, gauw.

graaf, gracht (kort uitspreken), *ook graf* (lang uitspreken)

graas, gras. *Hae zuut et graas greuie*, bijzonder gierig zijn.

graaszak, grasvink.

gram, schor.

graof, grof.

graot, graat van een visch; *gröötje, grööt. Van de graot valle*, mager worden.

grave, graven; *graaf, gruëfs, gruëf, groof, gegrave.*

graze. *Eemes te graze hebbe*, iemand te pakken hebben.

greeken, vervelend brommen.

greekerig, brommerig.

greep. *Op de greep*, voor het grijpen.

greineholt, greenenhout.

grijze, grijnen.

grel, schel.

gransjaeger, grensjager, schuimer.

grenspaol, grenspaal.

greuie, groeien. *Dit pak is op de greui gemak*, dit costuum is te groot.

greun, groen. *Ein greun ei*, een ongekookt ei.

greunte, groente.

greuzele, grimlachen.

grib, greppel.

gribbelegrab. *In de gribbelegrab goeie*, iets tusschen de kinderen werpen b.v. geld of fruit.

griepe, grijpen.

gries, grijs. *Gries haor*, grijs haar.

griffeer, griffier.

geriffermeerd, protestant.

grinnedeer, grenadier.

groeët, groot; *grutter, grutste.*

groeëtendeils, meerendeels.

groeëtmoel, iemand die een grooten mond opzet.

groeëttrekke, opvoeden.

gromet, nagras.

grômme, grommen.

grômmelpot, brompot.

grônd, grond. *Van de kalde grônd*, van de koude grond.

groof, groef.

groos, graszode.

gros, 6 cent, duitsch geldstuk.

grosseer, grossier.

gruëts, grootsch, trotsch.

gruëtserik, iemand die trotsch is.

gruëtsigheid, trotschheid.

gruëtte, grootte.

grümel, kruimel. *Enne grümel in de trööt*, een heesch geluid.

grümele, verkrumelen.

grundig, grondig.

grundje, kleine visch.
gruus, gruis.
gruzelemente, tot gruis.
guns, gunst, *ook* ginds. *Dao guns*, daarginds.
guut, guit.

H

haad is, uitroep bij het verstoppertje spelen.
haan, haan; *haenke, hane*.
haanderig, hanig.
haas, haas; *haeske, haeze*.
haas, handschoen; *haeske, haasse* (lang uitspreken).
haassenoot, hazelnoot.
haatteket, uitroep van meisjes b.v. bah.
hachele. *Dich kus mich den bout hachele*, je kunt naar de weerlicht lopen.
hae, hij.
haekel, hekel. *Aan eemes einen haekel hebbe*, iemand niet kunnen uitstaan.
haemdeknuipke, hemdenknoopje.
haemp, hemd. *Gein haemp aan de kônt hebbe*, zeer arm zijn.
haemprok, borstrok.
haempsmouw, hemdmouw.
haer, heen. *Van alds haer*, van ouds her. *Um mich haer*, om mij heen.
haevig, hevig.
hageleppelke, hagedoornvrucht.
hagelnie, gloednieuw.
hak, hak; *hekske, hakke*. *Eemes einen hak zitte*, iemand den voet dwars zetten. *Ônder den hak schrieve*, blijft onbetaald.
hakke, uitroep bij het glijden. *Hakke, hakke stoeleke, de kriegs van mich ein moelleke, liedje bij een kinderspel. Op eemes hakke*, altijd afkammen wanneer iemand anders iets zegt.
hakkefietje, karwei, *ook* een werk waaraan niets te verdienen valt.
hakkerjen, hakkerjuu, uitroep.
haldbaar, houdbaar.
halde, houden; *hald, hils, hilt, heel, gehalde*.
halfelfke, een kop koffie omstreeks elf uur.
halferse, boerin met veel rokken aan.
halfjöörig, halfjarig.
halflappe, schoenzolen herstellen.
haloenk, smeerlap.
hampel, handvol.
hampelman, stroopop, *ook* clown.
hand, hand; *hendje, hand* (m.v. kort, enkelv. lang). *Dao is wat aan et hendje*, daar is wat te doen. *De hand staon um verkierd*, Hij deugt niet voor dat werk.
handgeklats, handgeklap;
handvatsel, handvat.
haneklouwe en minsepuët, onleesbare letters maken.
hange, hangen; *hang, hings, hing, hông, gehange*.
hannesse, zanikken, vervelend doen.
hansjoep, slaapkleed voor kinderen.
hanteere, hanteeren.
haof, tuin, hofstede.
haoje, domme jongen.
haok, haak.

haoks, haaksch.
haol, hol (bv. nm.); *höölke*, hol (zelfst. nm.).
haole, halen; *haol*, *haols*, *haolt*, *haolde*, *gehaold*. *Umvaer haole*, omwerpen.
haop, hoop. *Haop duit laeve*, hoop doet leven. *Op gooie haop laeve*, het beste hoopen.
haope, hoopen.
haor, haar.
haore, horen (instrument).
haos, kous; *hööske*, *haoze*. *In de haoze zakke*, in het vergeetboek raken.
haos, bijna.
haoste, haasten.
haoveneer, hovenier.
happig, belust. *Hae is der happig op*, hij wil het gaarne hebben.
hard, luid.
hardliers, hardleersch.
harislang, **tierelierelang**, liedje bij het aaneengestengeld trekken, meisjesspel.
hatte, had hij.
havas, houvast.
have, haven; *haves*.
haverklap. *Um ennen haverklap*, om een bagatel.
hei, uitroep hé.
heile, heelen, genezen.
heimelik gemak, W.C.
heis, heesch (lang uitspreken).
heisse, drinken.
heit, heet (lang uitspreken). *Örges heit op zien*, iets erg graag hebben. *Heiten bliksem*, aardappelen en appelen dooreen gekookt.
heite, noemen; *heit*, *hits*, *hit*, *hoot*, *geheite*.
hej, hier.
hejbej, hierbij.
hej en dao, hier en daar.
hejmei, hiermede.
hejnaeve, hier naast.
hejnao, hierna.
hejum, hier om.
hej um haer, hier om heen.
hek, hek; *hekske*, *hegge*.
helpe, bretels.
helpe, helpen; *help*, *hölp*, *hölps*, *holp*, *geholpe*.
heggeschier, heggenschaar.
heksel, haksel.
helf, helpt.
helftergeld, halstergeld.
helferse, vrouw die voor den halven oogst werkt.
helke, **kepelke de kop aaf**, bij een kinderspel.
helligehüske, herberg langs den weg.
helslaeve, een leven als in de hel.
hemel, uitspansel.
hendig, handig.
herfs, herfst.
herfshaan, een jongen van circa 15 jaar, die overal bij wil zijn.
herk, hark (landbouwwerktuig), *ook* boerenkinkel.
hers, hars.

herses, hersens.
herstikke. *Herstikke doeëd*, plotseling dood. *Herstikke vol*, tot stikkens vol.
hesses, uitroep van afkeuring.
hert, hart. *Zien hert geit aope*, hij is milddadig. *Ein hertig wöördje*, een hartig woordje.
hetjesjônk, iemand van min allooi.
hets, hitte.
hetsbölt, buil op arm of been van de hitte.
hetteket, Bah. Druk op de eerste E.
heur, huur.
heure, huren.
hicht, heft van een mes.
hichte, hechten, b.v. papieren bijeenhechten.
hiege, hijgen.
hiel, varkenspoot.
hiël, geheel, zeer. *Hiël groeët*, zeer groot.
hiëlemaol. *Hae is der hiëlemaol van aaf*, hij is geheel ontdaan.
hiëp, bijl. *Oetvalle wie ein alde hiëp*, schelden. *Alden hiëp*, oud paard.
hiër, heer.
hiering, haring. *Hiering schelle*, haring eten meer in gezelschap.
hejerropper, hierheen.
hings, hengst.
hinkele, op een voet springen (kinderspel).
hinkelkotje, een afgestreept vak, waarin op een voet gesprongen wordt.
hoebbelig, hobbelig, oneffen.
hoed, huid. *Mit hoed en haor*, met huid en haar.
hoeddele, konkelen.
hoef, huif.
hoefker, huifkar, ook boeren vrouwenmuts in Limburg.
hoeëg, hoog; *hoeëger*. *Op zien hoeëgs*, op zijn hoogst.
hoegmis, hoogmis.
hoeëgjasse, kaartspel.
hoeëgtiedsdaag, hooge feestdagen, Paschen enz.
hoek, huik (zikte).
hoeke, hurken.
hoepkadee, hopla.
hoepkefoep, onverwacht, onmiddellijk.
hoeppele, hobbelen.
hoepelpaerd, hobbelpaard.
hoegger. *Waat door den hoegger geit, geit ouk door den poegger*, men moet alles eten, niet kieskeurig zijn.
hoes, huis; *hüske, hüzer*. *Nao hoës toe*, naar huis gaan. *Hoës toe*, naar huis jagen.
hoeshelster, huishoudster.
hoesknech, huisknecht.
hoesmus, huismusch, ook iemand die altijd thuis zit.
hoeskwak, huismusch.
hoespaj, huismusch.
hoespiemmel, huismusch.
hoevaard, hoovaardigheid.
hoevaerdig, hoovaardig.
hoeze, bewonen.
höffe, heffen.
höfter, kinkel.

hok, hok; *hökske, hokke*.
höllewöl, domme jongen.
hölp, hulp.
hööke, haken (w.w.).
hööp, heup.
holt, hout; *höltje*.
hölttere, houten (b.w.). *Hölttere verdömmenis*, een oud Venloosch café. *Hölttere sinter Klaos*, een domme vent.
holtkrolle, houtkrullen.
hömmele, donderen.
hömmelebôg, van alles door elkaar.
hömmeleschoor, donderbui.
hömpele, hinken.
hömpelepômpe, scheldnaam voor iemand die hinkt.
holtskaole, houtskolen.
hôngd, hond; *hundje, hund*. *Et zuut oet of ennen hôngd et in zien gaat gehad haet*, het is geheel verkreukt.
hôngdsker, hondekar.
hôngger, honger. *Rammele van den hôngger*, zeer grooten honger hebben.
honing, honig.
hôngdskônt, scheldnaam. *Gen hôngdskônt van aaf weite*, niets van af weten. *Hae deug den hôngd zien kônt neet*, een grooten deugniet.
hood, hoed; *hudje, heud*.
hoof, hoef; *heufke, hoove*.
hooje winkel, hoedenwinkel.
hook, hoek; *hukske, höök*.
hooks, haaksch.
hoon, kip; *höönke, hoonder*.
hoonderdeef, hoenderdief. *Hae löp wie einen hoonderdeef*, sluipen.
hoor, hoer.
hooste, hoesten.
hoove, behoeven.
hoppestaak, scheldnaam voor iemand die lang is.
hööres, koehorens.
hööstig, haastig.
hörig, haarig.
hortig, opvliegend.
hörtje, vensterhorde.
hot. *Hot en eine pot*, twee personen die veel drukte met elkaar maken.
hötje. *Ein hötje louk*, een ui (knol). *Hötje, vötje, hoewel, zouwel*, de vier zijden van een ei, gezegde bij het eiertippen met Paschen.
houp, hoop, stapel, menigte, verhooging; *höpke, houpe*. *Op den houp toe*, een kleinigheidje toegeven bij een koop.
houpzakelik, hoofdzakelijk.
houpzaak, hoofdzaak.
huëge, hoogen (bij het kaartspel).
huëgstes, hoogstens.
huëgte, hoogte.
huj, hooi.
huid, hoofd (lichaamsdeel). *Op zien huid blaoze*, naar den bliksem loopen.
huidvleis, zult.
huidsel, hoofdstel van een paardentuig.

huie, hooien (w.w.).
huipe, ophoopen.
huimeier. *Hae vrit as einen huimeier*, hij eet ontzettend veel.
hüje, zich hoeden.
hüldop, bromtol.
hülle, huilen, brullen.
humme, ahem roepen.
hungele, lanterfantent.
hüske, W.C. *Klein kinder op groeëte luu's hüske*, wanneer er een onbeduidend persoon zich meer inbeeldt dan hij is.
huuf den diekke, knikkerspel.
huure, hooren; *huur, huurs, huurt, hoort, gehuurd*.
huusselik, huisselijk.
huuvere, huiveren.
haarhinkele, de enkels bij het loopen tegen elkaar stooten.
halfscheid, grens.
hanske, cent.
heibessem. *Einen baard wie einen heibessen*, een ruwe harde baard.
heiligewerk, klieren.
hômpe, klaploopen.
hark. *Hark van enne vent*, brutale kerel.

I

idder, ieder.
idderein, iedereen.
idderskier, ieder keer.
iel, luchtig.
ielle, ijlen.
iemerig, zeer zoet.
ier, eer.
ierder, eerder.
ierebaog, eerenboog.
ierekrans, eerekrans.
iereteike, eereteken.
iergister, eergisteren.
ierlik, eerlijk. *Ierlik waor*, het is beslist wàar.
iers, vroeger.
ies, ijs. *De duis of de Maas mit ies geit*, je doet of het zeer koud is.
iesegrim, brombeer.
iessel, wanneer na hard vriezen, de straat nat wordt.
iever, ijver.
ieverig, ijverig.
ievere. *Det ievert*, dat spoort aan.
ieuw, eeuw. *Ieuwig lank*, zeer lang.
iezer, ijzer.
iezig, ijzig.
ikke, ik.
ind, eind; *inje, inde*. *Ein ind draan make*, een einde er aan maken. *Op et indje*, op het laatst.
indette, terwijl hij.
indreie, indraaien.
indrök, indruk.
indröppele, indruppelen.

doekke. *In ein doekke, bukken.*
in ens, plotseling.
ing, eng.
ingank, ingang.
ingel, engel; *ingelke, ingele.*
ingelag, ingelegd.
ingemak, ingemaakt, ingelegd.
ingte, engte.
inhaole, inhalen.
inhöole, feesten bij het inhalen van een autoriteit.
ink, inkt.
inkel, enkel (lichaamsdeel).
inketske, inköörke, eekhoortje.
inkier, inkeer.
inkoupspries, inkoopsprijs.
inloupe, krimpen van stoffen.
inschödde, inschenken.
insek, insekt.
insgelieks, insgelijks.
insigste, eenigste.
insloekke, inslokken.
intaegendeil, in tegendeel.
intaere, inteeren.
inte, enten.
intelik, eindelijk.
intoch, intocht.
intösse, intusschen.
intres, intrest.
invaeme, de draad door het oog van de naald steken.
inveuring, invoer.
invlood, invloed.
invraete, invreten; *vraeij, vrits, vrit, vroot, gevraete.*
inwieje, inwijden.
inzat, inzet.
inzeipe, inzeepen.
inzich, inzicht.
neet. *Is et neet, nietwaar.*
isse, is hij. *Det isse, dat is hij.*
ister, is er.
it et et, eet zij het.

J

jach, jacht. *Det is jach, dat is juist naar zijn zin.*
jaeger, jager.
jage, jagen; *jaag, jaags, jaag, joog, gejaag.*
jakendegôm, diadecom (smeersel).
jakschuut, meisje dat altijd op straat loopt.
jandölme, uitroep.
Jan Klaassenskas, Jan Klaassenspel.
jao, ja.
jaobroor, jibroer.
jaomer, jammer.

Jaomerdaal, een Venloosche boerderij, Jammerdaal.
jaomerknöökske, elleboog.
jaor, jaar. 's *Jaors drop*, een jaar daarna.
jaorgetie, jaargetijde.
jaorliks, jaarlijks.
jaowaord, jawoord.
jas, jas; *jeske, jasse*.
jatse, loopen, slenteren.
jatte, handen.
jeneverkralle, zwarte bessen.
jepôn, japon.
jeppe, drinken.
jesses, bah (uitroep).
jeug, jeugd.
Jeusstraot, Jodenstraat (in Venlo).
jewiël, juweel.
joed, jood. *Dao haet dich einen joed gespejd*, een gat in de kous.
joedetoer, met groote moeite.
joedemats, jodenkoek.
joedasse, kwellen.
joels, plezier. *Joeks aan de plüm*, veel plezier hebben.
joeksig, vroolijk, plezierig.
joenkere, het janken van een hond.
jông, jongen; *jungske, jônges*.
jônge jông, vrijgezel.
jôngezel, vrijgezel.
jônk, jong.
jörig, jarig.
jufferke, bakvisch.
jummig. *Ao jummig*, o wee.
jüs, juist.
jusses noch toe, uitroep van verwondering.
justement, juist (toestemmend).
jutteket, uitroep van verwondering.

K

kaaf, kaf.
kaal, flauwe praat. *Ein kaal madam*, een vrouw die meer doet, zich meer opdirkt, dan ze werkelijk kan.
kaas. *De kaas snieje*, opsnijden.
kaartmoor, kaartmaniak.
kabaal, lawaai.
kachel, kachel; *kechelke*. *Eemens de kachel aanmake*, iemand beet nemen.
kachelholt, kachelhout.
kachelklötske, kachelhout.
kachelpiep, kachelbuis, *ook* hoogen hoed.
kadae, flinke jongen.
kaegel, kegel. *Hae löp wie einen kaegel*, Hij loopt vast en stevig.
kaekele, ruzie maken.
kael, keel. *Enne kael opzitte*, veel en hard schreeuwen. *De kael smaere*, drinken.
kaelgaat, keelgat. *In et verkierd kaelgaat*, verslikken.
kaeper, spant.

kaer, kern, pit.
kaere, vegen.
kaerel, kerel.
kaetel, ketel.
kaetelbuuter, zigeuner.
kaffeteur, omslag van een boek.
kakke, kakken. *Smaal kakke*, geen groote verteringen kunnen maken. *Euver de tâng kakke*, braken. *Eemes te kakke zitte*, schaakmat zetten.
kakkerlak, kale mijnheer.
kakmaeker, opsnijder.
kakwange, achterste.
kald, koud. *Erg kald*, zeer koud. *Van eine kalde kermis toes kome*, niet bereiken wat men verwacht had. Ook een strafdreigement voor kinderen die iets verkeerd gedaan hebben.
kaldbeitel, stalen beitel.
kaldbleudig, koud bloedig.
kälderig, het koud hebben.
kalerik, verwaand en waar het niet aan zit.
kallebas, boodschapstasch.
kalmoos, kalmoes.
kamer, kamer; *kaemerke*.
kamere, een handeling bij het beugelen, wanneer een bal van de tegenpartij voor den ring ligt, dan deze met zijn eigen bal hiervan wegslaan.
kammeraad, kameraad.
kammezaol, kamizool. *Verkamizööle*, een pak ransel geven.
kamp, kam; *kemke*, *kem*.
kampraad, kamrad.
kan, kan; *kenke*, *kanne*.
kanne, kan hij (in vragenden zin).
kandelaber, kandelaar.
kannepee, canapé.
kant, oever, *ook* hoek, *ook* kantwerk.
kantert, komijnenkaas.
kantoeër, kantoor.
kaoje, kanen, uitgebraden vet.
kaoke, koken.
kaoker, koker.
kaokmets. *Hae schriëf of hae in ein kaokmets hink*, schreeuwt of hij vermoord wordt.
kaole, kolen.
kaoleschöp, kolenschop.
kaome, schimmel op ingemaakte levensmiddelen.
kap, kap; *kepke*, *kappe*.
keniël, kaneel.
ken knöl, ja dat is zoo.
kappeskoeël, witte savooi.
kappesienner, een soort boonen.
kappestang, winde.
kapsie make, chicaneeren.
kapsones make, herrie maken.
kaord, koord.
kaore, koren.
kaorel, korrel.
kaoremiet, korenmijt.

kaoreveld, korenveld.
kappes, onzin, *ook* kool.
karrebien, karabijn.
karrewaans, mengelmoes.
kas, kast; *kesje* of *keske*, *kes*. *Van et kesje nao de moor steure*, van Herodes naar Pilatus.
kaskenade, opsnijerij.
kasseboenne, wegjagen.
kassemenke, 15 cent (oude munt). *Ein kassemenke gaeve*, iemand zijn congé geven.
kat, kat; *ketje*, *katte*. *Kat noch kogel hebbe*, niets bezitten. *Wie ein kat in ein vraemp pakhoeës*, zich niet thuis voelen. *Det is gennen kattendrek*, het is geen kleinigheid.
kattefliert, katapult.
kattenaat, schortenbont.
kavvelerie, cavalerie.
kazzemat, kazamat.
kazzerol, een soort braadpot.
kazzeweikske, jakje.
kedetje, broodje.
kedük, bouwvallig.
keel, kiel.
keet, ruzie.
keeze, kiezen; *kees*, *kees*, *kees*, *koos*, *gekaoze*.
keezel, kiezel.
keezelaak, plat schip voor het laden van kiezel.
kehot, rolletje centen of dubbeltjes enz.
kei, kaai, *ook* keisteen. *Het water steit op de kei*, tranen in de oogen hebben.
keiestein, keisteen.
keime, kammen; *keim*, *keims*, *keimp*, *keimde*, *gekeimp*.
keizer, dennenappel.
kejuit, kajuit. *Alde kejuit*, oud vervallen huis.
kekkelemiëbes, poep, drek.
keld, koude.
kelder, kelder; *kelderke*.
kelderig, huiverig.
kelderrat, keldermot.
keldschieter, kouwelijk.
kelk, kelk; *kelkske*.
kelke, kalken, witmaken.
kelotje, kalotje.
kelver, kervel. *Kelver van der ierste snit*, jonge jui.
kemiek, komiek.
kemiekeling, komiek.
kemiël, kameel.
kemmel, verwaand meisje.
kemmele, verwaand loopen.
kemmelkônt, verwaand meisje.
kemood, kastje.
kenôn, kanon.
kenônnezat, smoordronken.
kentig, kantig.
kepel, kapel (bedehuis).
kepelke, vlinder. *Helke*, *kepelke*, *de kop aaf*, kinder uitdrukking bij een zeker spel.
keplaon, kapelaan.

kepraol, korporaal.
kepot, kapot. *Neet kepot*, onbeschadigd. *Kepot op de geit gaon*, verbaasd zijn.
kepodde, kapot (bijv. nm.).
kepothudje, kapotheid.
keps, blut zijn.
kerboet, balkenbrei.
kaerdaets, staf van den tamboermajoor.
kerdieze. *Niks te kerdieze*, niets te verdienen.
kerk, kerk; *kerkske*, *kerke*. *Hae kumk net zoeë dök in de kerk wie ennen bessem*, niet dikwijls.
kerkbook, kerkboek.
kerkgewölf, kerkgewelf.
kerkmoes. *Zoeë erm as ein kerkmoes*, arm als een kerkmuis.
kerkrechte, de laatste H. Sacramenten.
kermenaai, karbonade.
kerneeke, klein krentenbroodje.
kernoelje, kornoelje.
kerpet, karpel.
kerraad, rad van een kar.
kersaovend, kerstavond.
kerseluchter.
kersestein, kersepitten.
kerset, corset.
kerteer, kwartier. 't *Venloosch kerteerke*, een kwartier wordt gewoonlijk gewacht alvorens een vergadering geopend wordt of een concert begint.
kertông, carton, bordpapier.
kerts, kaars; *kertske*, *kertse*. *Ein kertske veur den duuvel aanstaeke*, een vijand om raad vragen.
kertsen ôngel, kaarsenvet.
kerwaans, verkeerdt.
kerwaats, karwats.
kerwei, karwei.
kesino, casino.
kestaanjel, kastanje.
ketstiël, kasteel.
ketjesbal, als de kat van huis is dansen de muizen op tafel.
ketoen, katoen. *Ketoen gaeve*, zijn best doen, hard werken, rijden enz.
ketse, hard lopen.
kettere, erg brommen.
kevoep, hopla.
kevoeppe, huppelen.
keul, koel.
keulte, koelte.
keuning, koning.
keutel. *Keutel aan*, goede verstandhouding.
keuter, kleine boer.
keverneus, zeer critisch op het eten.
kevief. *Op zien kevief zien*, op zijn tellen passen. Qui vive.
keviepper, vlug mannetje.
kiebbig, vlug. *Ein kiebbig ventje*, een vlug mannetje.
kiëbes, kok, koofd.
kieddele, kittelen.
kieddelstein, gladde steen.

kieke, kijken; *kiek, kieks, kiek, keek, gekeke*. *Kiek ens dao*, kijk eens daar. *Kiek ens aan*, wat je zegt. *Eemes in den nek kieke*, financieel te pakken krijgen.

kiekkas, panorama, met vergrootglas naar prentjes kijken. *De kiekkas hebbe*, star kijken, staren.

kielf, jongen.

kielpe, zwemmen.

kiep, kip.

kiepker, kipkar.

kieppe, omwippen.

kieppendraod, afrasteringdraad (dun).

kieppevel kriège, rillingen.

kier, keer, maal.

kiere, omkeeren; *kier, kiers, kiert, kierende, gekierd*.

kiës, kaas; *kiëske, kiëze*.

kieskedie, een pedant kereltje.

kieve, kijven; *kief, kiefs, kief, keef, gekeve*.

kif, ruzie.

kind, kind; *kiendje, kinder*.

kiendje, een klein vaatje bier.

kinderazie, kinderachtigheden.

kinderbed, kraambed.

kinkee aolie, patentolie.

kinne, kennen; *kin, kins, kint, of kôn, gekind of gekôs*.

kinnes, kennis.

kis, kist; *kisje, kiste*. *Zich neet laote kiste*, zich niet als een nul laten gebruiken. *Bloeëte kistérie*, bloot achterste.

klaats, slag. *Klaats de deur toe*, met een slag de deur dicht slaan.

klaatse, met de zweep klappen.

klaepel, klepel.

klaeve, kleven.

klage, klagen. *Struuk oet de aerd klage*, buitengewoon klagen.

klamp, gesp, *ook* ternauwernood.

klaor, helder, *ook* gereed. *Klaor eierdaore*, delicious.

klappei, kwaadspreekster.

klappepeer, vloeipapier.

klapspaon, kwaadspreekster.

klasjeneere, debatteeren.

klaters, bekkens van een trom.

klatse, om de ooren slaan, *ook* in de handen klappen.

klavere, met moeite klimmen.

kleef, helling.

kleek, fluim.

kleer, klier; *kleerke, kleere*.

kleiazie, kleedij.

kleid, klee; *kledje, kleier*. *Hae krieg de kleier aan*, hij wordt priester.

kleie, kleeden (w.w.).

kleiermaeker, kleedermaker.

kleje, zemelen.

klet, klit.

klets. *De klets te pakken hebben*, een kou vatten. *De hebs de klets weg*, je hebt het te pakken.

kletsoer, een stuk steen bij het metselen.

kletsprük, iemand die veel onzin praat.

kleviëters, handen (meestal groote).

klië, klaver.
kliëblaad, klaverblad.
kliëk, club (in minder nette beteekenis).
kliëkjes, vleeschresten.
klinglebül, zakje voor het collecteeren in de kerk.
klip, klep van een pet.
kloek, klokken.
kloeëster, klooster; *kluësterke*.
kloesters, boeien (z.n.).
kloestere, boeien (w.w.).
kloetentraejer, iemand met groote voeten.
kloetse, klotsen.
kloet, kluit (boter).
kloeëtvink.
kloeëtzak.
klôg, vlucht vogels. *In de klôg waege*, scherp wegen.
klok, klok; *klökske*, *klokke*.
klokkeluujer, klokkenluider.
klômp, klomp; *klumke*, *klompe*. *Now brik mich de klômp*, ik sta verbaasd.
klômpenaegel, spijkers voor het verzolen van klompen.
klônt, klont; *kluntje* (suiker).
klook, slim.
kloon, clown.
klöppel, knuppel; *klöppelke*, *klöppels*. Ook boeren kinkel.
kloprieske, rijfsbos voor het maken van saus resp. roeren.
klots, klos; *klötske*. *Klötske gare*, klos garen.
klouwe, wegnemen.
klouwe, kluwen; *kluwke*, *klouwe*.
kluijke, kluijke. *Ein kluijke nao zien hand*, juist naar zijn smaak.
kluit, rommel. *Den hiële kluit*, den geheelen rommel.
klükske, jong kippetje.
klumme, klimmen; *klum*, *klums*, *klump*, *klôm*, *geklômme*.
kluntere, klonteren.
klunters, klonters.
kluts. *De kluts kwiet zien*, Niet meer weten wat te doen.
kluus, kluis.
klüzenaer, kluisenaar.
knae, speeltuig voor jongens, een rond stukje hout van weerszijden gepunt.
knaeie, kneden, *ook* jongensspel.
knaok, knook; *knöökske*, *knöök*.
knaokenaolie, machineolie.
knap, smalletjes, *ook* ternauwernood.
knapertje, amorce.
knepkes, ternauwernood, *ook* Belgisch muntstuk.
knaster, rieten pakmand.
knastert, slechte tabak.
knats, volslagen. *Knats gek*, volslagen gek.
knech, knecht.
kneen, knie (enkely. en meerv.). *Mit de kneen door de bôks valle*, de broek stuk vallen. *Op de kneen valle*, knielen.
knemmelke. *Knemmelkes vleis*, veel te kleine stukjes slecht vlees.
knetse, kneden.

knetsj, natte sneeuw.
knetserig, nattig bij dooiweer.
kneukel, knokkel.
knien, konijn (enkelv., lang uitspreken); konijnen (meerv., kort uitspreken).
knienshaor, konijnenhaar.
kniep, mes.
kniepe, knijpen; *kniep*, *knieps*, *kniep*, *kneep*, *geknepe*.
knierse, knarsen.
knik, knik; beroerling, *ook* breuk; *knikske*.
knikke, met het oog knikken.
knikker, kop, hoofd.
knobele, spel met dobbelsteenen.
knoeb, knop. *Knoeb selderie*, knolselderij.
knoebbel, knobbel.
knoeddele, futselen, *ook* knoeien.
knoeflouk, knoflook.
knoei, vuil, drek.
knoers, knaakbeen.
knoerse, een zekere behandeling bij het knikkeren.
knoes, kwast in het hout.
knoevele, knuffelen.
knokske, slaan (vuistgevecht).
knöl, jongen.
knöllefiet, knaap.
knômmel, rommel.
knoozel, mug.
knoup, knoop; *knuijke*, *knuij*.
knoupsgaat, knoopsgat.
knouwe, knauwen.
knouwele, b.v. op een houtje voortdurend bijten
knuipe, knopen (w.w.).
knungel, lor, *ook* deern.
knungele, rommelen.
knup, knoop in een touw of garen; *knupke*, *knuppe*.
knuppe, knopen (w.w.). *Kort geknup zien*, korzellig, kort aangeboden zijn.
knutscheete, op een eigenaardige manier knikkeren.
knutvink, jongen die op een eigenaardige manier knikkert.
knuur, wortelstuk van een boom.
knuuste, knuisten.
koe, koe; *koeko*, *kü*.
koedeljach, een partij kinderen bij elkaar.
koef, kuif.
kojeneere, plagen.
koekkinje, kokinje.
koekkelewie, kuif.
koekkeloere, mijmeren.
koekoek. *Det dank dich de koekoek*, dat spreekt van zelf.
koekoekspej, hars uit de dennen.
koel, kuil; *külke*, *koele*.
koël, kool; *kuëlke*.
koer, koor. *Te koer gaan*, schreeuwen.
koereloek, niet veel beduidend.

koërkske, big.

koet, kuit van visch. *Zich de koet oetloupe*, zich veel moeite geven.

koët, neus.

koëte, puin.

koetele, ruilen tusschen kinderen.

koetterwaals, vreemde taal dooreen spreken.

koets, koets; *kütske*.

koetsker, een oud rijtuig, zonder veeren.

kôffer, koffer; *kufferke*.

kôffie drinken, avondeten.

kôffiekaetenkesgold, op goud lijkend, klatergoud.

kôffiekumke, koffiekom.

kôffielörker, die veel koffie drinkt.

kogel, kogel; *keugelke, keugel*.

kokstove, in het geniep iets geredden.

kölder. *De kölder in de kop hebben*, verliefd zijn.

kööle, smeulen.

köl, *Kale köl*, flaauwe praat.

kölle, foppen.

köls, knikker; *kölske*.

kômaaf. *Van eine gooie kômaaf*, van goeden huize.

kôm ens veur, roep van een klant, die in een winkel komt en niemand treft; ook vrouw met een flinke buste.

kome, komen. *Kome laote*, ontbieden. *Nao ônder kome*, naar beneden komen. *Ik kôm bej um op*, ik zal hem leeren. *Dreuver haer kome*, er over heen komen (fig.). *Van dan kome*, ergens van af komen.

kômfoer, komfoor.

kômmp, kom; *kumpke, kump*.

kômms. *Op de kômms*, in aantocht.

kônkele, verdraaien (fig.).

kônkelefoezie, iets bekonkelen.

kônt. *Hae wit neet waat um aan zien kônt is*, hij weet niet hoe hij het heeft, verbaasd zijn.

kôntekratser, een halve cent.

kôntelappe, de een achter de ander glijden.

kônsternasie, veel lawaai maken.

kôntekroeper, vleier.

kôntent, tevreden.

kook, koek; *kukske, keuk*.

kookkebekker, koekbakker.

köökke, ripsen.

kookkebloem, groote gele bloemen.

kool, koel.

kop, kop; *köpke, köp*. *Op de kop aaf*, precies. *Op de kop laote schiete*, zich laten ringelooren. *Mit kop en kônt aanpakken*, vierkant iemand uitsmijten. *Oet de kop*, van buiten opzeggen (par coeur). *Zienne kop tuine*, stijfhoofdig zijn. *Op de kop laote zitte*, zich laten commandeeren. *De kop aafslaon*, onthoofden.

kopgeld, hoofdelijken omslag (oude belasting).

kopbraeke, zorgen.

kopkösse, hoofdeluw.

köppe, onthoofden.

koppien, hoofdpijn.

köppi, koppig.

korf, korf; *körfke, körf*. *Op de korf stoeëte*, naar iets langs een omweg informeeren. *Ein körfke gaeve*, de bons geven, een blauwtje laten lopen.

körk, kurk.

kors, korst; *körske* of *körsje, korste*.

kortelet, cotelet.

kos, kost (levensmiddelen).

kosgenger, kostganger. *Onze leeven hier haet allerlei kosgengers*, er zijn allerlei slag van mensen.

kös, kus.

kösmoel, kus.

kössteek, sloop.

köstelik kostelijk.

köster, koster.

kotje, huis van bewaring.

kôtse, braken.

kôtsmeug, beu zijn van iets.

koup, koop. *Op de koup toe*, op den koop toe, toegift.

koupe, koopen; *koup, köps, köp, koch, gekoch*.

koupluu, kooplieden.

kouw, kooi.

kraag, kraag; *kraegske, kraeg*. *Enne kraag op et beer*, een groote schuimrand op het bier.

kraan, kraan; *kraenke, krane*.

kraef, kreeft.

kraemhaore, roomhoren.

kraf, karaf; *krefke*.

krak, krak. *Alde krak*, oud paard.

kral, koraal; *krelke, kralle*. *Ein snoor kralle*, een snoer koralen.

krangs, averechts.

krank, krank.

krenkskes, ziek. *Och waat is hae krenkskes*, wordt veel gezegd bij kinderen.

krans, krans; *krenske, krens*.

kransvogel, kramsvogel.

krant, courant; *krentje*.

kraol, misdienaar.

kraom, kraam; *kröömke, krööm*. *In de kraom*, kraambed.

kraoze, scharrelen ergens in.

krap, streep, ook weinig waarde. *Hae zit ter krap bej*, hij heeft weinig geld.

krats, kras in ruit. *Hae haet der geine krats op*, hij is blut.

kratse, krabben.

krei, kraai.

kreie, kraaien. *De raekening steit te kreie*, de rekening staat reeds lang open.

krek. *Krek zaet den hospes van Sinterbanus*, uitdrukking van die herbergier.

krelle, kriebelen. Det krelt in de neus *Dat kriebelt in de neus* (b.v. champagne).

krentje, muntstuk van 30 cent.

krepeeke, valsch haar als onderlaag.

krepül, uitvaagsel.

krets, schurft.

kriebbele, kriebelen.

kriebbelig, nogal gepikeerd.

kriege, krijgen; *krieg, kriegs, krieg, kreeg, gekrege*. *Van wien kriegs te luus*, wordt gezegd tegen kinderen wanneer ze gaarne eens willen proeven. *Niks gekrege*, ongedeed gebleven.

kriemele, kroewelen.

kriëmer, kramer. *De kriëmer in den rök*, het spit in de rug.
kriëmersletien, onverstaanbare taal.
krie, krijten.
kriete, weenen; *kriet, kriets, kriet, kreet, gekreete*.
krimmel, kriel.
krimmelemaer, een soort haar wat tusschen snoer en angel gevoegd wordt (visschers).
kring, kreng van een paard. *Kring van een vrouw*, zeer brutale vrouw.
krink, kring.
krint, krent.
krintekakker, iemand die op alle futiliteiten let.
krintemik, krentenbrood. *Enfin krintemik*, mijnentwegen.
krintebaard, veel puisten in het gezicht.
krinterig, op het gierige af.
krioële, geluid van pas uit het ei gekomen vogels.
croef, bult.
croek, kruik.
croekestop, kort gedrongen man en vrouw.
croem, fijn doorbakken.
croem. *Dao zit croem aan*, iemand van stevig postuur.
croën, kroon, ook kruin van boomen; *kruënke, kroëne*.
croënekraane, kraanvogels.
croënluchter, meerarmige hanglamp.
croepe, kruipen; *croep, krüps, krüp, krop, gekraope*.
crouwe, hard trekken bijvoorbeeld den berg op.
croek, kruik; *krukske, croeke*.
croes, krulhaar.
croet, siroop.
croëte, karotten, roode bieten.
croetnagel, sering.
croetwis, boerenwormkruid.
croeve, b.v. bij een spel de afstand opzettelijk verkorten.
krök, kruk; *krökske, krökke*. *Eine krök van eine kwaerel, een halve gare*.
krökkedil, kokedil.
crokmaor, in een gedrongen persoon.
kröl, krul
croalhaar, krulhaar. *Krolhaor, krolzin*, krulhaar, krulzin.
krôm, sikk.
krômpe, krom. *Ik lach mich krômpe*, ik lach me krom.
croos, klokhuis van een appel.
krüdje, kruiden.
croump. *Aan de croump zien*, bijna afgewerkt.
croumpe, krimpen; *croump, crumps, croump, krômpe, gekrômpe*.
krün, kruin.
crounkel, kronkel.
krut, abnormaal kleine man.
krütsdaeke, deken over het kruis van een paard.
krütsden, kruisden.
krüts krats doorein, onordelijk dooreen liggend.
krütsgewies, kruiswijze.
croumel, kruimel.
crouts, kruis; *krütske, kruusse*.
kuët, koot. *Euverkuët*, overkoot bij een paard.

kuikele, buitelen.
kuiper, kooper.
kuit, neus.
kuite, slecht spelen bij beugelen, billarten enz.
kümme, zuchten; *küm, küms, kümp, kümde, gekümp*.
kunne, kunnen; *kan, kans, kan, kôs, gekôs*.
kuns, kunst.
kuuke, kuiken; *kükske, kuukes*.
kuup, kuip; *küpke, kuupe*.
kuuper, kuiper.
kuut, kuit (been); *kuutte*.
kwabbel, uitwendig gezwel.
kwaeke, kwaken.
kwaele, kwellen.
kwaer. *In de kwaer kome*, in het gedrang komen; ook iets dwars zetten.
kwak, musch, *ook* hoeveelheid, *ook* schok.
kwakaol, kleine aal.
kwakelaer, ziekelijk man.
kwakele, langdurig ziekelijk zijn.
kwakelwinter, slappe winter.
kwakke, gooien, neerploffen.
kwakkert, kikvorsch.
Kwaktore, toren uit den vestingtijd in Venlo.
kwal, vervelende vent.
kwalstere, fluimen uitspuwen.
kwansuus, kwansuis.
kwant, fiksch. *Een kwante mos*, een flink meisje.
kwaod, kwaad. *Kwaojen hoos*, kinkhoest.
kwaojông, kwajongen.
kwaol, kwaan.
kwaolik, kwalijk, *ook* misselijk zijn.
kwast, noest in het hout, *ook* gek, *ook* verfkwast.
kwastelorum, gekke kerel.
kwatskop, onzin prater.
kwazel, onzin.
kwazele, onzin praten.
kwebbelig, lillend.
kwek, bakvischje (meisje).
kwibus, flap.
kwienne, kwijnen.
kwiet, kwijt.
Kwietheuvel, pleintje in Venlo.
kwik. *Kwik in et gaat hebbe*, vlug opvliegend zijn.
kwint. *De kwint springen*, kwaad worden.
kevent, advent. *Kevent of enne kavent, kevent môt ein kevrouw hebbe*, Advent of geen advent, de vent moet een vrouw hebben.
klinke, de trekijzers bij eene paardenbespanning.

L

laag. *In de laag zien*, in de gelegenheid zijn.
laai, lade. *Ein stök in zien laai hebbe*, dronken zijn.
laaie, laden (w.w.).

laam, lam, mank.
labberdaon, zoute visch.
labberjoeks. *Veur de labberjoeks*, voor niets.
lach. Hae beduit zich van de lach *Hij kan niet meer van het lachen*.
lache, lachen; *lach, lachde, lach, gelach, gelache*. *Zich siek lache*, tranen lachen. *Hae lach neet al sleis te um mit enne klômp op zien gezich*, Hij is niet aan het lachen te brengen. *Hae beduit zich van de lach*, hij kan niet meer van het lachen. *Hae lach wie ein geit die braomele schiet*, Hij lacht alsof hij blaas.
laeftied, leeftijd.
laefwieze, leefwijze.
laeg, leeg, ook gemeen. *Vertel toch gein laege*, geen onzin of smoesjes. *Niks te vertelle hebbe as laeg breefkes*, niets te commandeeren hebben.
laegluiper, leegloper.
laepel, lepel.
laer, leder. *Hae haet et laer gevraete*, hij is de boosdoener.
laerloer, leerlooier.
laeve, leven.
laevendig, levend.
laeventig, opgeruimd.
laever, lever.
laeverwors, leverworst.
laeveslang, levenslang.
laeze, lezen; *laes, luës, luës, loes, gelaeze*. *Slaai laeze*, salade ontbladeren.
lake, laken (stof). *Van etzelfde lake ein bôks*, op de zelfde manier. *De lakes oetdeile*, de commandes geven.
lakesse jas, gewoonlijk een trouwjasje.
lakes, niet veel, niets bijzonders.
lamenteere, klagen.
lamp, lamp; *lempke, lampe*.
lampetkan, kan van een waschtafel.
lampetkômp, kom van een waschtafel.
lamzak, lastige kerel.
land. *Land en luu aan ein hange*, kwaadspreken.
landluiper, landlooper.
lang. *Nog lang neet*, bij lange niet.
langslaevende, de laatst overblijvende.
lank, lang. *Lank af liggend*, plat liggend.
lankhörig, langhaarig.
lankwames, lange man.
lantaer, lantaarn; *lantaerke*.
laog, laag (rij).
laote, laten; *laot, liëts, liët of luët, leet, gelaote*. *Laot mich*, laat mij begaan. Det meus te laote, paerskeutels zien gen saldaote.
laove, loven.
lap, lap; *lepke, lappe*. *Op de lappe zien*, een slippertje maken.
lappe, bijbetalen, ook samen bijleggen om te betalen. *Et um lappe*, iets klaar maken.
lapzwans, een kerel van niets.
las, last.
lat, lat; *letje, latte*.
lats, slordige meid.
ledder, ladder; *ledderke, ledders*.
leed, lied; *leedje*.

leef, lief.
leefde, liefde.
leef hebbe lief hebben.
leefste, liefste.
leeg, licht (z.n.). *Mit de leegte toes*, voor het donker is thuis zijn.
leege, liegen.
leegwörmke, glimworm.
leek, lek
leekke, lekken. *Leekke as ein grouw mand*, lekken als een mand.
leezesmael, **leezespap**, pap van zemelen.
leeve, lieve.
leevenhier, onze lieve heer.
leevenhiersbiësje, lieve vrouwe beestje.
leever, liever.
lei, lei; *leike, leie*. *Lei pien*, adem benemende pijn. *Met ein schoeën lei beginne*, zijn leven opnieuw beginnen.
leid, leed.
leie, leiden.
leidendekker, leidekker.
leim, leem.
leis, schoenleest, ook teugel. *Lange leis*, lang meisje (kort uitspreken).
leje, leden.
lekke, likken. *Lek mien vesje, loop naar de maan. Lek mich nao Viersen*, loop naar de maan. *Lek vinger lek doen*, heerlijk, lekker eten.
lekneus, lastig met eten.
lelbeel, grote kwajongen die veel praats heeft.
lemedegaren, lemmet uit een lamp, ook lange jongen.
lemke, lammetje.
lempes. *Lange lempes*, lange jongen.
lepke, een halve stuiver. *Veur et lepke halde*, in het ootje nemen.
lereerd, laurier.
les, laatstleden.
Letien, Latijn.
lets, onlangs. *Lets ens*, laatst op een dag. *Op et lets*, op het laatst.
letsaan, laatstleden.
letste, laatste.
letter, letter; *letterke*.
leuge, leugen.
leugebiës, **leugezak**, iemand die veel liegt.
leutere, zanikken
leverkukskes. *Leeverkukskes waere neet gebakke*, niet te kieskeurig met eten zijn.
leweit, lawaai.
leweitschöpper, lawaaimaker.
lichtig, eenvoudig te doen.
lief, lijf. *Det hilt lief en ziël bejein*, dat is gezond. *In et bloeëte lief*, ongekleeed, naakt. *Hae haet zich wat op et lief gehaold*, hij heeft wat moeielijk zich op den hals gehaald.
liefke, lijfje, borstrok.
liëg, laag. *Op zien liëgs*, op zijn laagst.
lieje, lijden.
liek, lijk. *Ter liek gaon*, met de begrafenis gaan.
liekenbaeier, aanzegger.

liekene, gelijken; *liek, lieks, liek, leek, geliekend*. *Et liekens der neet op*, het lijkt er niet op. *Et liekent der op wie mien vot op ein kumke soep*, het lijkt er volstrekt niet op.

liem, lijm.

liemme, lijmen. *Eemes liemme*, iemand aan de praat houden.

liemgaertje, lijnstok.

lien, lijn.

liëne, leenen.

liene, linnen.

lienjaal, liniaal.

lientrekke, lijntrekken.

lienzaod, lijnzaad.

liere, leeren.

lies, lijst.

liester, lijster.

liesterkralle, lijsterbessen.

liever, lijnwaad.

lieëw, leeuw.

lieëwerik, leeuwerik.

lieveskas, linnenkast.

liewater, leewater.

lig, licht (b.w.), *ook* gemakkelijk. *Lig meugelik*, goed mogelijk.

ligge, liggen; *lig, lees, leet, loog, gelag* of *gelaege*.

lillik, leelijk. *Lillik deer*, meisje met een minder prettig karakter. *Nette lillikerd*, iemand met een leelijk gezicht (ironisch).

lillikmanskind, aartsleelijkerd.

linde, lendenen.

lindelaam, pijn in de lendenen.

linge, lengen.

lingte, lengte.

linkspoeët, iemand die linksch is.

linksum, linksom.

linte, lente.

löbbes, goeie kerel.

lôch, lucht, *ook* luchtig (wittebrood)

loeëd, lood.

loeds, speen.

loei, looi.

loei, looden (b.n.).

loeier, looier.

loek, luik; *liïkske, loeke*.

loeëkes, idioot.

loel. *Ouwe loel*, vervelende vent, kletst veel.

loën, loon.

loep, valschaard.

loepoug, blauw oog van het slaan.

loeppetig, valsch zijn.

loer. *Ein loer dreie*, iemand een val spannen.

loere. *Eemes in de kaart loere*, spionneeren.

loerjas, onbetrouwbaar persoon.

loeroer, achter de mouw hebben.

loës, loos.

loes, luis; *liïske, luus*.

loeskamp, haarkam.

loeszak, een onbeduidend persoon.

loeze, luizen (w.w.).

loezig. *Enne loezige vent*, een onbeduidend persoon.

lökke, lukken.

lol, pret.

lölbôks, kletskaus

lollig, prettig.

lômmerd, pandhuis.

lômpe, lomp.

lômpe. *Zich neet laote lômpe*, zich niet in den hoek laten zetten.

lông, long.

lööne, leunen.

lööning, leuning.

löönstool, **lööningstool**, leunstoel.

lônt, lont.

lörke, slurpen.

lörme, een bal langzaam laten lopen b.v. bij het beugelspel.

lörve. *Bej de lörve pakken*, iemand bij den kraag pakken.

löste, lusten.

lot, lot; *lötje*, *lotte*.

lotterie, loterij.

louf, loof (van groenten).

louk, uien.

loupe, lopen; *loup*, *löps*, *löp*, *leep*, *geloupe*. *Loup nao de pômp*, loop naar de maan. *Loup nao Sint Juttemis*, loop naar de maan. *Loup nao Sint Jette*, loop naar de maan. *Det löp op niks oet*, dat zal niet lukken. *Hae löp op et tandvleis*, de zolen zijn versleten, ook hij heeft geen geld meer. *Op de smach loupe*, op andermans beurs teeren. *De bein oet de vot loupe*, doet zich veel moeite. *Dae haet eemes neeve zich loupe*, verwaand zijn. *Op et luëtje geloupe*, op het kantje af. *Loupe as ein bezaete heks*, wegrennen.

loupjông, loopjongen.

loupschuut, meisje dat veel op de straat loopt.

louver, loover.

louw, lauw, ook niets. *Veur louw*, gratis, voor niets. *Louw in de kiep*, er is niets meer voorradig.

luch, lantaarn.

luchje, lampion.

luchje, luchtje. *Dao is ein luchje aan*, daar hapert iets aan.

luchte, in de kamer de lucht ververschen. *Ik kan um neet zeen of luchte*, ik kan hem niet uitstaan.

luchter, blaker.

luëter, zeepsop.

luëtig, zwaar.

luif, luif. *Ik pak um bej zien luif*, ik pak hem bij zijn kraag.

luip, loop. *De luip hebbe*, vaste klanten hebben.

luiper, looper van een gang of trap.

luips, loopsche hond. *Ter luips*, ter loops.

luiwage, schrobber, ook spin met lange pooten.

luiwames, luierik, luiaard.

luje, luiden van een klok.

lüm, luim. *Hae is good geliimp*, hij is goed geluimd.

lüstere, luisteren.

luus, lisbloem.

M

maars, aars. *Lek mich de maars*, Loop naar de maan.

mach, macht.

maedje, meisje.

maegerkes, dun, mager.

maeke, dreinen.

maeker, zeurder.

mael, meel.

maelder, merel.

maelig, melig van aardappelen.

maelzöodje, madeliefje.

maer, merrie (paard).

maerkat, klein vischje.

maerschoem, meerschuim.

maerzeik, benaming voor slecht bier. *Det beer is net maerzeik*, slecht bier.

maete, meten; *maet, mits, mit, moot, gemaete*.

maeter, meter.

maezerik, witte knikker.

maffe, slapen.

maggezien, magazijn.

make, maken; *maak, maks, mak, makde, gemak*. *Maak dich niks in de bôks*, maak je niet druk.

malber, marmer.

malder, mud (inhoudsmaat).

malie, metalen stift aan de schoenriem. *Malie hebben aan wat*, zich ergens niets van aantrekken.

man, man; *menke, manne*. *Man en paerd neume*, alles bekend maken. *Wegge menke*, een wittebroodje in den vorm van een mannetje. *Hae is weer et menke*, hij is weer geheel in orde. *Dae zitte de menkes*, bij een wanbetaler zat vroeger een man als bewaarder opdat niets verdonkeremaand werd.

mand, mand; *mendje, mande*.

mangelwortele, bieten.

manhoes, oudemannenhuis.

manhoesmenke, oud man in een gesticht.

mantel, mantel; *mentelke, mantels*.

maol, maal (zooveel), *ook* jong kalf.

maon, maan; *möönke*.

maond, maand.

maoneschijen, maanenschijn.

maord, moord.

maordenaer, moordenaar.

maot, maat; *möötje*. *Een möötje zitte*, iemand voorbij streven.

maotig, matig.

maoze, mazen.

mas, mast; *meske*.

masverke, een zeer corpulente vrouw.

maske, masker.

mat, mat; *metje*.

matsj, iets wat zeer gaar is. *Zoeë gaar as matsj*, zoo gaar als boter.

matsvot, dik log vrouwspersoon.

me, men.

medalje, medaille.

medoelje, vieze vrouw.

mei, mede.

meie, maaien.
meigaon, medegaan.
meikaegel, meikever.
meiloupe, medeloopen.
meine, meenen.
meining, meening.
meinste, meen je?
meis, maïs.
meisleipe, meesleepen.
meistal, meestal.
meistendeils, meestendeels.
meister, meester.
meiwerke, medewerkers.
mejoer, majoor.
melger, mergel.
mem. *Aan de echterste mem ligge*, het overschotje krijgen. *Et mich ein toet mem*, het is mij alles egaal.
meneer, manier.
menkes, bewaarders bij de deurwaarders beslag. *Maak now gen menkes*, geen uitvluchten maken.
mennig, menig.
mennigein, menigeen.
mennigte, menigte.
mentielke, mantille.
menüt, minuut.
mepe, slaan.
merd. *Örges merd aan hebbe*, nergens om geven, kan niets schelen.
mermotje, marmotje.
mert, markt. *Van alle merte toes zien*, voor alles in staat zijn.
mertelaer, martelaar.
mesjien, machine.
metaol, metaal.
metroeës, matroos.
mets, mes; *metske, metse*. *Et mets in et verke laote staeke*, half werk verrichten.
meuderke. *Ald meuderke*, oud moedertje.
meug, moe. *Meug wie ein maai zien*, doodmoe. *Eeder zienne meug, zag den bor, toen vroot den boer viege*, ieder moet doen zo als het hem het beste uitkomt.
meuge, mogen.
meuie, bemoeien.
meugelik, mogelijk.
meugigheid, moeheid.
meuielik, moeielijk.
meun, dikke boerin.
meuite, moeite.
meule, molen.
meure, roeren in bezinksel of modder.
meusse, moest hij.
meziek, muziek.
mich, mij. *Bej mich*, bij mij.
midde, midden.
midaag aete, middag eten.
middaagslööpke, middagslaapje.
middezien, medecijn.

mieje, mijden.
miemere, bessen, witte, rode, zwarte, *ook* mijmeren (w.w.).
miemerenaat, sap uit bessen geperst.
mien, mijn (kolenmijn). *Mien make*, een begin aan iets maken. *Half gevônde mien*, wanneer de eene iets vindt, verlangt de andere die er bij is, de helft.
mien, mijn (bez. vnw.).
mienetwaege, mijnentwegen.
miens gelieke, mijns gelijke. *De mient* of *et mient*, het mijne.
miëpenning, huurpenning.
miër, meer, *ook* plant (voedsel voor vogels en visschen).
miere, mijmeren.
miërt, maart.
mies, kat.
mies. *Zich de mies lache*, ziek lachen. *Der mies oetzeen*, slecht uitzien.
miëske, mees (vogel).
misschiens, misschien.
miet, mijt (hooi).
mietter, mijter. *Dich kriegs gen mietter*, je krijgt niets.
mietjesechtig, verwaand doen.
miëw, meeuw.
miezele, stofregen.
miezerik, schraal uitziend persoon.
mik, witterbrood.
mikmak. *Den hiëlen mikmak*, den heelen boel.
mindere, langzaam afminderen bij het breien.
minge, mengen; *ming, mings, ming, mingde, geming*.
mingelmoos, mengelmoes.
mins, mensch; *minske, minse*. *Mit gein minsemeugelikheid*, het gaat boven zijn krachten.
minstes, minstens.
mis, mest, *ook* nevel.
mishoup, mestvaalt.
miskleier, misgewaden.
miskraom, miskraam.
mismak, mismaakt.
mispel. *Zoeë rot as ein mispel*.
misse, ontbeeren.
misselik. *Misselikke kaerel*, beroerling.
miste, mesten.
mit, met.
mitbringe, medebrengen.
mitlieje, medelijden.
mitmins, medemensch.
mitpraote, meepraten.
môdder, modder.
môddervet, zeer vet.
moeëde, mode.
moeëdeplaat, modeplaat.
moeëi, mooi.
moeke, vlijen, *ook* pruttelen.
moel, mond, snuit. *Zien moel geit wie einen telderlekker zien gaat*, hij praat buitengewoon veel en aanhoudend.
moelband, muilkorf.

moele, veel praten.
moer, moor, *ook* waterketel.
moes, muis; *müske, muus*.
moetse, pruilen.
moeze, muizen (w.w.).
moezel, motregen.
molbere, boschbessen.
mölder, molenaar.
molm, stof uit vermolmde meubelen.
momer, voogd.
mônd, mond; *mundje, mund*.
monika, harmonika.
möön, een soort visch.
mood, moed.
mooder, moeder.
mooders kiendje, moeders lieveling.
moodwillig, brooddronken.
moodworm, mol.
moodwormshoup, molshoop.
moor, schroef, moer (kort uitspreken).
moorstaal, moedertaal.
moorstein, brik (steen).
moos, gekookte groente.
mootte, moeite.
möötje. *Ein möötje zitte*, bij het glijden, wanneer de eene verder glijdt dan de ander.
mop, anecdote, *ook* keisteen (straatsteen). *Fieze möp*, iemand die nogal gewaagde moppen vertelt, vuilak.
moppe hebbe, veel geld hebben.
mooree, moiré.
morge, morgen. *Vruuge morge*, in de vroegte.
mos, flinke meid.
môs, mos.
môssel, mossel.
môsterd, mosterd.
môtte, moeten; *môt, môs, môt, meus, gemôtte*.
motdeie, een soort vloek.
môttebölke, bolletjes kamfer.
môttegaat, gaatjes door de motten veroorzaakt.
môttes, verplicht. *Dae trouwt mit um umdet et môttes is*, hij is verplicht te trouwen.
mouw, mouw; *muike, mouwe*.
muipel, meubel. *Lillik muibel*, scheldnaam.
muk, mug; *mukske, mugge*.
mummerskerk, minderbroederskerk in Venlo.
mundig, mondig.
mundjesmaot, niet meer als noodig is.
munnekewerk, knutselarij, onbegonnen werk.
müske, odeur.
muskestil, muisjestil.
muts. *Et neet eederein nao de muts kunne make*, niet iedereen naar den zin kunnen maken.
muzekant, muzikant.

naaks, naakt.
naakse, naakte (z.nw.). *Einen naakse et haemp oettrekke*, iemand betalen laten die niets heeft.
naamsche stein, granietplavuizen.
naat, nat (lang uitspreken).
nae, neen.
nae neet, beslist neen.
naef, neef; *naefke, naeve*.
naegele, nagelen (w.w).
naering, nering.
naeve, naast. *Bej ôs naeve*, naast ons, in de buurt. *Der naeve zaet staeve*, uitdrukking bij het beugelen.
nagel, spijker; *naegelke, naegel*. *Gennen nagel um zien kônt te kratse*, op zwart zaad zitten.
nagelnie, nog niet gebruikt.
nao, naar, na.
naober, buurman.
naoberschap, buurt.
naod, naad; *nöödje, nööd*.
naodeil, nadeel.
naoderhand, naderhand.
naoders, nader.
naodet, nadat
naofamilie, naaste familie.
naogaeve. *Det môt ik naogaeve*, dat moet ik van hem zeggen (in den goeden zin).
nao ieyer, jaluzie.
naolaote, nalaten.
naold, naald.
naoldekaoker, naaldenkoker.
naoloupe, naloopen.
naoluipeke, krijgertje spelen.
naomaak, namaak.
naorde, noorden.
naoste waek, eerstvolgende week.
naoschaere, nog eens overscheeren.
naozitte, achter de veeren zitten.
nappes, niets.
neemes, niemand.
neer, nier.
neeste, niezen.
neet, niet.
neet ens zien, niet samen overeenkomen.
neet gaer, ongaarne.
neet jüs, niet juist.
neet net, niet mooi.
neetoeër, albediller.
neister, naaister.
neme, neme;. *neem, neems, neemp, noom, genaome*.
nerve, zenuwen.
net einder. *Net einder of net ens*, geheel hetzelfde.
net of, evenals.
neteur, natuur.
netse, plagend stoeien.
neuchter, nuchter. *Wat liemme mit neuchtere spej*, het houdt toch niet aan mekaar.

neume, noemen.
netjeskaole, nootjes (kolen).
neuzepouter, een kind dat steeds met de vingers in de neus zit.
neuzewermer, kort pijpje.
nie, nieuw. *Wie nog nie*, zoals nooit geweest.
nied, nijd.
niediger, nijdigaard.
niejerwets, modern.
niekkel, kwajongen.
niepe, knijpen.
niesberich, nieuwsbericht.
niesgierig, nieuwsgierig.
niesgierigaardje, iemand die erg nieuwsgierig is.
nietje, het laatste nieuws.
niets, nieuws.
niks, niets. *Niks van aan*, het is niet waar. *Wae niks haet en zich niks mak, is ouk niks*, men moet zich steeds goed presentereen.
niksnutser, tot niets in staat.
nimmier, nimmer, nooit.
nis, nest; *nistje, niste*.
nistele, nestelen.
nit, net (vischnet).
noebbele, omhelzen.
noeëd, nood.
noeddel. *Och doe noeddel*, och heere mijn tijd.
noeëdstal, houten geraamte waarin het paard geplaatst wordt om te worden beslagen.
noekke, kijken.
noeks. *Ninunswaat noeks te, ein ööventje*.
noeët, toon (muziek); *nuëtjes, noeëte*. *Vuël noeëte op ziene stert hebbe*, veel pretenties hebben.
noeëts, nooit. *Noeëts mier*, nooit meer.
nööle, drijven.
nöölprik, iemand die altijd zanikt.
noot, noot; *neutje, neut*.
nöpke, nopje.
nörges, nergens.
noster, rozenkrans.
notebeschaot, muskaatnoot.
nôw, nu. *Nôw en of*, zeer gaarne.
nôw dan, welnu.
nôw en dan, nu en dan.
nôw jüs, op het ogenblik.
nôw net, zoo juist. *Toet nôw toe*, tot nu toe.
nuëdig, noodig.
nuëtelik, gepikeerd, lastig.
nuëje, uitnoodigen.
nuisdook, omslagdoek onder het jak (oude kleeding). *Halve nuisdook*, oude straat in Venlo.
nut, vies.
nuttert, nutzak, vieze vent.

O

o deklouje, eau de cologne.

ôch, uw.

oeëker, oker.

oellig, klein, *ook* beroerd, ziek. *Ik bin der oellig aan*, ik ben er ziek van.

oelligerd, klein kind.

oeles, kaperpot, *ook* Keulsche pot.

oeëperknech, handlanger bij de metselaar.

oer, oor; *uurke*, *oere*. *Hae schöt der gein oer van*, hij reageert niet. *Eemes de oere wasse*, iemand de waarheid zeggen. *De neis mich gein oere aan*, je maakt me niets wijs.

oerald, zeer oud.

oerdeil, oordeel. *Ein gezich as ein oerdeil*, brommerig uitzien.

oerlepke, oorlel.

oervieg, oorvijg.

oerworm, oorworm. *Vervaelende oerworm*, vervelende vent.

Oeës, Oost (Indië).

oeëste, oosten.

oeësgenger, Oost Indisch soldaat.

oet, uit. *Ein oette sigaar*, sigaar die uitgegaan is.

oeët, ooit.

oetbestaie, uitbesteden.

oetbindel, verklaring, uitlegging.

oetbrander, uitbrander.

oetdeepe, uitdiepen.

oetdeile, uitdelen.

oetdoon, rooien (aardappelen).

oetdüje, duidelijk maken.

oetein, uit een.

oetgemak. *Neet oetgemak*, niet in orde.

oetgenaome, uitgezonderd.

oetgepoep, uitgepraat.

oethalde, uithouden, *ook* zich voor behouden.

oethange, uithangen. *De biës oethange*, zich al beesten gedragen. *De piet oethange*, branie maken.

oethööle, uithollen.

oethook, uithoek.

oethuure, uithooren.

oetind, uiteinde.

oetkaere, uitvegen.

oetkiere, uitkeeren, uitbetalen.

oetkleie, uitkleeden.

oetknoele, uitzoeken.

oetkome, uitkomen.

oetkraome, uitkramen.

oetliëne, uitleenen.

oetligge, uitleggen.

oetlik, uitleg, verklaring.

oetmake, uitdooven, beslechten, *ook* een verloving afbreken.

oetpoeiere, duchtig de ooren wasschen.

oetpoetse, **uitpoetse**, uitpoetsen, *ook* uitkafferen.

oetpülle, uitpuilen.

oetreup, uitroep.

oetruike, uitrooken.

oetscheete, uitglijden, *ook* op de kermis lampjes met een geweer dooven.

oetscheie, eindigen.

oetschelde, uitschelden.

oetschoebbe, uitschelden.

oetschoore, schuuren van keukenpotten.

oeëts, ooit.

oetslaag, uitslag, resultaat, *ook* huiduitslag.

oetslaon, uitbotten, *ook* matten kloppen.

oetstaeke, uitsteken. *Genne vinger oetstaeke*, geen vinger uitsteken om te helpen.

oetstel, uitstel.

oetstalle, etaleeren.

oetstepke, uitstapje.

oetsteure, een boodschap laten doen. *As te kinder oetsteurs, kriegs te kinder toes*, kinderwerk is halfwerk.

oetstevele, etaleeren, *ook* jong gehuwd paar hun uitzet geven.

oetstökkere, repareren van kleding, b.v. een lap op een broek zetten.

oettakkele, kartelen van een rand.

oettelle, uitrekenen, *ook* iemand iets voortellen.

oetterein, uiteen.

oetterein ligge, verklaren.

oettrektaofel, uittrektafel.

oetvalle, uitvallen b.v. haar. *Oetvalle wie ein alde hiëp*, schelden als een vischwijf.

oetvaarder, iemand die met groenten naar de buitenlandsche markt gaat.

oetvaare, met groenten naar de buitenlandsche markt gaan spec. in Venlo.

oetveure, uitvoeren.

oetwaeg, uitweg.

oewië, o wee.

oetzat, uitzet.

oetzeuke, uitzoeken; *zeuk, zuks, zuk, zôch, gezôch*.

offe, of hij. *Hoe zwaor offe is*, hoe zwaar hij is.

offeseer, officier.

offe waal, of tewel.

ofschoeën, ofschoon.

olger, orgel. *Den olger van poep daenje*, een rammelkast van een orgel.

olgere, blijven zanikken.

olgerdreier, orgeldraaier.

olgerpiep, orgelpijp, *ook* iemand die zanikt.

ölster, ulster

ômmelet, omelette.

ômp, oneven.

ônbermhertig. *Ein paerd onbermhertig slaon*, wreedaardig slaan.

ônbeschoef, onbeschoft.

ônbezeens, zonder na te zien.

ônbezônne, onbezonnen.

ônbezörg, onbezorgd.

ônder, onder.

ônderôs, onder ons.

nao onder, naar onder.

nao ônder toe, dalen.

ônder bôks, onderbroek.

ônder deur, vroeger was de huisdeur in twee deelen, het onderste gedeelte gesloten, het bovenste open, dan kon de bewoner, geleund over de onderdeur, naar buiten op straat kijken.

ônderhald, onderhoud, *ook* gesprek.

ônderlag, onderlegd.

ônderliefke, lijfje (kledingstuk).

ônderdouwe, onderdompelen.
ônderrein, onder elkaar.
ôndergewicht, onderwicht
ônder hoës, onderhuis.
ônderspaaie, onderspitten.
ôndertösse, ondertusschen.
ônderwiezer, onderwijzer.
ôngehoeërzaam, ongehoorzaam.
ôngehuurd, ongehoord.
ôngelaege, ongelegen.
ôngelaoge, zeer waar.
ôngelök, ongeluk.
ôngelöksvogel, ongeluksvogel.
ôngeluivig, ongelovig.
ôngemaak, ongemak.
ôngemeneerd, zonder goede manieren.
ôngemekkelig, ongemakkelijk.
ôngepermetteerd, ongeoorloofd.
ôngerös, ongerust.
ôngesiefer, ongedierte.
ôngesjeneerd, vrijmoedig.
ôngestuurd, ongestoord.
ôngevaer, ongeveer.
ôngezalte, ongezouten.
ônhendig, niet bij de hand zijn.
ônhöbbelik, onuitstaanbaar.
ônkelreube, bieten.
ônkinnelik, niet te kennen.
ônkroed, onkruid.
ônmeugelik, onmogelijk.
ônmundig, niet mondig.
ônneuzel, onnoozel.
ônougelik, onoogelijk.
ônraad, onraad.
ônschöld, onschuld.
ôntevreje, ontevreden.
ônthalde, onthouden; *ônthald, ônthils, ônthild, ôntheel, ônthalde*.
ôntiejig, ontijdig.
ôntslaag, ontslag.
ôntuug, onkruid.
ôntvenger, ontvanger.
ônverlaot, iemand die men niet kan vertrouwen, meer die altijd ruzie zoekt.
ônvermiejelijk, onvermijdelijk.
ônverschillig, verschillend.
ônverstendig, onverstandig.
ônverwachs, plotseling.
ônwer, onweder.
ônwaerslôch, dreigend onweer.
oome, oom. *Van oomes kant*, van ooms zijde.
oor, uur. *Ein geslage oor wachte*, een vol uur wachten.
oorsel, horzel.
oozel, ellende.

oozelaer, suffert.
oozele, huiveren.
oozelig, huiverig. *Oozelig waer*, koud regenachtig weer.
opdoekke, verdwijnen.
opdreie, opwinden, *ook* aansporen.
opeens, plotseling.
opgerümp, opgeruimd, prettig.
opgestaon. *Opgestaon, plaats vergaen*, een plaats kan men niet reserveeren.
ophalde, tegenhouden; *hald, hils, hild, hool, gehalde*. *Den hoos ophalde*, proberen niet te hoesten.
opkieppe, opstooten b.v. een kar zand.
opkroppe, zijn hart niet kunnen uitstorten.
oplaaie, opladen. *Opgelaaid zien*, op heete koolen staan.
oplawaaï, oorveeg.
oplazerus, oorveeg.
opmôntere, een hart onder de riem steken.
opneuker, een harde slag geven.
op nie, opnieuw.
oppe, op den
oppendeur, op den duur.
öpperste, overste.
oppotte, geld bijeen schrapen.
oprümming, opruiming.
oprupse, ripsen.
opscheepe, opgescheept zijn.
opscheete, vooruit maken.
opschöppe, opscheppen, branie maken.
opsloebbere, opslorpen.
opsnieje, branie maken.
opslaon, opslaan; *slaon of slaag, sleis, sleit, sloog, geslage*.
opstoekke, ophitsen.
opstuëtje, oproertje, relletje.
opteikene, noteeren.
optoume, optoomen van een paard.
optraei, de eerste trede van de trap
optrekske, achterkamertje.
opvaaie, opvouwen. *Vaai dich maar op*, ruk maar in.
opzakke, in zakken pakken.
opvoocie, opvoeden.
opzaale, zadelen van een paard, *ook* ophitsen.
opzitte. *Opzitte en puëtjes gaeve*, vleien.
öördje, oortje (1/2 cent). *Gein öördje veur zien laeve gaeve*, hij is gevaarlijk ziek. *Hae kiek of hae zien letzte öörtje versnoep haet*, beteuterd kijken.
öriges, ergens.
ôs, ons
ôos, ons.
oug, oog; *uigske, ouge*. *De ouge aop of den büil aop*, zorgen dat men niet beet genomen wordt. *Niks is good in den ouge*, b.v. men wordt gevraagd nog iets te nemen, en men dankt, dan zegt men, enz. *De ouge zien grutter dan den boek*, men bedient zich van eten, meer dan hij kan consumeeren. *Et wit van de ouge laote zeen*, kwaad worden.
ougendeender, iemand naar de ogen zien, vleien.
ouge schien, iets doen voor het oog van de menschen.
ougopslaag, oogopslag

ougs, oogst.
ougsbrouwe, wenkbrauwen.
ouk, ook.

P

paad, pad; *paedje*, *paei*.
paar, paar; *paerke*.
paatse, slaan.
paek, pek.
paepneutje, klein bolletje gebakken deeg.
paer, peer; *paerke*, *paere*. *Mit de gebakke paere zitte bliève*, met de stukken zitten blijven.
paerd, paard; *paerdje*, *paerd*. *Dadelik op zien paerdje zien*, kort van stof zijn. *Ein hóltere paerd kakke laote*, iemand laten betalen die niets heeft.
paereboom, peerenboom.
paerel, parel.
paersdaeke, paardendeken.
paershaor, paardenhaar.
paerskeutel, paardenvijg. *As te et neet hebbe wils meus te et paote, paerskeutels zien gen soldaote*.
paersknech, paardenknecht.
paerskrach, paardenkracht.
paerspien, zeer hevige pijn.
paersslechter, paardenslachter.
paersstroek, paardenbloem.
paetekind, peetkind.
paeter, peter bij het doopen.
paeteroome, peetoom.
paenze, rennen, ook boonen ringen.
paf. *Paf van staon*, verbaasd staan.
pak, pak; *pekske*, *pakke*.
pallesaot, palissade.
palmhóltje, stok met 3 of 4 uitsteeksels, waaraan suikergoed, vijgen en dergelijke hangen, met bovenhaan en haan van wittebrood (Palmzondag).
pampeer, papier.
pan, pan; *penke*. *Onder de panne woeëne*, op zolder wonen. *Det is ein pan*, dat is een grap.
pannestertje, klein vischje.
pantoeffel, pantoffel; *pantüffelke*, *pantoeffels*.
paniël, paneel.
paol, paal; *pöölke*, *pööl*. *Hae is euver de pööl*, hij is over de grens.
paoling, paling.
paolingstein, spoelsteen.
paort, poort; *pöörtje*, *paorte*.
paortegeld, poortengeld (vroeger bij het betreden der stad te betalen).
paorteklökske, klok die vroeger geluid werd, wanneer de stadspoort gesloten werd.
paosdaag, paaschdag.
paoslemke, lieden die den laatsten dag hun Paschen hielden.
paosse, Paschen.
paote, poten. *Ik paot er um ein*, iemand slaan.
pap, pap, *pepke*. *Ik bin et meug as kalde pap*, ik heb er genoeg van.
papekülke, graf.
pappegei, papegaai.
papzak. *Diekke papzak*, iemand die dik is.
parade, parade. *Groeëte parade en klein garnizoen*, veel geraas en weinig wol.

pareplu, paraplu.
partekleer, particulier.
pas, kleine schrede, *ook* zoo juist; *peske*.
passezjeer, passagier.
pastoeër, pastoor.
pats, muts, *ook* slag.
pave, flink fuiven.
pebliek, publiek.
ped, pad (dier). *Zoeë diek as ein ped*, zoo dik zijn als een pad.
peddestool, paddestoel.
pee. *De pee in hebbe*, slecht gehumeurd zijn.
peek, piek, *ook* Suisse in de kerk.
peie hasasse, dikke wollen handschoenen.
peits, lange zweep
pekskesdraeger, pakjesdrager
pelies, paleis.
pelesiessie, politie.
penarie. *In de penarie zitten*, in de klem zitten.
peniël, paneel.
pennefoekser, gierigaard.
penneschach, penhouder.
pensenterger, slechte kwaliteit alcoholische drank.
pensert, veelvraat.
pensiël, penseel.
pensjoen, pensioen.
penszak, egoïst.
pepeer, papier.
pepeeregeld, papiergeld.
pepeere zölder, huis met hypotheek belast.
perfijetelik, profijtelijk.
persiel, perceel.
persoeën, persoon.
pertaol, portaal.
pertie, party.
pertret, portret.
peste, plagen.
petat, aardappel. *Hae sprik of hae enne petat in de mônd haet*, hij spreekt binnen mondsch.
petattemetske, aardappelenmesje.
petatteschiefkes, gebakken aardappelen.
petazie, groenten (gekookt).
peteuterd, suf kijken.
petries, patrijs.
petroeën, patroon.
peuter, klein kind.
piekkere, zeuren, suffen.
piel, pijl.
Piël, Peelvelden.
piellenbaeg, pijlboog.
pien, pijn. *Zich pien doen*, zich bezeeren. *In ein krumpe van de pien*, krimpen van pijn.
piep, pijp, *ook* kachelpijp; *piepke*, *piepe*.
piepe, piepen.
piepwors, klein worstje.

pierks, perzik.
piestelee, pistolet (klein broodje).
piet. *De piet oethange*, branie maken.
pietje tierelietje, nabootsing van het fluiten van vogels.
pietjoeg, slim.
pietse, stekende pijn.
pikke vol, geheel vol.
pilaer, pilaar.
pinteneuker, haarkluiver.
pinvol, geheel vol.
pioen, bloem.
piot, soldaat.
pips. *Hae zuut pips oet*, hij ziet slecht uit.
pittersillie, peterselie.
pisse. *Naeve et pötje pisse*, iets verkeerd doen.
pisgreet, volgens de legende zal het 40 dagen regenen, wanneer het op Sint Margaretadag regent.
pistaol, pistool.
plaats, plaats; *plaetske, plaatse*.
plagge, graszoden.
plan, plan; *plaenke, plane*.
plank, plank; *plenkske, planke*. *Twïë errtjes op ein plenkske*, meisje zonder buste. *De plank in et gaat*, de deur dicht.
planstere, met water knoeien.
plaoge, plagen.
plaoggeis, plaaggeest.
plaoster, pleister.
plare, sukkelen
platekop, kaalhoofd.
plats, rond wittebrood.
plé, W.C.
plefôn, plafond.
plek, inkt- of vetvlek, *ook* plaats.
plekke, plakken.
plekkerig, kleverig.
plemeure, glad maken.
pletske, koekje. *Ein gezicht as ein geknepe pletske*, een flets, bleekneuzig gezicht. *Ein Kaevelaers pletske*, ronde koekjes van de bedevaart naar Kevelaar.
plevuus, plavuis, *ook* groote hand.
plezeer, plezier.
pliestere, pleisteren.
pliesteraer, stucadoor.
ploeëi, plooi.
ploeëie, plooiën. *Hae zit in de ploeëie*, in de puntjes gekleed.
ploens, plons.
ploete, kleederen.
plökke, plukken.
plökker, wollen handschoen.
plökske. *Ein plökske graas*, een handvol gras.
ploog, ploeg.
plooglien, ploeglijn (lijdsels bij het ploegen).
plüm, pluim.
pluus, pluis; *plüske*.

pluuze, pluizen.
podding, pudding.
poeche, pochen.
poeddelnaaks, geheel naakt.
poeffe, poffen.
poeffe, poffer (groot eirond wittebrood met krenten), *ook* slechte betaler.
poekkel, bult.
poelpakke, ruw aanpakken.
poepappel, een vrucht. *Ein gezich wie eine poepappel*, een bol rond gezicht.
poepleeft, zeer lief zijn.
poepvol, b.v. een concert dat geheel uitverkocht is.
poepzak. *Dieke poepzak*, dikkers.
poerke, pooken in de kachel, *ook* werken.
poesaerd, boomaarde, humus.
poes, poes, kat. *Zoeë schoeën as poes*, mooi.
poet, kuiltje waarin geknikkerd wordt.
poët, poot; *puëtje, puët*. *Poët aon speule*, op zijn stuk staan. *Op zienne poët speule*, opspelen, goed van zich af spreken. *Eemes bej de puët neme*, bedriegen.
poet, gebonden pak lompen.
poetje scheete, knikkeren.
puëtig, pootig. *Linkspoeët*, iemand die links is.
pökke, pokken.
pöl, kleine kip, *ook* gezonde meid.
pölf, peluw.
polver, buskruit. *Genne scheut polver waerd*, deugt tot niets.
pômpe, pomp; *pumpke*. *Loup nao de pômpe*, ga heen.
pômpe, jongensspel.
pôngel, rommel bijeengebonden.
pôngele, rommelen.
pônnewaeg, oude benaming voor Hamburgersingel in Venlo.
pool, poel; *peulke*. *Einen hiële pool*, Een groote hoeveelheid drank drinken.
pôppelappe, kleine stukjes stof.
pôppelappe tieske, pop van lappen gemaakt.
pöerper, purper.
porteer, portier.
pos, post.
pööter, pootaardappelen.
pospaerd, paard hetwelk gebruikt werd voor het overbrengen van brieven enz. *Loupe as ein pospaerd*, gejaagd lopen.
posteur, postuur.
pot, pot; *pötje, pöt*. *Zoeë vas as eine pot*, als een paal boven water. *Der gein pötje van make*, geen gekheid maken. *Die kan ein pötje braeken*, die kan of mag veel doen. *Ein pot naat*, van een zelfde soort. *Pot wie deksel*, van een zelfde soort.
pöt, put; *pötje*.
potaerd, bloemenaarde.
potbekker, pottenbakker.
potflaai, vervelende vrouw.
pöthaok, puthaak. *Enne mins is genne pöthaok*, men kan iemand niet alles opleggen.
potjerol, kleine dikzak.
pötjeslatien, onverstaanbaar.
potloeëd, potlood.
potloeie, met potlood de kachel poetsen.

potte, geld bewaren, oppotten.
potsôkker, broodsuiker (bruin).
potteki^{er}, pottenkijker.
pöttere, prettig bier drinken.
pous, paus.
pouw, pauw.
praam, prang.
prach, pracht.
praekstoel, preekstoel. *Hae zit op ziene praekstoel*, hij is op zijn geliefd thema.
prakkezasies, overpeinzingen.
prakkezeere, nadenken. *Et prakkezeere kump van de erme luu*, die arm is moet slim zijn.
praoper, proper.
praos, leunstoel.
praote, praten. *Dômme praot*, onzinnige praat.
prathaer, kort stug haar.
pratmoos, panvisch.
prazele, onzin praten.
prebeere, probeeren.
preem, pook.
prefiet, profijt.
pressessie, processie.
presies, precies.
presômpsie, verdacht.
preuve, proeven.
preuver, drinker.
prie. *Diekke prie*, dikke meid. *Zoer prie*, geen prettig humeur.
pries, prijs.
prieskrant, prijscourant.
priesoetdeiling, prijsuitdeeling.
prikkebal, gummi bal.
prikke, prikken, *ook* kaatsen; *prik, priks, prik, prôk, geprôkke*.
prikske. *Op zien prikske kinne*, op zijn duimpje kennen.
print, prent, *ook* nuf.
proelle, pruilen.
proem, pruim; *prümke, proeme*. *Zoer proem*, geen prettig karakter.
proemme, pruimen (w.w.).
proemmemundje, een kleine samengetrokken mond.
proetse, proesten.
profiët, profeet.
pröl, prul.
prônk, *Op de prônk staon*, op de kijk staan.
prônt, puntelijk.
proof, proef.
pröötje, praatje.
prük, pruik.
prükkemaker, pruikenmaker.
Pruus, Pruis. *De beste Pruus haet noch ein paerd gestaole*, geen enkele Pruis deugt.
Pruuse, Duitschland.
Pruussie, Duitsch (bv. n.).
puinoug, blauw oog geslagen.
puinplaats, mestvaalt.
puëtje, pootje. *Et puëtje hebbe*, podagra.

pukkele, op de schouders dragen.
pummel, lummel.
pumstein, puimsteen.
pundere, wegen met een z.g. weegtoestelletje door kruiers.
pungel, een gebonden pak op den rug.
puntebukske, vroegere kleine catechismus.
puntje, klein bootje.

R

raad, rad; *raedje*, *raaier* (lang uitspreken).
raadslaon, wentelen van het lichaam op handen en voeten.
rabbie, rabbijn.
radauw, relletje.
raedelik, redelijk.
raegen, regen. *Et raegent alde wiever*, het regent langdurig en hard. *Et raegent zien bes*, flink regenen.
raegenbuus, buis van dak naar den grond om de regen af te leiden.
raegenbuu, regenbui.
raegenechtig, dreigt regen.
raegenschoor, een flinke regenbui.
raeje, reden.
raekel, mannetjens hond, *ook* brutale boer.
raekene, rekenen.
raegenbaog, regenboog.
raekening, rekening.
ragebol, raagbol, *ook* meisje met ruw slordig haar.
rake, gehemelte, *ook* raken (w.w.).
rand, rand; *rendje*, *rand* (enkelv. lang, meerv. kort uitspreken).
raad, raad.
raodsel, raadsel; *röödselke*, *röödsel*.
raof, korst op een wond; *rööfke*.
raoje, raden. *Der nao raoje*, gissen.
raokele, het voorpooken.
rackeliezer, pook.
raos, rose (kleur).
raot, honigraat.
raoze, razen.
rape, rapen (w.w.).
rapplementje, berisping.
raspele, raspen.
ratse, wegnemen.
rats. *Rats oetverkoch*, volledig uitverkocht. *Rats verslete*, totaal versleten.
ratteplam. *Den hiele ratteplam*.
razele, sidderen.
rebels, stijfhoofdig, opstandig.
rebouw, een groote deugniet.
rech, recht.
rechoet, rechtuit.
rechsaaft, rechts af.
rechttoe. *Mier as rechttoe rechaan*, anders als gewoonlijk.
redieske, radijs.
reek, riek.

reem, riem; *reemke, reeme*.
reet, riet (kort uitgesproken), *ook* reet (lang uitspreken).
reetedaak, rieten dak.
reetestek, rietstok.
reier, rijdende artillerie.
reifele, rafelen.
reik. *Ennen reik derm*, een maat voor de lengte der darm te meten (vanf de vingers tot schouder).
reip, hoepel.
reipe, met den hoepel spelen.
reiperok, crinoline.
reiskammeraad, reisgezel.
rejaal, royaal,
rekke, rekken; *rek, reks, rek, rekde, gerokke*.
rekes, request (druk op de tweede E).
rekketek, bemoeial.
remmelke, rammelaar.
remmel, mannetjes konijn, *ook* dik hout uit een takkebosch.
res, rest.
resep, recept.
respiet, respijt.
retteketette, naar de weerlicht loopen. *Dich kus mich rettekette*, naar de weerlicht loopen.
reub, raap (knolraap).
reuk, reuk; *reukske. Dae is ein reukske aan*, dat is niet geheel in orde.
reup, roep. *De reupe krieger*, De afroepen vóór het trouwen.
reure, roeren. *Gank de strônt maar neet reure*, bemoei je er niet mee.
rezen, rozijn.
ribbele, geribd.
rich. *In de rich halde*, op het rechte spoor houden. *Dao is gen rich mit te scheete*, daar is niets mee aan te vangen.
rie, rij, *ook* maatlat van de metselaars.
riechtig, in orde.
riedraad, rijggaren.
riefke, rasp.
riege, rijgen.
rienaold, rijgnaald.
rieje, rijden; *rie, ries, riet, reej, gereje. Op ein hüske rieje*, iets stuk rijden, b.v. wagen.
riek, rijk.
riekuns, rijkunst.
rienwien, rijnwijn.
Rienke. *Et Rienke*, kleine beek in Venlo.
riep, rijp.
ries, rijst.
rieske, gebonden rijshout, wordt gebruikt in de keuken.
riesmik, rijzweep.
riestepap, rijstpap.
riete, rijten.
rietse, snel iets wegnemen.
rietuug, rijtuig.
rieve, rijven.
riezer, rijshout.
rils, rails.
rind, vaars.

rindsnagel, losse stukjes huid aan de vingernagels.
ringelaote, reine claude.
rink, ring; *ringske*, *ring*.
rinte, rente.
rinteneer, rentenier.
rintmeister, rentmeester.
rioëël, riool.
ris, rist.
rits, scheur.
ritse, scheuren.
rôchele, rochelen.
roebbelig, hobbelig, oneffen.
roebbedoebedoep, holder de bolder.
roebbedoes, ruwe persoon.
roeëd, rood. *Roeëd van gif*, zeer kwaad zijn.
roeëdbörsje, roodborstje.
roeëdhuid, roodhuid.
roeëdstertje, roodstaartje.
roeëd waere, blozen.
roeffel. *Door den roeffel*, kwaadspreken, *ook* kinderspel, door een haag jongens loopen, waarbij ieder jongen een slag tracht te geven.
roeffele, roffelen.
roeëje, roode.
roeëjekoeël, roode kool.
roeëms, roomsch
roeps, rups.
roepzak. *Kale roepzak*, kaal heertje.
roes, roest.
roeës, roos; *ruëske*.
roesse, ruischen.
roesse, in den roes koopen.
roet, ruit
roetenaos, ruitenaas.
roetepetoet. *Roetepetoet*, *et deuntje is oet*, daar komt een varken met een lange snuit enz.
roetentikker, drijftol.
roetse, wild spelen.
roeëzenaolie, rozenolie.
rog, rogge.
röggegraot, rüggegraat.
röggele, dragen. *Det kan hae neet röggele*, dat kan hij niet klaar spelen.
roggestroeë, roggestroo.
rög, rug. *Dao vaeg ik mienen rög aan aaf*, dat kan mij niet schelen. *Mit den rög aankieke*, iemand negeren. *Hae velt op zienen rög*, hij is verbaasd.
rökke, rukken.
röklööning, rügleuning.
rökstrank, rügwervel.
rökwing, rügwind.
rölke, rolletje.
rölse, stoeien.
rômmel, rommel.
rômmelkroam, rommel.
rômmelzooi, rommel.

rôndblaasteren, nieuwtjes overal vertellen.
rôndum, rondom.
roof, roef van een boot
rooi, roede. *De rooi is um van et gaat*, hij heeft geen angst meer.
rook. *Kale rook*, kaal heertje. *Naaksche rook*, kaal heertje.
rookerig. *Rookerig zien*, niet veel op zak hebben.
roope, roepen; *roop, rups, rup, reep, geroope*.
roer, roer van een schip.
röörke, pijpensteel of roer.
root, roet.
rös, rust.
röste, rusten.
röstig, rustig.
rouk, rook.
rouke, rooken (vuur). *Dae rouk daomei ein zwaor piep*, hij krijgt daarmee grote onaangenaamheden.
roum, room van melk.
rouve, rooven.
rouw, rauw, *ook* ruw.
rouwmoos, ruw doch goed mensch.
rub, rib. *Niks mier op de rubbe hebbe*, niets meer bezitten.
ruëmer, roemer.
ruëster, rooster.
ruike, rooken van visch of vleesch.
ruiker, rooker van vleesch of visch.
ruikspek, gerookt spek.
rülle, ruilen
rüm, rijm.
rümme, rijmen, *ook* opruimen.
rumpel, rimpel.
rumpele, rimpelen.
rümte, ruimte.
rün, ruin.
rundje, rondje (tractatie)
runte, ronde bij een wedstrijd.
rupse, oprispen.
rüsjke, ruche.
rüter, ruit. *Rüterkes spek*, kleine vierkantjes spek.
ruuke, ruiken; *ruuk, rüks, rük, rook, geraoke*.
ruuzele, ruien.
ruuzing, ruzie.

S

sabbele, veel en langzaam koffie enz. drinken.
saer, serre.
sefraon, saffraan (stomme E).
sakkere, hevig uitvallen.
sakkerloeët, sakkerloot.
salpiëter, salpeter.
sammezetje, een klein bavetje onder het kleed om den hals, *ook* een geestelijk boord.
sanderendaags, den volgenden dag.
santepetiek, alles bij elkaar. *Den hiëlen santepetiek*, den heelen inventaris.

saort, soort, *ook* uitvaagsel; *söörtje*, *saorte*.
schaafstroë, kort stroo.
schaai, grendel, *ook* shade.
schaaie, grendelen.
schaaielik, schadelijk.
schaal, schors van een boom, *ook* schil van een vrucht. *Aan zien schaal kome*, een standje maken, *ook* laten betalen.
schaalstök, buitenste plank van een boom met aan een kant schors.
schaab, schab; *schaebke*, *schaape*.
schael, scheel. *Schaele wouwel*, onzin praten.
schabbeleer, scapulier.
schaepke. *Op sint Anna's schaepke*, een oude jong juffrouw.
schaele, scheelen, mankeeren, verschillen.
schael zeen, scheel zien.
schaemel oetzeen, slecht uitzien.
schaemte, schaamte.
schaerbaas, coiffeur.
schaerbekske, scheerbakje.
schaere, scheren; *schaer*, *scheurs*, *scheurt*, *schoor*, *geschaore*.
schaermets, scheermes.
schaerschoeël, barbierskamer van vroeger.
schaftig. *Ein schaftig plaetske*, een lief plekje.
schampstein, hoeksteen van b.v. eene invaart.
schand, schande. *Et is ein schand*, het is hemeltergend.
schandekoup, buitengewoon goedkoop.
schans, takkebos.
schanseremmel, dik hout uit een takkebos.
schaop, schaap, *ook* dom kind; *schööpke*, *schööp*.
schaopevleis, schapenvleesch.
schaor, stut.
schaores, een dagvlieg; *schaores make*, goed winst maken.
schappelik man, waarmede goed is om te komen.
schavaak, oud huis. *Ald schavaak*, oud wijf.
schebbig, vervallen uitzien.
scheep, schip; *shipke*, *scheepe*.
scheete, schieten, *scheet*; *schüts*, *schüt*, *schoot*, *geschaote*.
scheet. *Van ennen scheet einen dônderslaag make*, zeer overdrijven.
scheetgaat, schietgat.
schei, schede.
scheie, afscheiden. *Schei oet*, houd op.
scheif, scheef. *Zoeë scheif as ein angel*, scheel, krom. *Scheif juffert good*, scheef staat goed voor een modepop.
scheintje, niet veel. *Et kos maar ein scheintje*, kost bijna niets.
schelde, schelden.
schelle, schillen (w.w.).
schelver, schilver.
scherf, snibbig meisje, *ook* stuk aardewerk.
scherkukske, het jongste kind, benjamin.
scherneer, scharnier.
scherre, scharren.
scherrelaer, arme drommel.
scheur, scheur, *ook* schuur; *scheurke*.

scheur bôt, klein scheurtje aan den mond.
scheut, schot, *ook* aftakking van een plant. *Scheut in den rök*, plotselinge pijn in den rug.
scheuts, royaal. *Hae is neet scheuts*, hij is niet royaal.
schief, schijf, *ook* een oud gebouw in Venlo, waar de arrestanten provisorisch worden opbewaard.
schuellak, schellak.
schielver, een dun plat stukje steen.
schielvere, kijlen
schien, schijn.
schienlaeske, gekleurd stukje glas.
schienne, schijnen.
schienkoel, paardenkerkhof.
schieper, herder.
schiepershond, herdershond.
schier, schaar; *schierke*, *schiere*. *In de schier*, duur.
schiereslijper, scharenslijper.
schiete, schijten. *Hae schiet neet veur elf oore*, hij geeft niet graag. *Hae schiet van ermood*, hij heeft het niet breed. *Schiet in de bôks*, lafaard. *Gouw is aan de schiet gestorve*.
schietgael, gele kleur.
schievele, kijlen.
schild, uithangbord.
schildere, wachten.
schinaos, bokkig paard, *ook* brutale vrouw.
schink, ham.
schinke, schenken; *schink*, *schinks*, *schink*, *schônk*, *geschônke*.
schinkemenke, oud beeld in den achtergevel van het stadhuis.
schinne, schenden. *Neet det paerd zoeë schinnen*. Dat paard niet zoo kwellen.
schödde, schudden.
schöddele, schudden.
schöddeköl, waterige koffie.
schoebbe, jeuken.
schoebbejak, schobbejak.
schoebberd, arme drommel. *Schoebbig waer*, huiverig weer.
schoef, schoft.
schoef, schuif.
schoeffel, schoffel.
schoeffele, schoffelen.
schoeggele, schommelen, schudden.
schoeël, school. *Schuëlke spelen*, schooltje spelen.
schoelje, bandiet.
schoeëlkammeraad, schoolkameraad.
schoelle, schuilen.
schoeëlmeister, schoolmeester.
schoem, schuim.
schoemaeker, **sjoester**, schoenmaker.
schoeën, schoon. *Schoeën make*, poetsen. *Zoeë schoeën as poes*, zeer mooi.
schoeënbroor, schoonbroeder.
schoeënmoeder, schoonmoeder.
schoervele, met de voeten scharren.
schoeët, schoot; *schuëtje*, deel van een kledingstuk.
schoeëtsvel, schootsvel.
schol, ijsschots.
schöld, schuld.

schöldig, schuldig.
scholk, voorschoot.
schölp, schulp, schelp.
schoon, schoen.
schoonzaol, schoenzool.
schoore, schuuren.
schoorpepeer, schuurpapier.
schoorzand, schuurzand.
schöp, schop; *schöpke, schöppe*. *Einen mônd wie ein schöp*, brutale mond. *Ein schöpke beer*, een klein glas bier.
schop, afdak.
schöpnit, schopnet.
schöppe, schoppen of scheppen. *Herrie schöppe*, ruzie maken.
schöppesteel, schoppensteel.
schorem, uitvaagsel.
schörf, schurft.
schörge, kruien. *Eemes schörge*, iemand in de maling nemen. *Et issum veur de vot geschörg*, hij is er toe gedwongen.
schörger, landlooper.
schörk, schurk.
schöttel, schotel; *schuttelke, schôttele*.
schöttelslet, vaatdoek.
schöttelwater, spoelwater.
schouf. *Op schouf ligge*, opgebaard.
schouw, schoorsteen (kort uitspreken), *ook* bang (lang uitspreken).
schouwer, schouder.
schouwere, geweer schouderen.
schouwer ophöffe, schokschouderen.
schouwvaeger, schoorsteenveger.
schrabeldebônk. *Op schrabeldebônk loupe*, schuimlopen.
schramp, schram.
schrans, smullen.
schraol, schraal.
schaom. *Euver de schaom of schröömke gaon*, te ver gaan (fig.).
schravele, gebrekkig lopen.
schreue, schroeien.
schriëf, schreeuw.
schriefwieze, schrijfwijze.
schrielings, schrijlings.
schriëve, schreeuwen. *Hae schriëf of hae in ein mets hing*. Hij schreeuwt erbarmelijk.
schriëve, schrijven.
schroebbe, schrobben.
schroebbeering, berisping.
schroef, schroef. *Alde schroef*, oud wijf.
schroet, kalkoen. *Dôm schroet*, domme gans.
schroevele, niet stil op den stoel zitten, *ook* scharren.
schroevelkônt, niet stil op den stoel zitten, *ook* scharren.
schrok, honger.
schrokker, gierigaard.
schrööm, geld, *ook* bij het kaartspel.
schrübber, schrobber.
schruur, kleermaker.

schruursgaat, split in den rok.
schülle, schuilen.
schümblaepel, schuimspaan.
schümme, afschuimen. *Schümke trekken*, water met drop in een flesch. Door het schudden ontstaat schuim, wat opgezogen wordt.
schummel, schimmel op levensmiddelen, *ook* wit paard. *Schummel en schuif*, niet veel bijzonders.
schümmer, Lebemann.
schün, schuin.
schüns, schuin.
schünsmarschjeerder, iemand die nog al eens een slippertje maakt.
schünte, schuinte.
schuuf, schuif.
schuut, schuit; *schütje*.
schuuve, schuiven.
schuuvere, huiveren.
schuuverig, huiverig.
schijntje, een beetje.
sebiet, dadelijk.
sejet, sajat.
selderie, selderij.
selderjen, sakkerloot.
sepietje, zwezerik.
serbooksekezele, zwemmen in zeer ondiep water.
serpent, een kwaad wijf.
seziezebruédje, saucijs.
setien, satijn.
sevoeëi, savooi kool.
siefers, cijfers
siek, sik.
siek lache, tranen lachen.
siekske, stuk pruimtabak.
siepkas, geld.
sierraod, sieraad.
sies. *Enne gooie sies*, een goede kerel. *Eine alde sies*, goede vriend.
sieze. *Sies um dich*, neem het. *Hae geit um sieze*, hij verdwijnt.
sikketaris, secretaris.
simke, idioot.
Sinterbanus, Sint Urbanus (oud café in Venlo).
Sinter Klaos, Sint Nicolaas. *Hölttere Sinter Klaos*, onbehouwen kerel.
Sinter Merte, Sint Martinus.
sjaal, shawl.
sjabouw, jenever.
sjagrijn, verdriet. *Sjagrijn van eine vent*, iemand met geen prettig humeur.
sjaloers, jaloers.
sjamberloe, kamerjas.
sjammeteere, zich toe eigenen.
sjampieter, veldwachter.
sjanderm, marechaussee. *De sjanderm kome droet*, een beetje bloed bij eene kleine verwonding.
sjanfoetere, brommen.
sjeeze, vlot lopen, *ook* weggagen.
sjelei, gelei van vruchten.
sjepeng, waterhoofd, *ook* groenten.

sjielpe, tjielpen.
sjoeg. *Den hiële sjoeg*, de heele familie.
sjlouwberger, iemand die bij de hand is.
sjoester, schoenlapper.
sjoestere, schoenlappen.
sjokkeere, vitten.
sjôkkelaad, chocolade.
sjorseneele, een soort groente.
sjouta, dwaas.
slaag, **slaeg**, slaag; *slaegske. Slaeg kriege*, slaag krijgen.
slaagboom, slagboom.
slaagker, kipkar.
slaagraegen, slagregen.
slaagvaerdig, slagvaardig.
slaai, sla of salade.
slaailip, scheldnaam voor iemand die een lange lip heeft.
slabberdukske, bavetje.
slaeger, slager, instrument bij het beugelen.
slaegerie, kloppartij.
slaage, slaan; *slaag, sleis, sleit, sloog, geslage*.
slandswijs, landswijs, landseer.
slaon, slaan. *Eemes umvaer slaon*, iemand neerslaan. *Hae kan op zien vot slaon*, Hij kan van geluk spreken.
slaope, slapen; *slaop, sliëps, sliëp, sleep, geslaope*.
slaot, slot.
slaover, slijm.
slech, slecht.
slechter, slachter.
sleet, stof opgehoopt in de voering van een kledingstuk.
sleetje, straatmeid.
slei, slede.
sleie, sledevaren.
sleikvol, gestreken vol.
sleip, sleep.
sleipe, slepen.
slek, slak.
slekkegank, slakkegang.
slekkehüske, slakkenhuisje.
slemiel, Jood.
sletje, zwachtel.
sleure, sleuren, *ook* winst maken.
slidderbaan, glijbaan.
sliddere, glijden op het ijs.
sliëk, slijk.
sliëknaat, kletsnat.
sliem, slijm.
sliëne, bittere bessen.
sliëp, slijppoeder.
sliëpe, slijpen; *sliëp, sliëps, sliëp, sleep, geslepe*.
sliëp oet, uitjouwen door kinderen onder elkaar.
sliëtand, sleeuwanden, wrang.
sliëte, slijten.

slinger, slinger. *Haer haet zienne slinger*, hij is in zijn nopjes.
sloebber, vieze kerel.
sloebber, veevoeder, ook slordig.
sloebbere, niet puntelijk zijn. *Sloebberig gekleid zien*, niet zindelijk gekleed.
sloebberjoechem, slodderaar.
sloebkous, slobkous.
sloek, slok, teug.
sloekker, slokop. *Erme sloekker*, arme vent.
sloemere, sluimeren.
sloerie, vies wijf.
sloët, sloot.
sloetbuim, slagboomen.
sloete, sluiten; *sloet, slüts, slüt, sloot, geslaote*.
slörf, slurf. *Op de slörf*, zelf geen initiatief hebben.
slörpe, slurpen.
sloug, gummislang.
slouw, slim, sluw.
slum, slim.
slummerik, slimmerd.
slup, slip, ook schoot. *Haemslup*, hemdenslip.
sluus, sluis.
smaal, smal.
smaal kakke, niet veel vertering kunnen maken.
smachlappe, schuimlooper.
smaeke, smeken.
smaekske. *Det haet ein smaekske*, dat heeft een verkeerd smaakje.
smaele, van iemand kwaad spreken.
smaerboel, slordig vuil huishouding.
smaere, smeren. *Et um smaere*, weglopen.
smaerig, vuil.
smaerig make, vuil maken.
smaerkanes, vuilnik.
smaerlap, smeerlap, vuile kerel.
smaerpoes, vrouw die niet zindelijk is.
smaglap, tafelschuimer.
smag. *Op de smag loupe*, op andermans beurs teren.
smake, smaken.
smalt, reuzel.
smeed, smid; *smidje, smeej. Enne smeed waegs*, niet ver, dichtbij.
smeichele, vlijen.
smeis, somtijds.
smeje, smeden.
smekke, smakken met de tong.
smele, lang dun riet, werden vroeger gebruikt op pijpen te reinigen, ook lange rechte haren.
smert, smart.
smertelik, smartelijk.
smette, hard weglopen.
smiechel, Jood.
smieggele, op geen fijne manier zaken doen.
smiete, smijten; *smiet, smiets, smiet, smeed, gesmete*. *In hoeëger beroep smiete*, in cassatie gaan.
Dao is gein smiete mit de muts nao, daar is niet bij te komen (ook figuurlijk).
smieze. *Hald um in de smiese*, in de gaten houden.

smik, zweep. *Mit de smik klatse*, met de zweep knallen.
smikke, zweepen (w.w.).
smikkendop, drijftol.
smikkeslaag, het onderste uitgepluisd touwtje van een zweep, *ook* zeer lange dorre man.
smilte, smelten. *Et smilt in de mônd wie poppestrônt*, behoeft niet te kauwen.
smoekkele, smokkelen.
smoekkelaer, smokkelaar.
smoel, gezicht.
smoeze, fluisteren. *Ônderein smoeze*, onder elkaar fluisteren. *Laouw smoeze*, niets zeggen.
smölle, smullen.
smoor. *De smoor in hebbe*, slecht gehumeurd zijn.
snaor, snaar.
snars, niets. *Gein snars van aan*, daar is niets van aan.
snavele, verdienen.
snebbel, snibbig meisje.
sneet, dat is niet waar.
snebbig, snibbig.
snej, snede; *snidje*.
snië, sneeuw.
snieboeëne, snijboonen.
snieder, kleermaker.
sniedje, sneedje (brood).
sniëje, sneeuwen.
snieje, snijden.
snierke, braden.
sniep nöörtje, op het nippertje af.
snoebbel, lief schatje.
snoef, snuif.
snoekke, snikken.
snoet, snuit, *ook* van een schoen. *Snütje*, lief schatje.
snoeve, snuiven.
snoek, snoek.
snoekemoel, scheldnaam.
snoer, snoer; *snöörke*.
snor, knevel; *snörke*.
snotdölme, een soort vloek.
snôtje. *Wat in et snôtje hebbe*, iets in de gaten hebben.
snôtterbel, een vuile neus.
snôtterneus, een vuile neus.
snouwe, snauwen.
snudde, grijpen, in het bezit nemen.
snuë, echt jammer.
snuusterie, snuisterij.
soup, soep; *süpk*. *Op soep lölle*, dwars redeneeren. *Neet vuël soeps*, niet veel bijzonders.
soeppevleis, soepvleesch.
soepje, rommeltje.
soeprand, vuile rand van een hoed.
soeptrien, soepterrine.
sok, sok; *sökske*, *sök*. *Enne sok van eene vent*, suffert, goedbloed. *Gater in de sök lölle*, enorm praten. *Op sök laote gaon*, winden laten gaan.
sôkker, suiker.
sôkkerei, cichorei.

sôkkerkôörkes, suiker muisjes. *Op de sôkkerkôörkes kome*, op het doopfeest komen.
sôkkeroome, suikeroom.
sôkkerpaek, drop.
söl, sul.
saldaot, soldaat.
soldaes, paardenvlieg.
sölle, sullen.
sôm, som.
sômmedein, dadelijk.
soppe, stelen, *ook* indompelen.
sous, saus. *En de sous*, en wat er nog bijkomt.
sousneger, scheldnaam.
spaaie, spitten.
spaaischöp, spade.
spaassie, tusschenruimte.
spandeere, ten koste leggen.
spacon, spaander, *ook* houten geraamte van een haam voor een paard; *spöön*.
spaor, spoor. *Nao et spaor gaon*, naar het station gaan.
spataor, spatader.
specie, metselkalk.
speegel, spiegel.
speer, spriet.
speerke, een beetje, *ook* spriet gras.
speik, spaak van een rad.
spej, speeksel.
speje, spuwen, braken.
spek, spek. *Voeël spek en garste bôtter*, allen deugnieten. *Veur spek en boeëne*, het vijfde rad aan den wagen.
speknek, dikke hals.
spelt, oude zakken.
speltegeld, fooi.
sperjes, asperge.
spertele, spartelen.
sperzieboeëne, een soort boonen.
speul, spel.
speulbak, spoelkom.
speule, spelen (lang uitspreken).
speulle, spoelen.
spie, wig.
spieje, een wig slaan.
spiekker, een kamertje op de bovenste verdieping.
spiel, spijl.
spiëne, speenen.
spiënke, lucifer.
spiënverke, speenvarken.
spierling. *Magere spierling*, een mager mannetje.
spies, kalkmortel.
spiet, spijt.
spiete, spijten.
spiets, redevoering.
spikkelasie, speculatie.
spinaol, snibbig meisje.

spinnegewaef, spinneweb.
spinnejaeger, raagbol.
spioen, spion.
spits make, spitsen (w.w.).
spitsboof, spitsboef.
spliete, splijten.
spoeëk, spook. *Lillik spoeëk*, scheldnaam.
spoeëke, spooken (w.w.), *ook* in den beginne der bevalling.
spoeëkvrej, lichter dan 100 pond.
spoeze, brommen.
spôndgaat, het bomgat in een ton.
spôns, spons, *spunske*.
spood, spoed.
spooie, spoeden.
spool, spinnewiel.
spörrie, spurrie.
spouwmoor, spouwmuur.
spraeke, spreken; *spraak, spriks, sprik, sprook, gespraoke*.
spraekgeschier, mond
spraekwater, jenever.
spraok, spraak, taal.
spraon, kerkkraai.
spraot, sport van een stoel.
spreie, spreiden.
sprietse, spuiten.
springe, springen; *spring, springs, spring, sprông, gesprônge*.
sprinkele, sprenkelen.
sproete, spruiten, *ook* sproeten in het gezicht; *sprütjes*.
sprok, zeer breekbaar hout.
srouw, spruw.
sprunk, bron of wel, *ook* sprong.
spuchte. *Gen spuchte make*, geen buitensporigheden maken.
staaf, staf; *staefke*.
Staai, oud Venloosch café over de Maas.
staakboeëne, groote snijboonen.
staal, staal, monster van goederen; *staelke*.
staalle, gelijken op. *Det staalt der neet op*, dat lijkt er niet op.
staats, flink.
staatsbörger, staatsburger.
staatskrant, staatscourant.
stad, stad; *stedje, staei. Stedje van plezeer*, Venlo.
stadhoes, stadhuis.
staefkesdraeger, voorbidders in de processie.
staekbaer, kruisbes.
staeke, steken; *staeke, stiks, stik, stook, gestaoke*.
staekel, stekel.
staekknuij, plat geslagen metalen uniformknoopen bij een jongensspel.
staeldeef, dief.
staele, stelen (w.w.); *stael, stuuls, stuult, stool, gestaole. De kans mich gestaole waere*, je kunt naar de weerlicht lopen.
Staeveshüske, oud huis in Venlo.
staelsgewies, opzet om te stelen.

stal, stal; *stelke*.
stampedevol, zeer vol.
stanketsel, afscheiding van een ijzeren hek aan een huis.
stamele, stotteren.
stamelaer, stotteraar.
stamp, trap met de voeten.
stampe. *Op de keie stampe*, zijn congé geven, wegjagen.
stang, gebit van een paardentuig. *Op stang jage*, iemand kwaad maken.
stank. *Enne stank in de waeg*, Een sta in den weg. *Stank stil*, sta stil.
staoke, stoken.
staol, staal.
staon, staan; *staon, steis, steit, stônd, gestaon*.
staondevoot, op staande voet.
staot, staat.
stap, stap; *stepke*.
stapel, stapel; *staepelke*.
star, strak.
statiekleid, in vol ornaat.
stasjôn, station.
stechele, plagen.
steefbroer, stiefbroeder.
steekskes. *Steekskes gaeve*, iemand pikeeren.
steelmoes, stengelmoes.
stein, steen (enkelv. lang uitspreken, meerv. kort uitspreken). *Op ein blouw steinke pisse*, middel om een kwade bui te verdrijven.
steinaolie, petroleum.
steinpoeës, puist.
steinslaag, steenslag.
stek, stok; *stekske, stök*. *Van zien stökske valle*, flauw vallen.
stellinkske, bidet.
stelte. *Alles op stelte zitte*, in rep en roer brengen.
steltemenke, op stelten lopen (kinderamusement).
ster, straat.
stert. *Dao is genne stert op stômp mier aan*, het is helemaal stuk.
sterte. *Sich nörges aan sterte*, zich nergens iets van aantrekken.
stertegeld, geijkte term bij het paarden koopen.
sterve, sterven; *sterf, stôrfs, störf, storf, gestorve*.
steure, zenden, ook storen. *Zich neet aan steure*, zich niet om bekommeren.
steuring, stuuring, storing.
stewel, laars.
stiebeugel, stijgbeugel.
stief, stijf.
stiefkop, stijfkop.
stiefköppig, stijfkoppig.
stiefsel, stijfsel.
stiëg, gestadig, steeds.
stiekum, in het geniep.
stiekummert, iemand die alles in het geniep doet.
stiel, ambacht.
stiep, houten steun onder de kar.
stiepe, steunen, stutten.
stikkelverke, stekelvarken.

stinke, stinken; *stink, stinks, stink, stônk, gestônke*. *Hae stink nao de schöp*, hij gaat sterven. *Hae stink nao müske*, hij gebruikt odeur. *Hae stink doezend oore baove de wind*, hij stinkt enorm. *Stinke wie einen hoephap*, hij stinkt enorm.

stinkaolie, petroleum.

stinkerskiëske, Limburgsche kaas.

stoek, mof, boa.

stoekke, ophitsen.

stoep, trottoir.

stoepneus, stompneus.

stoeps, stomp. *Ein stoeps potlood*, een ongepunte potlood.

stoeët, stoot.

stoeëte, stooten. *Bôtter stoeëte*, karnen.

stufwolk, stofwolk.

stök, stuk; *stökske, stökker*. *Ein stök in zien laars hebbe*, dronken zijn. *Ein stök in zienne kraag hebbe*, dronken zijn. *Mit de stökker zitte te kieke*, met de gebakken peren zitten. *Mit stökskes en brökskes*, met kleinigheidjes.

stok, verdieping van een gebouw.

stokald, stokoud.

stokverf, stopverf.

stölpe, stulp.

stölpe, b.v. een glas het onderste boven zetten.

stôm, stom. *Zoeë stôm as ein verke*, zeer dom zijn. *Te stôm um veur den duuvel te danse*, reuzestom zijn. *Stômmen achtereuver*, scheldnaam, iets zeer verkeerd doen.

stômboeët, stoomboot, ook een soort van modern wittebrood.

stômpe, stomp, niet spits; *stumke*.

stöönder, stander.

stool, stoel, ook stola; *steulke, steul*.

stoolematter, stoelematter.

stöpke goeie, een jongensspel.

stoum, stoom.

stoume, stoomen (w.w.).

stouwe, herhaald aanstooten.

straevele, tegenspreken. *Taege straevele*, tegen spreken.

straf, gestrekt.

strakkes, straks.

stramele, stotteren.

strank, streng, spierstreng. *Röggestrank*, ruggewervel.

straoof, straf.

straol, straal, *ströölke*.

straot, straat, *ströötje*. *Een straote veur stein kinne*, geen onderscheid kennen.

straove, straffen.

streem, striem.

streen, streng garen.

streep, streep; *striepke*.

streuie, strooien; *streui, streuis, streuit, strooi, gestreuid*.

streuisel, strooisel.

stried, strijd.

striejig, tegenstrijdig.

strieke, strijken.

striële, streelen.

striep, streep, *striepke, striepe*. *Ein striepke veur hebbe*, de voorkeur hebben.

strietse, wegnemen.

stroeë, stroo.
stroebbel, strubbeling.
stroeëje daak, stroodak.
stroek, struik; *struikske, struuk*. *Oet de struuk make*, verdwijnen.
stroekruiver, struikroover.
stroeëp, siroop.
stroesvaer, struisveer.
stroeëwis, een klein bosje stroo.
strônse, opscheppen, bluffen.
strônt, stont, *struntje*. *Strônt, wae haet dich geschete*, van minne afkomst. *De strônt dich bej et hert hebbe*, bij het geringste kwaad worden. *Struntjes mit striepkes*, een antwoord op een nieuwsgierige vraag.
strôntaap, kwajongen.
strônterie. *Ik wil der gein strônterie mit hebbe*, ik wil geen onaangenaamheden hebben.
strôntker. *He wuert ierder door ein strôntker euvereeje, dan door ein rietuug*, men wordt eerder door een min persoon slecht behandeld dan door een edel man.
strôntvleeg, vlieg die altijd op de mestvaalt haar voedsel zoekt. *Zoeë gouw als ein strôntvleeg*, zoo vlug als een haas.
strôntzak, scheldnaam.
strööt, strot.
strop, lus in een touw.
ströp, deugniet.
stroumaaf, stroomaf.
stroume, stroomen; *stroum, stroums, struimp, struimde, gestruimp*.
struëke. *Struëke trekken*, het langste of kortste strootje trekken, loten.
struipe, stroopen.
struisel, strooisel.
struukele, struikelen.
stuf, stof.
stuffe, stoffen, poetsen.
stoffig, stoffig.
stuiter, groote knikker.
stum, stem; *stumke, stumme*. *Ein stum as ein oerdeil*, vreeselijk hard schreeuwen.
stumpel, poot van een stoel.
stüp. *Alde stüip*, oude kerel.
stütje, onderste eind van de wervelkolom.
stuup, stuip.
stuufmael, stuifmeel.
stuufzand, stuifzand.
stuure, storen.
stuuring, storing.
stuute, pochen.
stuuve, stuiven.
stuuver, stuiver, *ook* achterste.
swaal, dat is wel waar.
swietmake, brandie maken.

T

taam, tam.
taats. *Alde taats*, half versufte vrouw.
taege, tegen. *Taege daen tied*, tegen die tijd. *Drop taege hebbe*, er tegen zijn.
taegenein, tegen elkaar.

taegeneuver, tegenover.
taegeswaardig, tegenwoordig.
taegevalle. *Et is taegevalle*, het is mislukt.
taegevellerke, mislukking.
taere, verteren.
taering, tering.
taertje, taartje, gebakje.
taets, kop, hoofd. *Slaag um op ziennen taets*, geef hem een pak rammel.
tak, tak; *tekske, tek*.
takke, aambeien.
taks, dashond.
taksbein, buitenwaarts gebogen beenen.
talie, een zestiende el.
tammeletje, toffee.
tamteere, kwellen.
tand, tand; *tendje, tand*. (enkelv. lang, meerv. kort uitspreken). *De tand zwaere um neet mier*, hij is overleden. *Mit lang tand aete*, het smaakt hem niet.
tandvleis. *Op zien tandvleis loupe*, door de zolen van zijn schoenen zijn.
tant, tante (lang uitspreken).
taofel, tafel; *töfelke, taofels*.
taog, boog boven een venster.
teek, tijk.
teen, tin.
tei, taai.
teiken, teeken.
teine, rieten. *Ein teine mand*, een rieten mand.
teks, tekst.
telder, bord. *Det maedje kus te op ein telderke rônddreie*, dat meisje is altijd helder gekleed.
telderlekker, likkebroer.
temtaasie, kwelling.
temteere, kwellen.
tengele, op prijzen afdingen.
tendoeënstelling, tentoonstelling.
ter, teer (zelfst. nmw.)
terf, tarwe.
terliën, terleen.
terluips, terloops, en passant.
termien, termijn.
ternouwernoëed, ternauwernood.
terre, teeren (w.w.).
tertepôm, een soort vla.
terwaers, stijfkoppig.
terwiel, terwijn.
tes, zak van een broek; *teske, tesse*.
tevreje, tevreden.
tiechelerie, steenbakkerij.
tië, thee (oud Venloosch).
tied, tijd; *tiedje, tieje*.
tieddig, tijdig.
tieger, tijger.
tiëme, zanikken.
tiën, teen (lichaamsdeel (enkelv. en meerv.)).

tikker, hoofd.
tillefoon, telefoon.
tillegraaf, telegraaf.
timpe, kleine klok luiden.
tintelknökske, beentje in elleboog.
tippeltaertje, de kroon van een klaproos.
tôch, tocht; *tuchske*. *Den tôch van iets hebbe*, het vruchtgebruik.
tôchgaat, een plaats waar het zeer tocht.
toe, toen, *ook* dicht.
toe 'e, toen het.
toegank, ingang.
toegeneid, gierig.
toeï. *Alde toeï*, oude vervelende vrouw.
toekriëge, iets op den koop extra krijgen.
toelik, met voorbedachten rade.
toemmel, overdrukke van werk.
toendistel, een soort distel.
toep, top; *tüpk* (van de vingers).
toepeeke, kuif.
toeppe, kloppen, b.v. op de deur, *ook* een soort kaartspel.
toer, krans op een boeren vrouwenmuts. *Het is einen hiëlen toer*, dat is heel lastig.
toeër, een zeer groote spijker, havast.
toes, boomstronk.
toes, thuis.
toesse, ruilen.
toet, tot
toet dao aan toe, tot daaraan.
toet, een soort trompet.
toete, zanikken, *ook* tuiten. *Mien oere toete*, mijn ooren tuiten.
toeter, zanikker.
toethaore, trompet.
toetje. *Op zien toetje slaon*, iemand een pak slaag geven.
tölp, tulp.
tômp, hoek, b.v. van een straat.
tôn, ton; *tunke*, *tonne*.
tông, tong. *Net of ein ingelke dich op de tông pis*, zeer lekker.
toog, toga.
tööt, papieren zak. *Wat in ein töötje gaeve*, iemand met een kleinigheidje blij maken.
töötelaer, die niet opschiet met zijn werk.
tööts, ergens beu van zijn.
tore, toren; *teureke*, *tores*.
törf, turf. *Op einen törf staon um ein verke in zien vot te kieke*, zoo klein.
tösse, tusschen. *Der tösse*, er tusschen. *Tösse hange en wörge*, besluiteloos.
tössebei, tusschen in.
tössert, iemand die zich verwekelijkt.
tössetieds, tusschen tijds.
toter, vuil, modder.
toum, toom, leidsels.
touvenaer, tovenaer.
touvere, tooveren.
touw, touw; *tuiwke*.
traditie. *Oet traditie*, volgens overlevering.

traei, trede.
traeie, treden (w.w.); *traei, traeis, traeit, trooi, getraoje*. *Getraoje zien*, gepikeerd zijn.
traetere, plagen, sarren.
traliëvinster, venster met tralies.
trampe, schoppen met de voeten.
trampele, trappelen.
transeneere, plagen, kwellen.
traog, traag (kort uitspreken).
traog, trog (lang uitspreken).
traon, traan; *troönke, tröön*. *Tröön mit tuite kriete*, hevig weenen.
trapgaas, iemand die als een gans loopt.
trappe. *Van de trappe gevalle*, de haren geknipt.
trekke, loten voor de militie.
treuzele, talmen.
treuzelaer, iemand die overal langzaam mee is.
trippelaer, kleine passen maakt.
troeddel, allegaartje.
troef, troef.
troeffel, troffel.
troeën, troon; *truënke*.
troep, troep; *trüpk*.
troeës, troost.
trôm, trom; *trumke, trômme*.
trômmeslaeger, trommelstok.
trosse, wegdragen, iets dikwijls verplaatsen.
trööt, trompet.
tröötte, trompet blazen.
trouwbed, huwelijksbed.
trük, terug.
truggele, talmen.
trükzeen, terug zien.
trumpe, jongensspel.
trut, vervelende kerel of vrouw.
trüëste, troosten.
tuin, toonbank in de winkel.
tuine, aantoonen.
tuit, keukenkan, *ook* de afloop van een ketel.
tuug. *Smaerig tuug*, vuil.
tuumele, tuimelen.
twaers, dwars.
twelf, twaalf.
twiëde, tweede.
twiefel, twijfel.
twiëling, tweeling.
toes um toes, ruilen, direct overgeven.

U

uige, zien, kijken.
uigske. *Ein uigske kniepe*, knipoogje geven. *Ein uigske toekniepe*, iets door de vingers zien.
üjer, uier.
ül, uil; *ülke, uule*. *Flik den ül dan vrit hae goed*, iemand vlijen. *Ein ülke vangen*, middagslaapje.
ulevelke, ulevel.

ülkskuuke, uilskuiken.

um, om (kort uitspreken), *ook* hem (lang uitspreken). *Hae haet um um*, hij is dronken.

umböördsel, borduur b.v. rand.

umdet, omdat.

umdette, omdat hij.

umdrei, omdraai b.v. van een weg.

umgaeving, omgeving.

umgank, ommegang.

umhouwe, kappen b.v. van boomen.

umkiepe, kippen van een kar.

umklappe, ompraten.

ummers, immers.

umpöle, omheinen.

umreuper, omroeper.

umslaagdook, halsdoek.

umslaon, omslaan.

umspaaie, ompspitten.

umtoesse, ruilen.

umvaer, omver werpen.

umvalle, omvallen.

umwaeg, omweg.

underste, onderste.

underste baove, het onderst boven.

uute, uiten.

uuterlik, uiterlijk.

uuterste, uiterste.

Uulespiegel, Uilenspiegel.

V

vaai, vouw.

vaaie, vouwen.

vaar, schommel.

vaat, vat; *vaetje*, *vate*. *Et is nog neet in et vaetje wao et in zoore môt*, het is nog niet in orde.

vaatsmand, mand van een bepaalde inhoud.

vaeg, veeg. *Ein vaeg van ein vrouw*, een brutale vrouw.

vaege, vegen. *Dae vaegs te van*, daar zal je van lusten. *Dae haet et um gevaeg*, hij is er van door, *ook* hij heeft het gedaan.

vaegsel, veegsel.

vaele. *Neet vaele kunne*, niet kunnen verkroppen.

vaer, ver (kort uitspreken), veerpont (lang uitspreken).

vaeraaf, veraf.

vaerboeët, veerpont.

vaerder, verder.

vaerdig, klaar, gereed.

vaere, veeren van kippen, *ook* een stoel veert.

vaeregaand, verregaand.

vaerekieker, verrekijker.

vaergezich, vergezicht.

vaerte, verte.

vaerweg, ver weg.

vaerzeend, verziend.

vaezel, vezel, *ook* plusje.

vak, vak (in een kast); *vekske, vakke*.
val, val; *velke, valle*.
valle, vallen; *val, velt, vels, veel, gevalle*. *Dao is um einen oet et gaat gevalle*, daar is hij royaal geweest, wat hij anders niet is.
valserik, valschaard.
vange, vangen; *vang, vings, ving, vông, gevange*.
vansgelieke, hetzelfde.
vaores, vorentjes (vischjes).
vapeur, hittegolf.
vare, varen; *vaar, veurs, veurt, voor, gevare*.
vas, vast, *ook* reeds.
vas en zeker, zeer en zeker.
vasspelde, aan elkaar spelden.
vastelaovend, vastenavond.
vasvreere, zeer sterk vriezen.
veedraods, vierdraadsch.
veere, laten vieren.
veerhendig, vierhandig.
veerveutig, viervoetig.
vel, vel; *velke, velle*. *Ein vel veur de kop hebbe*, hij stoort zich nergens aan.
veldmoes, veldmuis.
veldslaai, veldsalade.
velengske, volant van een kleed.
velling, velg.
venien, venijn.
ver, stier.
veralderd, verouderd.
veraltereerd, verbaasd.
verbaetere, verbeteren.
verbatse, geld doordraaien, *ook* verknoeien.
verbeje, verbieden.
verbeele. *Zich verbeele*, zich inbeelden. *Waat verbeeld dae zich waal*, wat beeldt hij zich wel in.
verbiesterd, verbijsterd.
verblief, verblijf.
verbraeke, verbreken; *verbraek, verbriks, verbrik, verbrook, verbraoke*.
verbroeddele, verknoeien.
verbroek, verbruik.
verbruid, verbruid.
verdeene, verdienen.
verdeeping, verdieping.
verdeidige, verdedigen.
verdeild, verdeeld.
verdeure, verduren.
verdinke, verdenken.
verdöld, sakkerloot.
verdölme, sakkerloot.
verdômme, verdoemen, vloek.
verdouf, verdoofd.
verdouwe, verduwen.
verdraag, verdrag, contract. *Ein goud verdraag mit zien vrouw hebbe*, zich goed met zijn vrouw verstaan.
verdreet, verdriet.

verdreed nog en toe, uitroep.
verdrieue, verdrijven.
verdrökke, verdrukken.
verdruëge, verdroogen.
verdutseld, kindsch worden.
verdütse, duidelijk maken.
verduustere, verduisteren.
verdwienne, verdwijnen.
vereinige, vereenigen.
vererme, arm worden.
verfaele, vervelen.
verfroemmele, verkreuken.
vergaeffelik, vergefelijk.
vergaefs, te vergeefs.
vergaet, vergissing. *Mit vergaet*, bij vergissing.
vergaete, vergeten, vergissen; *vergaet, vergits, vergit, vergoot, vergaete*.
vergaetbôks, vergeetachtig zijn.
vergaeve, vergeven, *ook* verkeerd geven bij het kaartspel; *vergaef, vergifs, vergif, vergoof, vergaeve*.
vergaon, vergaan; *vergaon, vergeis, vergeit, verging, vergaon*. *Vergaon van dors*, hevigen dorst hebben.
verglieke, vergelijken.
verges, ik vergis mij, pardon (klem op de tweede E).
vergeuie, vergoeden.
vergölde, vergulden.
vergreuie, vergroeien.
vergruëte, vergrooten.
verhalde, verhouden. *Wie verheldt zich det*, hoe is het daarmee.
varhaol, verhaal.
verhalsbatse, verknoeien.
verheure, verhuren.
verhoeze, verhuizen.
verhöffe, boven zijn kracht opheffen.
verhööre, verwisselen van haren, ruien.
verhuëge, ophoogen.
verhuure, verhooren.
veriere, vereeren.
verieëwige, vereeuwigen.
verjaordaag, verjaardag.
verjööre, jarig zijn.
verkald, verkouden.
verkamizöole, een pak slaag geven.
verkaoke, door laten koken.
verke, varken; *verkske, verkes*. *Brutaal verke*, brutaal persoon. *Det steit as ein tang op ein verke*, dat past niet bij elkaar. *Hae scheurt de schööp en ik de verkes*, hij bevoordeelt zich het meest, en ik ben de dupe. *Ein voes hoeëger as ein verke*, een dwerg.
verkesvoor, varkensvoer.
verkeeze, verkiezen.
verket, vork (klem op de laatste E).
verkier, verkeer.
verkierd, verkeerd.
verkiere, verkeereren.

verkindsch, kindsch.
verklaorbaar, verklaarbaar.
verklaore, verklaren.
verklappe, verraden.
verkleie, maskeeren, costumeeren.
verknungele, den tijd verprutsen.
verkoetele, ruilen.
verkööle, schroeien.
verkoupe, verkoopen; *verkoup, verköps, verköp, verkoch, verkoch*.
verkrüumele, verkruimelen.
verlaaie, overladen.
verlaamp, verlamd.
verlaege, verlegen, schuchter, *ook* door lang liggen bedorven goederen.
verlaote, verlaten. *Zich op eemes verlaote*, iemand vertrouwen.
verleef, verliefd.
verleegte, verlichten, beschijnen.
verleegting, verlichting.
verleere, verliezen; *verleer, verliis, verliis, verloor, verlaore*.
verleie, verleiden.
verleje, verleden. *Verleje waek*, vorige week.
verliège, verlagen.
verliëne, uitleenen, *ook* uitstellen. *Oetstel verliëne*, uitstel verlenen.
verliere, verleeren.
verligge, op ene andere plaats iets leggen.
verlinge, verlengen; *verling, verlings, verling, verlingde, verling*.
verlôchte, luchtig maken, verluchten.
verlôchting, verkoeling.
verlofgenger, verlofganger.
verlöstige, verlustigen.
verlotte, uitloten.
verloupe, verlopen.
verluëte, met lood dicht maken.
verlüje, volgens men zegt.
verluus, verlies.
vermaorde, vermoorden.
vermeind, vermeend.
vermeuge, vermogen.
vermieje, vermijden.
vermierdere, vermeerderen.
verminge, vermengen.
vernaamsdaag, naamdag.
vernaolaotige, veronachtzamen.
verneele, vernielen.
verneuke, foppen. *Hae verneuk de gode en schiet in den tempel*, hij is niet betrouwbaar.
verneukerig gezich, een prettig gezicht.
vernieje, vernieuwen.
verniekkele, vernikkelen.
vernouwe, enger worden.
verongelökke, verongelukken.
veroozele, verkleumd.
verordeneere, orders geven.
verpasse, zijn tijd laten voorbijgaan.

verpatse, verkoopen.
verpoepzak, verwonderd.
verpoeëze, uitrusten.
verraojer, verrader. *Hae haet Leuth verraoje veur ein laeverwors*, hij is een spion.
verrechtig, waarachtig.
verreure, verroeren.
verrinneweere, ruïneeren.
verroepzakke, slordig met iets omgaan.
verroes, roestig, *ook* een soort verwensching.
verschaald, bier wat lang opengestaan heeft, is verschaald.
verschaele, schelen. *Et kan mich niks verschaele*, het kan mij niets bommen.
verschandelizeere, vernielen.
verschaove oetzeen, ziekelijk uitzien, beroerd uitzien.
verscheete, verschieten, verkleuren; *verscheet, verschüts, verschüit, verschoot, verschaote*.
verschoeëne, verschoonen; *verschoeën, verschuëne, verschuënt, verschuënde, verschuënd*.
verschoeve, verschuiven.
verschrumpeld, verschrompeld.
verschülle, verschuilen.
verschuuve, verschuiven.
versiekke. *Zich versiekke*, uit school blijven.
verslaaf, verslaafd.
verslaag, verslag.
verslaon, verslaan; *verslaon, verslies, versleit, versloog, verslage*. *Det versleit den dors*, daar gaat de dorst van over.
verslakkere, verflensen, verwelken.
versleipe, weg sleepen.
versliete, verslijten; *versliet, versliets, versliet, versleet, versleete*.
verslummere, slecht worden b.v. bij een ziekte.
versmilte, versmelten.
versnoeppe, snoepen. *Hae kiek of hae zien letzte öörtje versnoep haet*, hij kijkt of hij platzak is.
versoppe. *Zich versoppe*, uit school blijven.
verstaon, verstaan; *verstaon, versteis, versteit, verstônd, verstaon*.
verstendig, verstandig.
versteurd, beledigd, verstoord zijn.
versteure, verstoren, *ook* verzenden.
verstoekke, verstuiken.
verstoeëte, verstooten; *verstoeët, verstuëts, verstuët, verstoeëdde, verstoeët*.
verstoeëteling, verstooteling.
verstômb staon, verbaasd zijn.
verstreuid, verstrooid.
verstriële *Zich verstriële*, uit de school blijven.
vertaere, verteren.
verteene, vertinnen.
verteensel, vertinsel.
vertelselke, verhaaltje.
vertuine, vertoonen.
vertuining, vertooning.
verve, verwen.
vervoelle, vervuilen.
vervölle, vervullen.
verwaere, verweeren.
verweie, in de gaten hebben. *Ik heb et al lang verweid*, ik heb het al lang in de gaten gehad.

verweis, verweesd.
verwieje, verwijden.
verwiete, verwijten.
verwind, verwend.
verwoeëne, **verwoëne**, verwoonen. *Ik verwoeën F. 25.- per maand*, ik betaal F. 25.- huur.
verwônderd, verwonderd.
verzaagte, verzachten.
verzaedige, **verzaedigge**, verzadigen.
verzaete, verzot op iets zijn.
verzaole, verzoolen (schoenen).
verzekeringsspeld, veiligheidsspeld.
verzeuke, verzoeken, *ook* uitnoodigen.
verzeute, verzoeten.
verzit, ontspanning.
verzitte, ontspannen. *Ik kan et slech verzitte*, ik kan er slecht overheen komen (fig.).
verzoemme, verzuimen.
verzoepe, verzuipen.
verzoore, verzuren.
verzörge, verzorgen.
verzouwele. *Verzouweld aete*, middageten dat te lang gaar is.
verzwaakke, verzwakken.
verzwaering, verzwering.
verzwaore, gezworen, verzwaren.
verzwiege, verzwijgen.
verzwiekke, verzwikken, verstuiken.
ves, vest. *Lek mien vesje*, loop naar de maan.
vesjestes, vestzakje; *vesjesteske*.
vestes, alreeds, alvast. (tweede E stom).
vetkers, vetkaars.
vetlavoe, een vettig, vuil persoon.
vetplek, vetvlek.
veugele, knutselen.
veule, voelen (kort uitspreken).
veule, veulen (lang uitspreken).
veuraan, in de voorste rij.
veur, voor, vuur. *Veur zoëvaer*, voor zoover.
veurbaat. *In de veurbaat zien*, bij voorbaat,
veurdeel, voordeel.
veurdet, voordat.
veurdeur, voordeur.
veure. *Van te veure*, van te voren.
veurelders, voorouders.
veurgenger, voorganger.
veurgevel, voorgevel.
veurgeveul, voorgevoel.
veurhebbe, voornemens zijn.
veurhuid, voorhoofd.
veurkome. *Ein moëi veurkome*, een aardig gezicht.
veurnaam, voornaam (druk op de eerste lettergreep), deftig (druk op de laatste lettergreep).
veur niks, gratis.
veuroet, vooruit.
veuroet helpe, vooruit helpen.

veuroet make, spoeden.
veuroetzeend, vooruit ziende.
veurraad, voorraad.
veurrödig, voorradig.
veurschot, voorschot.
veursmaak, voorsmaak.
veursniemets, voorsnijmes.
veurste, voorste.
veurspejend, vuurspuwend.
veurspeudig, voorspoedig.
veurwaarde, voorwaarde.
veurzichtig, voorzichtig.
vezier, vizier.
viand, vijand.
vië, vee.
vief, vlug.
vief, vijf.
vieftiën, vijftien.
vieg, vijg.
viegemoets, verpakking van vijgen.
viegevraeter, scheldnaam voor een Duitscher.
viel, vjl; *vielke*, *vielle*.
viëm, hengeldraad.
vielle, vijlen (w.w.).
vierel, 25 stuks b.v. *ein vierel eier*.
viërtiën, veertien.
viërtig, veertig.
viever, vijver.
viezel, vizel.
vinde, vinden; *vind*, *vins*, *vind*, *vônd*, *gevônde*. *Half gevônde mien*, b.v. bij het vinden van iets, roept de ander "Half gevônde mien", waardoor bedoeld wordt, dat ieder de helft krijgt.
vink, vink. *Doorslaon as ein blinde vink*, hij praat er maar op los.
vinke, met vuurtje spelen.
vinster, venster.
vinsterloek, vensterluik.
vioël, viool. *Laot vioële maar zörge*, laat Gods water maar over Gods land lopen. *Eemes wat in de vioël douwe*, laat je niet bedotten. *Laot dich niks in de vioël stoppe*, laat je niet bedotten.
vischgaerd, hengelroede.
vischsnaor, draad aan de hengelroede.
vitrioël, vitriool.
vlaak, vlak.
vlaakbej, dichtbij.
vlaegel, vlegel.
vlaermoes, vleermuis.
vlang, volant van een kleed.
vlech, vlecht.
vleege, vliegen; *vleeg*, *vliëgs*, *vliëh*, *vloog*, *gevlaoge*. *Laote vleege*, een wind laten. *Hae zuut ze vleege*, hij is snik. *De doeve vleegeen oet*, gezegd tegen iem. die de broek open laat staan.
vlees, vlies.
vleie, vleien.
vleis, vleesch. *Geruik vleis*, rookvleesch.
vlerke, handen, armen (lichaamsdeelen).

vlietig, vlijtig.

vlim, vlijm. *Det mets is net ein vlim*, het mes is vlijmscherp.

vloë, vloer; *vluë*.

vloeër, vloer; *vluerke*.

vloët, **vloeët**, houten plankje om het vleesch te snijden; *vluëtje*.

vlök, vlug. *De kuukes zien al hiël vlök*, de kuikens beginnen vlugger te worden.

vlögge, kwajongens.

vlooke, vloeken.

vlook. *In eine vlook en eine zuch*, in zeer korten tijd.

vluëje, vlooien (w.w.).

vlum, flum.

vlumme, wimpers.

vôch, vocht.

vôchtig, vochtig.

voel, vuil. *Hae is voel*, hij staat onder verdacht. *Voel spek en garste bôtter*, ze zijn beiden niet veel bijzonders. *Ein voel maag hebbe*, de maag is van streek. *Veur ald voel laote zitte*, hij is het vijfde rad aan den wagen. *Voel make*, vuilmaken.

voeël, sluier.

voes, vospaard.

voeës, voos.

voes, vuist. *Ein voes hoeëger as ein verke*, een snotjongen.

vogel, vogel, ook vlieger van jongens; *veugelke*, *veugel*. *Die vogel geit neet op*, het zal niet lukken.

vogelnisje, vogelnestje.

volges, volgens.

völle, vullen.

voloet, voluit.

vollierd, volleerd.

volmach, volmacht.

voedsel, voedsel.

voog, voeg.

voor, voedsel voor het vee (kort uitspreken), ook voor bij het spitten (lang uitspreken).

voore, voederen.

vooring, voering.

voorluu, voerlieden.

voet, voet; *vutje*, *veut*. *Niks aan de veut hebbe*, geen middelen hebben. *Wat aan de veut hebbe*, geld hebben. *Veur de veut weg*, voetstoots nemen. *Vutje veur vutje*, voetje voor voetje.

voetenind, voeteneinde.

voetgetouw, schoenen en laarzen.

voetkösse, voetenkussen.

voetpölf, peluw.

voetzak, voetenzak.

vors, vorst (vriesweer).

vot, achterste. *Veur de vot stoeëte*, tegen elken prijs opruimen. *De vot naodrage*, alles voor iemand doen en bezorgen. *Veur de vot geschörg*, hij is verplicht dat te doen. *Mit de klok aan de vot*, op tijd, stipt. *Dan hikt die vot kermis*, dan krijg je slaag. *Ein vot veur ein luch*, hij is niet op zijn plaats, hij deugt daar niet.

vrachje, vracht.

vraeke, wreken.

vraemde, vreemden.

vraemp, vreemd.

vraete, vreten. *Ein beroerd stök vraete*, een misselijk persoon. *Dao vrit gennen hōnd broeëd van*, hij wordt duchtig uitgekaffert. *Hae vrit mit de kneen door de tralies*, hij heeft hevigen honger. *In de*

noeëd vrit den duuvel vleege, wanneer de nood aan den man is, eet men alles. *De oere van de kop vraete*, hij eet verbazend veel. *Hae vrit as ennen huimeier*, hij eet geweldig.

vraetkop, vraetzak, een groote eter.

vraoge, vragen; *vraog, vruëgs, vruëg, vroog, gevraog*.

vrat, warat.

vrech, brutaal. *Zoë vrech as göötendrek of geutendrek*, zeer brutaal. *Zoeë vrech as de straot*, zeer brutaal.

vrechlap, brutaal persoon.

vrechskes, kleine vrachten.

vreere, vriezen.

vreielaer, tegenspreker.

vreiele, altijd tegenspreken.

vreis, vrees.

vreize, vreezen.

vrej, wreef van den voet (kort uitspreken), *ook* vrij (lang uitspreken).

vreje, vrijen.

vrejer, vrijer.

vrejster, vrijster.

vrejtrekke, vrijloten bij de militie.

vreutte, wroeten; *vreut, vreuts, vreut, vreutte, gevreut*.

vreuter, wroeter.

vriëd, vried, wreed, *ook* ruw aanvoelen.

vriëdaag, vrijdag.

vriëve, wrijven.

vrind, vriend.

vrindin, vriendin.

vringe, wringen.

vrintelik, vriendelijk.

vrông, wrong.

vroumes, vrouw, vrouwmensch.

vruuger, vroeger.

vruug, vroeg. *Et is nog vruug in et gashoes*, het is nog niet laat om te gaan.

vruuswaer, vriezend weer.

vuël, veel. *Neet vuël*, niet veel, (het is) onbeteekenend. *Dao is vuël van aan*, daar is veel waars in.

vuël miër, veel meer.

vum, vim.

vunds, vondst.

vruraan driëve, vooruit drijven.

vurrige, vorige.

vutje voor vutje, voetje voor voetje.

vlashöörke. *Vlashöörke, vlashöörke, zeve jaor zien um, ... dreit sich um. ... haet zich umgedreid. Et haet zich et echterste veur gedreid. Voeze vaere op de kop, waat steit drop.*

W

waaie, waden.

waal, wel. *Des waal*, dat is wel waar.

waar, goederen.

waarre, zich hoeden.

waas te, was je.

waasses, wel heb ik van mijn leven.

waat, wat.

waat veur, welk.

wabbele, waggelen.
wableef, wat belieft u.
wach. *De wach opzegge*, de bevelen opgeven.
wachhüske, wachthuis.
wae, wie.
wae zien, wiens.
waeg, weg (enkelvoud lang uitspreken) (meervoud kort uitspreken). *Dae waeg geit nao*, die weg leidt naar ... *De waeg kwiet zien*, verdwaald zijn.
waege, wegen.
waegekretzer, kantonnier.
waeger, weger.
waegeschieter, strontje op het oog.
waegschaol, weegschaal.
waegwiezer, wegwijzer.
waek, week.
waeld, weelde. *De waeld stik um*, hij kan de weelde niet verdragen.
waer, weder (onweder). *Et is gein waer um ennen hõnd door te jage*, inslecht weer.
waerbörstel, weerbarstig haar.
waerd, waarde.
waerde, waarde.
waardig, waardig.
waere, worden; *waer, wuërs, wuërt, woort, gewaore*.
waereld, wereld.
waerligte, weerlichten.
waers, weerbarstig, stijfkoppig.
waerskop, stijfkop.
waeve, weven.
waeze, gezicht, wezen.
wage, wagen; *waegeske, waages*.
wagewied, een deur geheel open zetten.
waggele, waggelen.
wakker make, wekken.
wal, wal; *welke*.
wals, wals; *welske*.
wames, klort kleed; *waemeske*.
wang, wang; *wengske*.
wanne, wannen. *Mit eemes wanne*, iemand in het ootje nemen.
wanniër, wanneer.
wannevleeger, vastenavondclub. Stelden voor met wannen aan de schouders naar de maan te vliegen.
wante. *De wits van wante*, je weet er alles van.
wao, waar.
wao e, waar hij.
wao aan, waaraan.
wao euver, waar over.
wao in, waarin.
wao mei, waar mee.
wao nao toe, waarheen.
wao oet, waaruit.
wao ste, waar je.
wao van, waarvan.
wao veur, waarvoor.

waofel, wafel; *wööfelke*.
waog, waag, bascule.
waoge, wegen.
waope, wapen.
waor, waar (waarheid). *Iërliek waor*, werkelijk waar.
waor now, niet waar.
waor zegge, waar zeggen.
woord, woord; *wöördje*, *wöörd*.
waorheid, waarheid.
waorum, waarom.
wappe, slaan.
wasse, wassen, *ook* wasschen.
waskerts, waskaars.
wat, allerlei, van alles wat.
water, water; *waeterke*.
waterboek, iemand die veel water drinkt.
waterig. *De mônd waterig maken*, iemand laten watertanden.
waterkald, koud en nat weer.
watse, slaan.
watte, watte; *wetje*.
wazele, onzin praten.
weeg, wieg; *weegske*.
weekske, een soort pluksel.
weerum, terug.
wegmoeffele, iets verbergen heimelijk.
wegschörge, wegkruien.
weie, grazen.
weie, waaien.
weier, waaiër.
weik, week.
weiskind, weeskind.
weit, tarwe.
weite, weten.
wetste, weet je.
wej, wij.
werk, arbeid. *Werk veur den üil*, arbeiden zonder resultaat.
werkendaag, werkdag.
werkgerei, gereedschap.
werkluu, werklieden.
werktuug, werktuig.
werm, warm; *wermkes*.
weus, iets van groote afmeting.
wich, klein kindje.
wie, gelijk.
wiebbele, niet stil zitten, altijd in beweging.
wied, wijd, ver. *Wied en zied*, wijd en zijd.
wieddes. *Det is nog al wieddes*, dat is van zelf sprekend.
wief, wijf.
wiefele, wijfelen.
wiegewaad, de deur geheel open zetten.
wieggele, wiegelen.
wieggelich, niet vast op zijn beenen staan.

wieggelpodding, iets dat altijd in beweging is.
wieje, wijden.
wiejer make, wijder maken.
wiek, wijk.
wieke, wijken.
wieks, schoensmeer.
Wiel, Wilhelmus.
wiel, wijl.
wielder, woerd.
Wiellewelke, straatje in Venlo of pleintje.
wiëm, pastorie in Venlo.
wiemmele, bewegelijk zijn.
wiimmelich, duizelig.
wien, wijn. *Wilde wien*, wilde wijnstok.
wienwater, wijwater. *As de hoore alt waere, gaon ze ônder de praekstool zitte, en pisse wienwater.*
wienwaterbekske.
wierd, waard (uiterwaard).
wierrik, wierook.
wies, niet dom (lang uitspreken). *Wies make*, wijs maken.
wies, melodie (iets korter uitspreken).
wies, tot aan (kort uitspreken).
wieste, zoals je.
wiesvrouw, baker.
wiete, wijten.
wiets, grap, anecdote.
wietske, dun rietje.
wievuël, hoeveel.
wieze, wijzen.
wiezer, wijzer.
wille, willen; *wil, wils, wilt, woës, gewild*. *Dienne wil steit achter den bessemsteel*, jij hebt niets te vertellen.
win, winde.
windel, verband.
windbül, opsnijer.
windscheif, krom getrokken (b.v. van een deur).
wink, wenk.
winkbrouw, wenkbrauw.
winke, wenken; *wink, winks, wink, wônk, gewônke*.
winke, wuiven.
winne, opwinden, optakelen.
wintele, wentelen.
wins, wensch.
winse, wenschen; *wins, wins, wins, winsde, gewins*.
winterkeininkske, winterkoninkje.
wip. *Loup nao de wip*, loop naar de maan.
witman, weduwnaar.
witste, weet je.
witte, messen wetten.
witvrouw, weduwe. *As oos leeven hier ein gekke vrouw wilt make, mak hae iers ein witvrouw.*
woe, hoe.
woëne, wonen; *woën, woëns, woënt, woënde, gewoënd*.
woëning, woning.

woeppere, huppelen.
wolknien, dikke vent.
wölle boëne, dikke boonen.
wölver, grendel van hout.
wönd, wond.
wörge, wurgen. *Tusschen hange en wörge*, twijfelen.
worm, worm; *wörmke, wörm*.
wormzöödje, wormpoeder.
wors, worst; *wörsje, worste*.
wortel, wortel; *wortelke, wortele*.
woudje, woet, woetje, politie.
wouwel, onzin. *Schaele wouwel*, onzin.
wouwelaer, onzin prater.
wuiles, goedbloed.
wumper, wimper.
waelmood, weelde.
waterpletske, een koekje van meel en water.

Z

zaag, zaag; *zaegske*.
zaagmael, zaagmeel.
zaagte, zachte.
zaak, zaak; *zaekske*.
zaal, zaal; *zaelke*.
zaallemaeker, zadelmaker.
zaatvraeter, iemand die goed eten, niet genoeg vindt.
zabbele, b.v. veel koffie drinken.
zaege, zegen.
zaegene, zegenen.
zaes, zeis.
zaetel, zetel.
zak, zak; *zekske, zek*. *Det zit nog in wie zek*, dat is nog niet in orde. *Zakke as ennen bakstein*, niet door zijn examen komen.
zakke. *In de haoze zakke*, laten verslappen.
zakkeduuster, stikdonker.
zalig niejaor, zalig nieuwjaar.
zalt, zout. *Det maedje it dao gen maar zalt*, dat meisje houdt het daar niet lang vol. *Zoë zalt as brim*, vreselijk zout.
zaltvaetje, zoutvaatje.
zaod, zaad.
zaodkaorel, zaadkorrel.
zaol, zool; *zöölke*.
zaoterdaag, zaterdag.
zat, dronken.
zat, genoeg.
zatlap, dronken kerel.
zattemanspraot, dronken praat.
zat zien, dronken zijn.
zeef, zift.
zeefte, ziften.
zegge, zeggen; *zeg, zaes, zaet, zag, gezag*. *Zache*, zei hij. *Ens gezag blief gezag, helske kepelke de kop aaf*, eenmaal gezegd, blijft gezegd. *Niks op te zegge*, dat is juist.

zeekkop, hoofduitslag.

ziëmlaer, zeemleder.

zeen, zien; *zeen, zuus, zuut, zoog, gezeen. Et zuur droet, of ennen hond et in zien gaat gehad haet*, het is geheel verfrommeld. *Den hemel veur enen doedelzak aanzeen*, buiten westen zijn.

zeie, zaaien.

zeiktôn, biervat.

zeip, zeep.

zeivere, kwijlen.

zeivertrut, vervelende vrouw.

zeiverlap, bavet, servet.

zej, zij.

zelf. *Veur zich zelf*, eenzelvig.

zemelechtig, zenuwachtig.

zemelezeiker, vervelende kerel.

zenger, zanger.

zeuke, zoeken; *zeuk, zuks, zuk, zôch, gezôch*.

zeumelkous, langzaam in het werk.

zeumelaer, langzaam in het werk.

zeuring, zuring.

zeurkous, zanikker.

zeut, zoet.

zeve, zeven.

zeveklapper, groote borrel.

zevezöldergezich, vervelend gezicht trekken.

zibbedeus, suffert.

zie, zijde.

zie, zijde (links of rechts).

ziebauge, zieke oogen.

ziebbele, druppelen.

ziëbrand, weerlicht.

zieje, zijden (b.v. nw.).

ziël, ziel. *Mit de ziël ônder den erm loupe*, geheel alleen zijn. *Now haet de erm ziël rös*, nu is hij tevreden.

ziëme, met zeemleder afwrijven.

zien, zijn; *bin, bis, is, waas, gewaes*.

ziensgelieke, zijnsgelijke.

ziepe, zijpelen.

ziepnaat, doornat.

ziepraegen, motregen.

zier, zeer.

ziguiner, zigeuner.

zin, zin. *In dae zin*, dermate.

zinge, zingen; *zing, zings, zing, zông, gezônge*.

zitte, zitten; *zit, zits, zit, zoot, gezaete*.

zjüzjüp, jujube.

zoë, dermate.

zoë, zulke.

zoe aeve, zoo even.

zoebbele.

zoebbelgerei, lekkernij.

zoëdet, zoodat.

zoëke, zuigen.

zoepe, zuipen.
zoelap, zuiplap.
zoepmoel, zuiplap.
zoepniekkel, zuiplap.
zoëvaer, zoover.
zoëvuel, zooveel.
zoëwaal, zoowel.
zölder, zolder; *zölderke*. *Pepeere zölder*, huis met hypotheek.
zölderkamer, zolderkamer.
zomerhüske, zomerhuisje.
zômp, moeras.
zôndaag, zondag. *Enne zôndaag zônder schoën haemp*, een dag zonder zondagsgeld.
zooi, graszode.
zooi, een massa.
zooi, uitvaagsel.
zoon, zoon; *zeunke*, *zeun*.
zoor, zuur. *Zoo zoor as krets*, buitengewoon zuur. *Zoo zoor as brim*, buitengewoon zuur.
zoordeig, gist.
zoormoos, zuurkool.
zootje, uitvaagsel. *Ein zootje visch*, een portie visch.
zörg, zorg.
zörge, zorgen; *zörg*, *zörge*, *zörgde*, *gezörg*.
zoum, zoom.
zouwele, zanikken.
zouwele, veel koffiedrinken.
zuch, zucht.
züge, zuigen.
zügeling, zuigeling.
zuime, zoomen.
züje, zuiden.
zulle, zullen; *zal*, *zuls*, *zal*, *zoe*.
zumpe, weenen.
zund, zonden.
zutjes aan, zoetjes aan.
zuuver, zuiver.
zwaai, stoomen van een waterketel.
zwaak, zwak; *zwaker*.
zwaakte, zwakte.
zwaard, zwoerd.
zwaegele, kwaad spreken.
zwaegelaer, kwaadspreker.
zwaegelhöltje, oudtijds een lucifer.
zwaekskes, zwakjes.
zwaer, zweer.
zwaere, zweren (w.w.).
zwaeve, zweven.
zwaevel, zwavel.
zwaefelduëske, luciferdoosje.
zwalm, zwaluw.
zwaoger, zwager.
zwaor, zwaar.
zwechte, fuiven.

zweel, eelt.

zweie, zwaaien.

zweit, zweet.

zweite, zweeten; *zweit, zweits, zweit, zweite, gezweid*.

zweitbats, iemand die mank loopt.

zwens, slaag.

zwense, slagen.

zwiege, zwijgen; *zwieg, zwiegs, zwieg, zweeg, gezwege*.

zwickje, een ris, een reeks. *Ein hiële zwiek*, een hele serie.

Zwietzer. *Um hebbe wie enne Zwietzer*, een stuk in de kraag hebben.

zwingel, zwengel.

zwoek, schok.

zwöörte, zwaarte.

zwumme, zwemmen.